

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Apologia Petri Stevartii Leodii, Theologiae In Academia
Ingolstadiana Professoris, Ad D. Mavritivm Ibidem
Parochi, Consilarii Ducalis Bauarici, & ad SS. apostolos,
Coloniae, Præpositi. Pro Societate ...**

Stevartius, Petrus

Coloniae Agrippinae, 1594

VD16 S 8949

[Apologia Pro Societate Iesv, Contra Commentitiam Historiam Ordinis
Iesvitici, à Polycarpo Leysero Nvper Editam.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70292](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70292)

A P O L O G I A
PRO SOCIETATE IESV,
 CONTRA COMMENTITIAM
 HISTORIAM ORDINIS IESVITICI,
 à POLYCARPO LEYSERO NVPER
 EDITAM.

PROFECTVRVS in Belgium, incidi, Vere proximè præterito, Francofurti, in librum nuper editum, titulo Historiæ Iesuitici ordinis; quam Elias Hasenmillerus, primùm Lutheranus, deinde Catholicus ac Tyro etiam Societatis IESV, tùm sceleratus Apostata, nunc Orci incola scripsisse perhibetur; Polycarpus verò Leyserus, homo iam olim à suis quoque, propter nescio quam leuitatem & inscitiam ludibrio habitus, euulgauit, ac ipsi Iesuitarum Generali magno multorum plausu dedicauit. Iam pridem enim arcana & quasi adyta Societatis IESV, propter eius progressiones & res gestas planè admirabiles, penetrandi & inspiciendi, incredibilis quædam cupiditas omnium ferè ordinum homines inceserat; quam sperabant huius historiæ lectione expleri posse, præsertim, cùm adeo luculenta esset inscriptio, quæ omnium minimarum, maximarumq; rerum narrationem veram solidamq; polliceretur. Sed frustrati sunt spe sua atque decepti, quicumque hanc historiam emerunt aut legerunt; non amici solùm Iesuitarum; sed etiam inimici, tam prudentes & probi, quàm insipientes & improbi, neque mihi vlla vnquam curiositas magis, quàm hæc publica, in res Societatis IESV tam solerter inquirendi, irrita atq; punita videtur esse. Alij enim pecuniam emendo, alij tempus, multi etiam consciētiam legendo perdiderunt. Alij famam leuitatis, alij audaciam calumniandi, securitatem mentiendi, credendo acquisi-

A 2 uerunt.

Ordinis Iesuitici historia cupide ab omnib. accepta.

In tit. Hist. Ies. ordinis.

Multos se felicit.

*Historia Po-
lyearpi men-
datis apertis-
simis referta.*

*Ineptissimis
disputations
plena.*

*Hist. ord. Ie-
suitici, pag.
98. 100. 124
125. 126. 142
& alijs plu-
rimis locis.*

*Causa & oc-
casio scriben-
di huius Apo-
logie pro So-
cietate IESV*

*1. Merita &
innocentia So-
cietatis.*

uerunt. Talis est enim hæc historia, vt nullus vnquam, qui aut veritatem in historia polliceretur, aut etiã qui se mentiri profiteretur, sapius ac turpius mentius sit, quàm huius historiae auctores, quos grauißimis sanctissimisq; testimonijs conuincere possum, in tanto libro vix semel quidem verum dixisse. Taceo inanes & planè aniles disputationes, conuicia innumera & absurdissima, contumelias atrocissimas in omnis generis homines, ipsoq; sacri Romani Imperij Principes ac Ordines, præsertim autem in Societatem IESV, quam ita mendacissimi blaterones exagitant, tot sarcasmis irrident, tot maledictis onerant, tot confictis grauißimis sceleribus criminantur, vt videatur nullus sacrilegus, nullus parricida, nullus proditor vnquam extitisse, in quem plura acerbiora, & magis contumeliosa dicta aut scripta sint.

Etsi verò certò scio, sapientem ac virum bonum neminem fidem huic historiae accommodaturum, laudatissimamque Societatem IESV nihil ob has tantas calumnias detrimenti passuram, sed fortissimo ac constantissimo animo, conscientia fretam, tam insignem iniuriam toleraturam; atq; ad eò vix, aut certè modestissimè suis Calumniatoribus responsuram; tamen alia quàm plurima animo meo occurrerunt, quæ me non permouerunt solùm, sed etiam impulerunt, vt Societatem hanc hominum honestissimorum ac religiosissimorum à grauißimis contumelijs, quibus hoc libro affecta est, vindicarem, eiusque innocentiam ac integritatem vitæ, morumque, toti orbi testatam redderem: vt si quis fortè imprudenti or aut erga huius ordinis homines iniquior, à tam audacibus Calumniatoribus, quàm sunt isti historici, persuasus, vera esse putaret, quæ in homines innocētissimos impudentissimè effutuntur & confinguntur inaudita facinora; oratione nostra permotus sententiam mutet, & erga Societatem IESV ira afficiatur, quemadmodum meretur ipsa pro sua admirabili virtute, & maximis ac nobilissimis in totam Rempub. Christianam meritis. Quanquam non sum profecto tam arrogans.

arrogans aut temerarius ego, qui pollicear fore, vt magnitudinem rerum à Societate pro communi bono gestarum, æquare possit oratio mea, sed si illud solùm effecero, vt intelligatur, immeritò & improbissimè à nefandis hominibus Iesuitarum famam lacerari, eosq; amore & laude dignissimos esse, omniumque quorum hîc insimulantur criminum, purissimos; satisfactum putabo officio meo.

Nolim autem quisquam existimet, solius Societatis IESV, sed vnà etiam causam hîc agi totius Reipub. Christianæ Catholicæ, quæ nascentem adhuc mirabiliter complexa fuit, eamq; vt firmamentum & præsidium suum singulare, à Domino diuinitus in tanta rerum omnium perturbatione & calamitate missum honorauit & ornauit. Itaque quantum ex hac historia infamiæ & calumniarum in Societatem IESV, tantum in orbem omnem Catholicum redundat. Et (quod vtinam diligentius perpendetur) quantum laudi Societatis detrahitur, & criminum affingitur; tantum cedit in dedecus ac sempiternam ignominiam Monarcharum mundi, Inuictissimorum Imperatorum, Potentissimorum Regum, Serenissimorum Principum, Illustrissimorum Ordinum Orbis Christiani & Romani. Si namque Iesuitæ tam scelerati sunt, quàm fingunt isti; si filij Diaboli; si scelerum omnium auctores; si peculatores; si hostes; si proditores sunt patriæ: necesse est eos, qui illos amant, fouent, & omnibus modis ad se pellicere conantur, Collegia eis ædificent & templa, eaque prouentibus locupletant, vel amare in Iesuitis tanta flagitia, vel ignorare: Si amant, æquè scelerati sunt atque ipsos Iesuitas fingitis vos calumniatores: si ignorant, vestro etiam iudicio sunt stolidi & fatui: quippe, cùm nullus eorum hæc tanta crimina in ijs vnquam deprehenderit. Sed omnino, cùm non tantùm occulta, verùm publica eaque atrocissima Iesuitarum scelera confingitis, omnes Principes ac Respublicas ea dissimilantes, eorūdem criminum, impudentissimi nebulones, reos facitis & coram Orbe toto pronunciatis. Vnius fortè hominis aut Prædicantis, addo etiam

2. Vt à calumnijs defendatur Romani Imperij Ordines.

Hist. Ord. Iesuitici. pag. 17. 19. 24. 128. 146. 316. & loc. supra citatis.

*Sparsim in to-
va historia
maximè ve-
rò ubi agitur
de quarto vo-
to obedientia
& de priuile-
gijs Societa-
tis.*

*Hist. Ord. Ies.
pag. 138.*

*3 Ne nomen
ac honor. Aca-
demie nostrae
Ingolstadien-
sis periclite-
tur.*

trium aut quatuor, vel scelerata consilia diu ignorare, vel etiam sine suspitione similis flagitij posset aliquis Princeps aut Respublica impunita tolerare: sed magnam aliquam hominum multitudinem, cuius omnes actiones & consilia ad eiusmodi facinora solùm patrandam destinentur, à tot Principibus in suas ditiones admitti, vt liberè, quæ velint, perpetrent; fieri non potest, nisi ab illorum scelerum amantibus. Id enim semper agit historia vestra, vt persuadeat hominibus, omnes Iesuitas nihil aliud moliri, nisi quod spectet ad perniciem nō animorum tantum, sed etiam corporum; ad euertendos quietos Rerum pub. status & omnia bello permiscenda: quæ posteriùs examinabimus. Nunc illud tantum contendo, quicquid agant, vt cunque explicent calumnias, quas in Iesuitas iaciunt, historici mendacissimi, eas ipsos mundi Dominos attingere. Num autem hoc ferendum est, vt publicè proclametur, Inuictissimos Imperatores, Serenissimosq; Principes in suis ditionibus alere & beneficijs cumulare homines sceleratissimos, ac publicæ pacis perturbatores, atque eos non paucos; sed integros greges, quique non clàm & occultè id agant; sed publicè etiam profiteantur, & ad id faciendum Societatem instituerint: imò etiam qui promissis ac largitionibus vel minis quandoque ad fœdera rumpenda infligent & compellant præcipuos Ordines Romani Imperij? Et hæc communia omnibus ferè. Quid, quod nominatim quosdam Serenissimos Principes ac Ordines Imperij Romani perstringit hæc historia, & eorum facinorum apertè arguit, quæ eos meritò, si vera essent, DEO ac hominibus inuisos redderent? Sed hæc viderimus postea: saltem hoc eò dictum volo, vt intelligatur, in defendenda Societate IESU, etiã à grauissimis calumnijs vindicari Monarchas & Principes Christiani & Romani Orbis.

Præterea, hanc ipsam Academiam nostram Ingolstadiensem, longè lateq; celebratam, videor mihi defensurus, si Societatis IESU innocentiam Orbi testatam reddam. Si namq; tales Iesuite essent, quales isti Historici impudentissimè

tissimè comminiscuntur, eorum sanè scelerum omnium particeps esset Academia nostra; nisi fortasse hîc sibi sint solùm dissimiles Iesuitæ, & quod apud Principes audent, nō audeant in hac celebri Academia, in qua sunt & studiorum & consiliorum omnium nostrorum participes; vnaq; nobiscum ita Academicam prouinciam administrant, vt magnæ non solùm vtilitati, sed etiam ornamento nobis sint; atque adeò illis iniuriam facturi quodammodò videremur, & quasi ingrati animi vitium admissuri, nisi eorum sapientiæ, virtuti ac integritati vitæ, luculentum testimonium præberemus. Quod vna nobiscū præbent quotquot vnquam in hac Academia ab annis propè triginta bonis literis operam nauârunt; quorum sanè est magnus numerus, non Germanorum solùm, sed etiam exterorū, & splendidissimorum natalium, amplissimarumque dignitatum. Ita igitur à nobis audiendæ sunt contumeliæ in Iesuitas, ita quoque à nobis purgandæ, vt si in solam Academiam nostram dictæ & iactæ essent. Nam si illi, vt sæpè appellantur, iuuentutis sunt corruptores, non solùm quoad doctrinam & fidem, sed etiam quoad mores & vitam; si adolescentes non tantùm malè in literis & fide instituunt, sed etiam ad scelera & flagitia hortantur & impellunt; id meritò Academicæ huic tam laudatæ ascribi potest, cuius pars magna sunt Iesuitæ, nostri in docendo & gubernando Iuuetutem scholasticam, collegæ. Quid? Nonnè omnes, qui ab hominibus huius ordinis instituti sunt, timere meritò possunt, ne videantur corruptissimis moribus & homines scelerati, quando quidem Iesuitis Præceptoribus vsi sunt, & vitia Præceptorum imbibunt plerumque discipuli? Ego si quid est in me, quod sentio quam sit exiguum vel ingenij, vel eruditionis, totum Iesuitis acceptum lubens refero: an inde vel me corruptis esse moribus, aut ignoratione profunda earum rerū laborare conficiet cum Elia perditissimo Polycarpus, quæ vel ad religionis Christianæ rationes, vel ad honestatis studia spectare possunt? Multùm hîc iactaret se, nisi aliò properaret oratio.

*Hist. ord. Ies.
pag. 47. 48.
49. 198. ca.*

Ego

4. Notitia
amicitia, que
mihi est cum
Patribus So-
cietatis IESU.

Propositum
auctoris.

Ego ipse priuatas multas alias causas habeo, ob quas merito hunc laborem mihi sumpsi, à tam impijs & importunis calumnijs Societatem IESV protegendi, eiusque in orbem Christianum beneficia detegendi, & si id consequi possem eloquentia, publicè dilaudandi, quantumcunque hoc illi propter singularem modestiam refugerent. Magna enim mihi iam suprâ viginti quinque annos intercessit cum Patribus Societatis IESV consuetudo. Ego quoque, si quisquam alius, eorum instituta ac vitæ rationem penitus cognoscere, & explorare (quemadmodû plurimi non minori doctrina & eruditione, quàm virtute præstantes viri mihi testes, nõ vno in loco esse possunt) potui, qui cum alijs eorum & Ingolstadij, & in Orbis theatro Romæ & alibi priuatim & publicè familiariter vixi, planeque ita mihi persuasi & debere me, & posse Calumniatores Societatis IESV, turpissimorum mendaciorum conuincere, ac publico scripto testari, quod testantur prudentes ac pij Catholici omnes; Societatem IESV talem non esse, qualem describit Historia Ordinis Iesuiticij; sed excitatam potius ac institutam à DEO in solatium & remedium ignorantia, impietatis, ac malorum grauissimorum, quibus iam tota Ecclesia diuexatur. Nõ dissimulabo, diu me cum animo meo disceptasse; suscipiendane esset hæc puincia. Nam & Societatem pro dignitate laudare difficile videbatur: tum etiam omnia mendacia & maledicta hominum nefariorum confutare, aut stultum & indignum, aut nimis laboriosum & inutile apparebat. Ipsa enim Societas IESV præconio nostro ac defensione non egere, sed satis tanto in se totius populi Catholici fauore tuta videbatur. Verùm tandem vicit sententia, vt non tam quid vel Calumniatorum improbitas, vel Societatis innocentia postularret, quàm quid nostra maximè interesset, consideraretur; ne fortè à nobis vel officiû aliquod in Iesuitas desideraretur; vel etiam quædam calumnia in Iesuitas eo ipso confirmarentur, quòd nemo eis responderet. Etsi enim talis historia hæc est, vt difficile sit vel vnicam veritatem ex ea elicere, ta-

re, tamen multi fortè erunt, qui tot & tanta, nisi vera, & aliquo fundamento nixa essent, de vno aliquo genere hominum confingere neminem potuisse putent.

Mihi igitur faciundum existimaui, vt vel primus contra hanc historiam agerem & ostenderem verbis, quod re ipsa professus est Orbis Catholicus : Societatem IESV columnam ac ornamentum insigne esse Reipub. Catholicæ. Tanta verò inuidia onerari ab Hæreticis, quòd videant hac Societate salua, omnes fraudes Hæreticorum patefcere, eorumq; doctrinam ac sectas omnes collabascere. Quoniam autem mihi ætatis quoque ac dignitatis meæ ratio est habenda, hoc clara voce pronuncio : Nunquam mihi vel Eliam Hasenmillerum, vel Polycarpum Leyserū dignum visum esse, contra quem ego verbo aut scripto quicquam agerem. Homines enim tam leues, tam indoctos, tam mēdaces, quàm ipsi sunt, responso non dignarer : nec cum ijs componi me tanquam in arena vnquam passus essem ; ne ridiculi alioqui & ignobiles, gloriam ab hac qualicunque existimatione mea adepti viderentur, neuè viris magnis ac sapientibus, minus probarem hanc rationem tales homines confutandi. Sed non agam Confutatorem, verum Defensorem potius Societatis IESV. Imò ne hoc quidem. Non enim, tu Polycarpe, tantus es, vt contra tuas vires Defensore egeat IESV Societas, sed potius agam Historicum & Pronunciatorem Veritatis, quam tu Polycarpe mendacissime, tam nequiter prodidisti & conscidisti. Narrabo igitur solùm mundo vniuerso, quanta tua sit improbitas, quàm veritatem, ac hominum optimorum innocentiam oppugnas; quàm innocens & laudabilis sit Societas IESV: commemorabo & confutabo aliquot conuicia & mendacia tua, non propter te; sed propter eos, à quibus etiam maiore incommodo, quàm sit hic scribendi labor, omnem iniuriam propulsare sum paratus.

Quare sic agetur, vt non tam in te, quàm de te, Polycarpe, multa dicantur. Sic enim ad te spectabunt, quæ dicturus ego sum, vt si vel toti Germaniæ, vel Orbi Christiano

*Defendetur
hac apologia
Societas Iesu
potius quàm
accusabitur
Pseudo histo-
ricus.*

*Detegentur
tamen frau-
des & calum-
nie Polycar-*

B

infi-

quod sed non omnes quod est ferè propter multitudinē δύνατορ.

Summa quedans huius Apologie capitula, erunt quatuor.

*CAP. I.
Nullam fidem mereri historiam Ordinis Iesuitici.*

in signis alicuius Proditoris, aut incendiarij cōsilia, calumnias, machinas, irrito conatu admotas, recenserem. Talis enim Historicus es, vt cum quouis scelerato cōparari possis, nisi quod pauci sunt, qui tam infoeliciter & infructuose scelera aggrediantur, quàm aggressus ea est Polycarpus vel Elias. Nolim autē à me expectari, vt totius libri calumnias à Iesuitis depellam, sed summa quadam capita persequemur, in quib. Impostor Historicus maximè triumphat & Victoriā sibi contra Iesuitas certissimā pollicitus est.

Ac primū quidem, vbi de fide historię huius pauca dixero: tū de Iesuitarum doctrina; deque eorum viuendi ratione: ac demū de consilijs & fine, quem sibi in omnibus actionibus propositum habēt, breuiter & apertè differam: idque ea potissimū de causa, quod apud omnes Prædicantes Iesuitarum præcipuè doctrina & vita velut scelerata, tū consilia quasi ad seditiones spectantia exagitantur. Ostendam autem omnibus, qui non aliqua mentis perturbatione sunt excæcati, vt planè deprehendant, Iesuitarum fidem ac doctrinam purissimam, vitam & disciplinam sanctissimam esse: neque quicquam eos agere aut machinari, nisi quod ad publicam pacem & tranquillitatem spectet. Nihil verò in medium allaturus sum, quod non plurimis, & omni exceptione maioribus testib. possim comprobare: siue pro Societate IESV, siue in eius Calumniatores aliquid dicendum sit, quibus semper habita potius ratione status ac dignitatis meæ, quàm ipsorum improbitatis; ita tamen responsurus sum, vt quales se ipsos infami historia conscribenda & edenda declararint, & intelligant ipsi, & cognoscant cæteri, quos ipsi fortè suis se calumnijs Societati IESV, inensos reddere posse putauerunt.

PRIMUM igitur quam fidem mereatur historia Ordinis Iesuitici, apud prudentes omnes & æquos rerum aestimatores inde conijci potest, quod certum sit; Historicum vt sincerus rerum, quas narrat pronūciator videatur omni affectu ac odio carere oportere, ne vel amore, vel inuidia partium permotus quicquam prodidisse videatur. Ecquis enim

enim alicui vel Turcæ, vel Apostatæ à fide, historiam de Christianorum disciplina ac sacris scribenti, fidem habeat, & quantumcunq; asseueranter confirmanti, credat? Si illi, qui eo tempore & loco, deque ijs rebus memoriae historias edunt, in quibus vix potest esse suspicio falsitatis, vix persuadent, vt videantur omnino vera scribere: quid sperari potest ab ijs, qui publicè se profitentur hostes eorum, de quibus commentarios conficiunt? Quàm autem ij, qui historiam hanc conscripserunt, inimici sint Iesuitis, nō est opus multis declarare; ipsi enim suam in eos beneuolentiam factis superq; declarant, cū tam acerbè Iesuitas irridēt, tamque impudenter calumniantur, tam stultè ac nequiter ipsorum institutū interpretantur, vt vix reperire sit librum, in quo maiores & absurdiores fabulæ pro veritate Lectorib. obtrudātur, quàm in hac historia. Quicquid penè in ipsum totius humani generis hostem excogitari potest maledictorum, id in Societatem I E S V, vniuersam effutiuit hæc historia. Acomnino nemo inuenietur, qui vllum argumentum sinceritatis aut veritatis in hac historia deprehendat, sed illud omnes cognoscent, plenum esse librum inuidiæ, & inexplicabilis in Iesuitas odij. Iam olim dictum est à nescio quo: præstare, vt quis acriter vituperetur, quàm laudetur frigide. Et certè si conuicia ac contumelias huius libri quisquam consideret, non poterit non æstimare ab odio profectas, atque ad eò fidem toti libro derogare. Parco iam pridem auribus, mentibusq; honestissimorum hominum, ne exempla ponam verborū ac nominum contumeliosorum, quibus ab istis Historicis Societas I E S V afficitur. Sed prudentissimus quisq; ex ijsdem concludet, quamuis penitus illi ignota sit hæc Societas, sine tamen dubio laude dignissimam esse oportere eam, quam tanto studio & conatu tam improbo, eius inimici calumnientur.

Atqui inueniantur sanè aliqui, qui fidē mereantur, etiam si de hostibus suis historiam scribant; non tamen inde efficitur his quoque Historicis credendum esse. Videndum enim illud præterea est, qua fide alioqui sint & auctoritate,

2. *Primo auctori huius historie necessariū penè fuit, aut impius*

Videri & per
fidum: aut Ie
suitas acerbis
sime calum-
niari.

15

APOLOGIA PETRI STEVARTII.

atque vnde nam earum rerum cognitionem haurire potuerint. Qua fide sit Elias Hasenmillerus, qui hanc historiam primus conscripisse fertur, inde colligi potest; quod nisi in Societatem I E S V contumeliosus fuisset, rationem sui ab ea discessus & fugæ dare nullam aliam potuisset. Itaque ut meritò fugisse videatur, Societatem calumniatur; dudum enim proverbio protritum est, omnem Apostatam ordinis sui deserti esse acerrimū hostem. Quid enim aliud faceret? Iesuitas laudaret? Tunc eius fuga vituperaretur. Taceret apud suos? Sed tum adhuc potius Iesuita haberetur, nec benignè exciperetur. Neminem arbitror fore tam audacem & proteruum, qui Eliam à leuitatis & inconstantia crimine alienū pronunciare possit, ac ne ipsos quidem, qui eum iam à Societate perfidum Transfugam fouerunt, ac cum gaudio exceperunt. Non fuit Elias sceleratissimus ea ætate, qua inter bonum & malum, verum falsumq; diiudicare non potuerit: ne fortè se à Iesuitis deceptum ac circumuentum dicat; quod tamen non audet, quamuis alioqui nihil non comminiscitur. Aut igitur improbus fuit, suscipienda alia fide, quàm ea, quam edoctus erat; aut certè postquam semel in eam iurauerat, abiicienda sceleratus: nisi fortè dicatur, nullo tempore probum fuisse, sed simulasse tantum se Catholicum; perfidiam autem Lutheranam nunquam seriò detestatum esse.

Quòd si quis contenderit, nã, ego haud magnopererepugnabo, callidum scilicet simulatorem extitisse semper Eliam: sed inde potius concludam, omni fide indignissimum esse nebulonem; simul etiam considerandum omnibus mortalibus proponam, quanto se tunc perfidus ille scelere contaminarit, dum toties peierauit, quoties Catholicam fidem professus est: dum toties ea commisit ac peregit, quæ ipsis Lutheranis horribilia planè & detestabilia videntur esse scelera. Vnde æstimari posset, quæ sit apud istos Iuramentorum religio: quàm peierare timeant: quod discrimen inter veram Christianam fidem atque falsam ponant: quodque demùm nefas eis non sit quamcunq; fidem factis

factis profiteri, dummodò inconcussa mensei, quã veram existimet, adhærescat. Vellem igitur negarent, serio vnquã Eliam Catholicũ fuisse; delectaret se profectò illic oratio.

Neque enim vereor, vt quisquam æquus ac bonus Iudex Societatis IESV Patres condemnet, tanquam qui temerè nec satis deliberatò talem simulatorem ad sacra Catholica & Societatem admiserint. Constat, quanta sint cautione vsi ac diligentia. Neque enim vt primum ad Patres venit, Catholicam fidem profiteri iussus est; sed cum ab illis domi humaniter exceptus, aliquot dies cum doctis viris sermones contulisset, ipseque sponte in medium attulisset, quæ putabat suæ fidei firmamenta, cumque ijs responsum esset; ac deinde aliquot etiam Septimanas Ingolstadij in Collegio Albertino inter Studiosos Adolescentes vixisset, & auctores Catholicos multos legisset, ac tandem sponte, magnis precibus ad fidei Catholicæ professionem admitti postulasset, & multa mutata voluntatis ac religionis indicia dedisset, auditus tandem est, & receptus ac restitutus Ecclesiæ Catholicæ, cum Lutheranismum magna pietatis significatione abiurasset. Par fuit cura Patrum, ne properanter in Societatem suam adscriberetur, donec tandem eius obtestationibus resisti non potuit. Itaque vt inter Tyrones Societatis esset, ei, permissum est, eaque de causa Landspergam primùm, inde Romam, Roma Landspergam denudò ablegatus est; & vt cæteri Nouitij ad genus vitæ & disciplinæ religiose institutus. Nequaquam autem adhuc ille vnquam inter Societatis IESV Religiosos numeratus est; quippe nullo voto obstrictus vel obligatus DEO aut hominibus. Vnde apparet falsum esse, quòd iactetur hæc historia à Iesuita quodam conscripta esse: Nequaquam enim ille Iesuita adhuc fuit.

Itaque etiam fides eius inde labascit; quam tamen hoc nomine sibi vult adhiberi, quòd ipse quoque Iesuita fuerit, atque adeò omnia Iesuitarum arcana perspexerit. Nunquam enim ille in Collegijs, nisi ad breuissimum tempus, vel vt Peregrinus, vel vt Nouitius vixit. Et nihilominus

*Societatis Te-
su in recipien-
do Elia huma-
nitas, pruden-
tia ac chari-
tati.*

*3. Indigna fi-
de Hist. Ord.
Iesuitici, quia
à Tyrone &
Nouitio tan-
tùm scripta.*

tamen sceleratus Apostata id sibi sumit, vt interpretentur
 gat Constitutionum Societatis IESV, & quæ vnus fortè si-
 milis illi scelere ac simulatione Nouitius dixit ac fecit, ea
 ipsis Moderatoribus Societatis attribuit, itaq; narrat tan-
 quam omnium Iesuitarum communi consilio facta sint:
 Aut quæ circa vnum Tyronem contigerint, toti Societati
 consueta esse, impudentissimè mentitur: Quanquam, vt
 sapè dicendum, nihil etiam ab vilo Nouitio dictum aut
 factum commemorat, cui non venenum mendacitatis sue
 aspergat.

*A. Historia
 nomine indi-
 gnissimus li-
 ber, qui toties
 sibi repugnet.*

*Cap. 5. & 6.
 Hist. Ord. Ies.
 & alibi.*

Ecquis tandem est, qui inimico ac hosti Societatis Iesu,
 & in eadem Tyroni adhuc, homini leuissimo, fidem cum
 veste mutanti, periuro, transfugæ credat? Et credat, narran-
 ti talia, quæ neq; sunt credibilia, nec satis inter se cohæren-
 tia? Non enim hæc historia mendaciunculis leporis causa
 aut amplificationis gratia aspersa est; sed præter mendacia
 & maledicta, interq; se pugnantes calumnias nihil omni-
 no continet. Quoties ille Societati IESV regias gazas, &
 in rebus omnibus elegantiam ac splendorem exquisitum ex-
 probrat; & nihilominus deinde narrat, ijs eos spectaculis
 saginari, quæ non solum nullus homo elegantior; sed ne-
 que bubulcus aut subulcus coram se fieri pateretur. Ille idè
 Iesuitis omnium scelerum perpetratorum, non liberta-
 tem, sed summam licentiam; ac seruitutem intolerabilem,
 qua premantur, obiectat. Ille qui Iesuitarum ambitionem
 exagitat; eorum abiectiōem & in negotijs vilissimis stu-
 diosas occupationes commemorat. Quos libidinum ne-
 fandarum, homo impurissimus, arguit; eosdem frænanda-
 rum cupiditatum & afflictationum corporum studiosos
 pronunciat. Quorum vitam sceleribus plenissimam esse
 contendit; eorum disciplinam seuerissimam esse narrat:
 Ita vt necesse sit, si vera sit hæc historia: Iesuitas solos omni-
 um hominum liberrimos ac miserrimos; in vsurerum di-
 tissimos ac sordidissimos; intemperantissimos ac seuerissi-
 mos; nequissimos ac probissimos esse. Itaq; tantum abest,
 vt tanta libidine maledicendi ac mentiendi auctoritatem
 & pon-

& pondus historiae addiderit sceleratus Apostata, ut etiam ijs, quae speciem veritatis habent, nemo credere ausit: utque etiam nonnulli, qui antè pessimè Societatem oderant, lecta hac historia, quaedam animaduerterint, ob quae suspicendos & amandos Iesuitas arbitrentur.

Illud præterea velim in mentem veniat omnibus, dum de hac historia audiunt, eam uè legunt; quo animo ipsi laturi essent, aut quam fidem tribuendam censerent ei, qui Historiæ nomine librum ederet, in quo omnia dicta, facta, cogitata alicuius familiae, & quæcunq; in ea domo quomodo cunq; acciderunt, toti mundo narrarentur, & ipsi Patri-familias, tanquam auctori eorum ascriberentur. Quis est tam sanctus? quis tam innocens? quis tam securus, qui quæ à liberis suis, quæ à seruis, quæ ab ijs, qui ipso fortè absente, domi suæ versantur, vel pronunciata, vel patrata sint, velit, aut possit defendere? Quis non iniquè ferat, in lucem protrahi, quæ quamuis grauiissimus homo & integerrimus, domi suæ instituat, iocos aut seria: quemadmodum se cum liberis, cum seruis, cum amicis delectet, aut quibus utatur verbis, quibus gestibus in ludo, in studio, erudiendo, monendo, puniendo, blandiendo: Quemadmodum se habeat, dum vestitur, dum cubitum it, dum surgit: Et similia, quæ õnes quamuis honestissimè faciant; occulta tamen esse volunt: idque vel ideo, quia nemo ea non abscondit: vel, quia talia etsi verè narrantur, tamen multis sunt munita circumstantijs, quæ cum neque sciri, neque satis explicari possint, facilè fit, ut aliter contigisse existimentur, atque adeò hominum obrectationi sint obnoxia. Quid si verò, qui hæc penatium mysteria reuelant, etiam inimici sint eius familiae, eamq; deletam atque occisam cupiant? Quid non calumniarum excogitabunt? Existimo igitur hoc ipso neminem sapientem crediturum huius generis narrationibus, quod communis hominum sensus est, eas sine scelere nec commemorari, nec audiri posse. Arbitror quoque neminem Elię Hasenmillero Iesuitarum mores ac consuetudines recitanti, maiorem fidem habiturum, quàm ipse seruis suis fugi-

5. Narratur
mendaciter
ea, quæ com-
muni hominũ
iudicio neque
reuelanda,
neque creden-
da sunt.

*Multa fieri
honestissime,
in cuiuslibet
optimi viri sa-
milia, quæ ta-
men fas non
est publicari.*

fugitiuis haberi vellet. Nemo est, qui possit aperta domo
viuere, sic, vt ad omnia, quæcunque agat, arbitros admitte-
re velit. Aut si quisquam arbitros non horreret, talis mihi
videtur esse vita Patrum Societatis IESV, quam omnes ho-
mines cum fructu inspicere possent. Nihil enim illi occul-
tant, nisi quod aut natura & ratio, aut certè virtus absconde-
re iubet. Nam quia proficere, non autem conspici tantum
aut laudari volunt; ideo, quæ sunt in habitu aut genere vite
dissimilia, ea vitant. Intus omnia dissimilia sunt, frons ve-
rò populo conuenit. Magna igitur eis iniuria fit ab impu-
dentissimis Calumniatoribus; qui toti huic honestissimo
ordini quæcunque vel Nouitius vel alius quispiam, siue io-
co, siue serio, prudens, aut imprudens, dixerit aut egerit, at-
tribuunt; Et, quæ circa vnum contigerunt, in vniuersam So-
cietatem contumeliosè detorquent; quasi verò omnes, qui
apud Iesuitas sunt, in nulla re errare possint. Aut quasi
quispiam, vel verbo vel facto lapsus sit, cõmuni omnium
consilio & auctoritate id sit factum. Penetrant impuri ac
maledicentissimi Proditores, non in Collegia tantum, sed
ad cubicula, ad penum, ad culinam Iesuitarum, quin etiam
ad illos angulos de quibus nemo sine pudore cogitat; ibique
velut lutulentæ sues se volutant, vt Iesuitarum famam de-
inde commaculent. Quamuis autem Societatis IESV Pa-
tres non indignè ferunt hæc ab hominibus sciri, quæ ipsi et-
iam secretò agant, quoniam ita viuunt, vt DEVM sibi præ-
sentem esse semper meminerint; tamen illis tam falsa &
absurda affingi, insignis est contumelia, à qua, vti spero, li-
berabit eos illa domesticorum sacrorum, quæ ab omnibus
cordi est, Religio.

*6. Nihil eorū,
quæ coninet
historia Iesui-
tici Ordinis,
legitimè pro-
bari potest.*

Porro cùm grauiissima & innumera flagitia commemo-
ret historia, tanquam à Societatis IESV hominibus perpè-
trata, quo quæso argumento ea confirmat? Nullo alio, nisi
asseueratione sua: Sic enim commemorat: Ille Iesuita hoc
mihi narravit: Ille hoc fecit tali loco, anno, &c. Ecquid
non hac ratione, in innocentissimum ac probissimum
quemque scelerum ac calumniarum confingi poterit, præ-
sertim

fertim si mortuo illo, qui se testem facti aut dicti mali iactabat, publicetur calumnia, ut in hac historia factum est? quæ vel ob hoc solum indignissima est, cui in vlla re tanquam veræ fides adhibeatur.

Atque hinc tua venit Polycarpe Leyseri ridenda stultitia & execranda improbitas, quam declarasti in edenda hac historia tua. Tuam enim appello semper. Tu enim eam ne cum authore suo periret, conseruasti, locupletasti, euulgasti. Et ne erres, cum quid in Elia m perfidum dixerò, id ad te quoque spectare volo, qui es illo Apostata imprudentior, impudentior, sceleratior. Ille cepit, sua sitque; tu patra sti, perfecisti que maleficium: Ille minister, tu actor flagitij: Ille malleolos facesque comparauit, tu incendiarius extitisti. Illum quidem Sinonem tuum ac mēdacissimum proditorem vindicta diuina celeri secuta pede & assecuta est cito, moriq; coëgit eo mortis genere, quo pereunt illi, quos DEVS spirantes adhuc flammium mentium carnificum crudelitati inactandos & excarnificandos permittit. Te verò, si non seriò pœnites, quamnam putas pœnam calumniarum & mendaciorum manere, nisi eandem illam? Et fortè etiam ab illis, quos præter Iesuitas, improbissimè calumniaris, mundi scilicet Dominis, Serenissimis, Illustrissimis Principibus ac ordinibus Imperij, supplicium dignum tanto calumniatore. Nam si iudicio tecum agatur, si que tibi, quæ edidisti, probanda sint, quid quæso tu in medium proferes? Quæ in Iesuitas mentitus es, nunquam probabis: nec ea, quæ summis viris alijs & sapiētissimis obijcis. Non enim parua sunt: aut si parua æstimasti, non debuisti tanquam nefandissima crimina obijcere. Dic ergò quibus testibus Iesuitas scelerum, quæ de illis euulgasti, conuincas? Rumore publico? Nondum puto ita te desipere, ut incerto rumore nixus securè calumniari velis. Auctoritate nomininis & officii tui? Atqui iam pridem te tui homines publicè priuatimque tanquam nauci & nihili deridendum mundo propinârunt. Et verò iam putantur vulgo calumniatorum omnium audacissimi ex hac officina Ministerij

*Quicquid in
historiâ pro-
fertur, ad Pa-
lycarpi Ley-
seri personâ
spectat.*

Euangelici prodire. Eliæ in foelicis sola fide niteris: ille scripsit hæc, inquis, & scripsit quæ vidit, quæq; expertus est. Tu nè mortuū testem citas? Et quomodo probabis hæc Eliam omnia scripsisse, nihil te affinxisse & addidisse? Alij chartas eius, quas apud me deposuit, viderunt: illi testimonium reddent. Libet hîc mirari, cur nullus ex illis potius eas chartas publicatit? An minus fortè Iesuitis infensi sunt? An minus disertis atque tu? An minus impudentes, dicaces, audaces? Aut cur tibi soli hanc gloriam reliquerunt, cuius alioqui nomen, quibus modis possunt, commaculant? Mihi crede, nullum potest esse maius argumentum stultitiæ tuæ, mi Polycarpe, quàm hoc. Te sub cultro reliquerunt. In te invidiam hanc edendæ huius historiæ omnem deriuarunt. Tibi nunc, si iure agatur, calumniæ omnes probandæ sunt, aut si probare non possis, pœnæ calumniatorum, & eorum qui famosos libellos spargunt, subeundæ. De quo pluribus adhuc differetur: dum nunc illud satis probatū sit, nullam vlli prudenti ac sapienti, aut viro bono rationem & causam apparere iustam posse, cur has in Societatem IESV calumnias ita legat, tanquam si veram historiam euolueret: quandoquidem quò minus verè scripta esse cuiquam videatur, & auctoris leuitas, inconstantia, improbitas, perfidia, ac ipsa mors: tum ipsarum narrationum falsitas & calumniarum grauitas; mendaciorum infinitas & futilitas; verborum scurrilitas, maledictorum crebritas: demùm etiam tua Polycarpe stultitia, inscitia, infamia, qua iam pridem laboras, impediunt. Sed tempus est, vt ex tuis calumnijs quasdam sigillatim & ordine confutemus.

Stultus Polycarpus qui persuasionibus inimicorum Societatis IESV adductus, historiam scripsit.

CAP. II.

Defensionis, contra calumnias de Patribus Societatis IESV doctrina.

QV ARVM omnium fundamentum est ipsa fides ac religio Catholica, quam ita disseminant longè lateq; Societatis IESV Patres, tantaq; cura, studio, foelicitate propugnant, & contra omnes vestras machinas, fraudes, dolosq; defendunt; vt quicumque cum ijs egerint, aut versati sint, mēdacia vestra ac imposturas facilè deprehenderint; adeò vt periculum sit, ne si à vestris, quos miserè seducitis, audi-

audirentur, aut scripta eorum in manus omnium peruenirent, & animo veritatis noscendæ & amplectendæ cupido legerentur, breui omnes ad Catholicam vnitatem conuerterentur, quemadmodum multa hominum millia iam horū virorū studio ac pietate, desertis vestris cisternis, quæ aquam continere non valent, ad Ecclesiæ Catholicæ Romanæ fontes, magna contentione properarunt; & tandem vestris imposturis ac dolis cognitis, quod vnquā vllō momento ab Ecclesia nostra abfuerint, vehementer dolent.

Hæc vnica ac præcipua causa est odij vestri in Partes Societatis IESV, omnesque eorum Patronos & amicos: hæc sola doctrina vos audaces facit & promptos ad mentendum & calumniandum, quicquid vobis ira ac bilis suggerit. Videtis enim salua Catholica doctrina, itaq; defensa, quemadmodum à Societatis IESV. hominibus publicè docetur, promulgatur, propugnatur, omnes hæreses labi & corruere: patere consilia ac leuitatem vestram, vosque vt homines nihili & vilissimos despici atque contemni; dum animaduertunt plerique in Catholica doctrina antiquitatem, vnitatem, constantiam, consensionem cum Scriptura diuina, cum Patribus sanctissimis & grauissimis, demùm cum ipsa quoque ratione humana & naturali; cuius ductum nemo vnquam secutus est, qui deserta fide prisca Christianorum, aut Lutheri, aut Caluini, aut aliorum Hæreticorum placita probauit: in quib. nihil inuenias, quàm vanitatem, falsitatem, impietatem, leuitatem, quippe quæ fundamento stabili ac firmo careant. Esse autem hanc quasi radicem omnium criminationum in Iesuitas, doctrinæ scilicet Catholicæ propagatæ foelicem successum, neq; isti omnino dissimulant. Hinc tanto furore in hanc doctrinam debacchantur, tam contumeliosis nominibus eam inuidiosam ac ridiculā populo facere curant, vt nunquam quisquam eorum maiore conatu Turcicam & Mahometicam vel aliam quantumcunq; abominandam sectam confutaret aut irriserit. Hinc quicquid in sacris literis vel idololatris, vel ipsi diabolo tribuitur, hoc in Catholicā Romanā

Præcipua causa odij hereticorum in Iesuitas est ardor & felicitas in propaganda & propugnanda fide Catholica.

Hist. ord. ref. pag. 234. cap. 10. 1780.

*Societas Iesu
hæreticis præ
omnibus Ca-
tholicis &
Religiosis
exosa.*

detorquent Ecclesiam, eiusque membra omnia, quacunq; sint dignitate & auctoritate, siue in Imperio Romano ac Germanico, siue extra illud: nam neque Augustis quidem familijs parcunt. Præterea cum ipsi hæretici ubique iactant: facile se cum cæteris Catholicis concordiam inuituros, dum Iesuitæ non essent, satis declarant, cur illos odierint. Significare namque volunt, Iesuitas eorum consilijs obstare. Iampridem perditæ quidam Impostores inuenti sunt, qui persuaderent & dictis & scriptis, non ita multum inter se distare Catholicos & Hæreticos: posse eorum dogmata conciliari, dum pauca quædam omittant Catholici, aut certè libera esse sināt. Sed hæc & talia Iesuitæ quàm periculosa ac perniciosa futura essent, prodiderunt. Quid verò etiam illud est, quòd cæterorum ordinum Religiosos, Sacerdotes, aliosq; Doctores Catholicos non ita insectentur, sicut Societatem IESV, nisi quòd vident, eam nulla habita ratione proprii commodi, animis ac studijs inter se, & cum alijs grauissimis doctissimisque viris, coniunctis, etiam cum periculo vitæ Catholicam religionem defendere? Et cum experiantur quoque hos canes esse, qui lupos istos Euangelicos, & voce & manu prodant, ideò eos sibi dedi postulant, quòd postea liberius in Christi gregem grafari possint.

Odium hæreticorum in Societate Iesu, eã facit multis Catholicis amabiliorem.

Sanè Polycarpe, vosque omnes Hæretici ac inimici Iesuitarum, non rectè sapitis aut facitis, tantum vestrum odium in Iesuitas manifestè prodendo. Primum enim iam supra probatum est, auctoritatem & quasi pondus vestris narrationibus demitis, cum illam in Iesuitas impotètem animi perturbationem declaratis. Deinde minimè hac ratione, quod alioqui velle videmini, apud Catholicos Iesuitas exosos redditis. Cum enim omnes verè Catholici vos habeant pro Hæreticis, non possunt non credere, Catholica fidei fortissimos esse & inuictos propugnatores eos, quos vos pessimè odistis. Haud quippe dubium est, quin qui vobis plurimum noceant, illi rei Catholica plurimum profint. Nonnè scitis eam esse hominum naturam, vt quos ex-
stiment

stiment suis aduersarijs maximè probari, eos habeant ipsi suspectos, minimeque omnium ament: quos autem isti oderint, hos illi arctius complectantur? Si Hostis Christianitatis quispiam summa ope contenderet ab Imperatore, aliquem ex militia Christianæ Ducibus aut sibi dedi, aut Regno ac Imperio Germanico expelli: nunquid id eius Maiestas vestro etiam consensu factura vnquam esset? An non potius æstimatura, magnum detrimentum à tali viro Turcica in rem pati? Imo fortè eius res gestæ ob hoc ipsum maioris fierent. Sic igitur multi iam ardentius amare Iesuitas cœperunt, postquam animaduenterunt tibi, Polycarpe, tuique similibus adèd inuisos esse.

Mirabile illud quoque & insignis Societatis laus, quam ei vos tribuitis, quòd quicumque seriò, fortiter, ac fœliciter rem Catholicam gerit, vel sanctitate vitæ, vel sapientia & eruditione, docendo ac scribendo, & vestram impietatem confutando, is Iesuita vobis est, siue sit alioqui Monachus, siue Sacerdos, siue Canonicus, siue etiam Ciuili dignitate eximius; sicut ego ob hanc meam defensionem, vel pietatem potius & fidem tibi sine dubio videbor: sicut & plures alij in hac historia per contumeliam Iesuitæ appellantur, hoc solo nomine, quòd acrius & fœlicius pro pietate Catholica pugnant. Fecistis vos inuidia ac odio vestro, vt iam multi penè ex Catholicis inuideant Iesuitis, quòd ipsi soli videantur victores Hæreticorum ac præsidium fidei Catholicæ. Quod tamen certò & sanctè confirmare possum, Patres Societatis IESV, sibi non arrogare: Quin, cum innumera ac præstantissima Ecclesiæ emolumenta adferant, de se tamen ita demissè sentiunt, vt dubitent sapè, an officio suo satisfecerint. Agnoscunt illi ipsi & prædicant, quantos ex alijs ordinibus viri sanctissimi & doctissimi, quantos multi Sacerdotes eruditissimi, quantos alij sanctitate vitæ, alij auctoritate & prudentia sua, quandoque cõiuncta cum potentia, quantos alij disputando, alij docendo, alij scribendo, alij alijs modis, pro suo quisque sibi à DEO concessò talento & munere Ecclesiæ Catholicæ fructus attulerint;

Hæretici omnes eos, qui pro Catholica Religione fortiter pugnant, Iesuitas vocant, & sic imprudenter ac nolentes Societatem laudant. Hist. ord. Ies. pag. 22. 123. 319.

rint; quantum in fide nutantes confirmarint; constantes ad summam pietatem incitarint, & calumniantium tela quam fortiter retuderint. Hoc Iesuitarum est, alijs suas coronas & laureas ereptum non ire, sed sibi debitas, alijs imponere potius. Verum vos, vos, malevolentia vestra ita Iesuitas extollitis, quasi vnicum illi Romanæ Ecclesiæ propugnaculum essent, dum in eos solos, cæteris ferè omnibus, omiſſis, arietatis.

*Stulti sunt
qui fingunt
aut credunt
aliam esse fi-
dem Iesuiti-
cam quam
Romanam.*

Sed profectò in Societatis IESV doctrina ac viuendi & do-
cendi ratione neq; mēs neq; lingua vobis constat. Ijdē enim
isti, qui propter defensionem fidei Catholicæ Iesuitis sunt
inensissimi, fingunt nihilominus diuersam esse Romanā
& Iesuiticam. Et Romanam quidem fidem profitentes fa-
cilius tolerant, quam Iesuiticam. Verum si causam inquī-
ras, aliam non inuenias, quam quòd Catholicos vacillan-
tes aut improbos à Iesuitis, hoc est, constantibus ac pijs di-
stinguant. In quo non multum repugnabimus. Illud enim
apertè profiteor, vt omnes audiant: Eos, qui fidem Iesuita-
rum non habent, neque Catholicam neque Romanam fi-
dem integrè colere. Nihil ergo moramur istos, quostu, Po-
lycarpe, Iesuitis inensos esse dicis, quasi nouam ipsi aliqua
Romanam fidem profiteantur. Nam de ijs, qui ex Catho-
licis vitæ Iesuitarum inensi sint, postea. De fide verò Ie-
suitarum iterum pronuncio, Romanæ fidei non est, qui nō
credit eadem, quæ Iesuite credunt, & credenda proponunt.
Sed quæso te, Polycarpe, si Iesuita nihil aliud agunt, nisi vt
auctoritatem Pontificum, Cardinaliū, Episcoporum, tue-
antur, vt templa restaurentur & ornentur, vt Monasterijs
suis constet honor ac decus, vt Missæ sacrificium, vt obla-
tiones pro mortuis, vt cultus Sanctorum, religio festorum
augeantur; poteratnè dubitare, quin Romanam solūm fi-
dem profiteantur, nec noui quidpiam adferant, quippe
cum omnia templa, quæ spoliaſtis, omnes Moniales, quas
constupraſtis, omnes Sacerdotes & Monachi, quos seduxi-
ſtis, aut constantes in fide occidistis, omnia ornamenta sa-
cra, quæ Sacrilegi rapuistis, nihil aliud loquantur & cla-
ment,

met, quam Missas, eleemosynas, inuocationes Diuorū, &c. de quibus dixi? Itaq; non est, quod te cuiquam persuasurum putes, aliam esse fidem Iesuiticam, quam Romanam.

Sed iam pridem fortè expectat aliquis, vt ea, quæ tu de doctrina Iesuitarum toto capite 9. historię tuæ verbosissimè ac mendacissimè profers, & alias sparsim cõtumeliosè in Societatem IESV iacis, confutentur. Verùm non sum id facturum, neque enim Iesuitarum doctrinam ego sigillatim hac defensione mea tueri ac propugnare, contra tuas innumerabiles calumnias proposui. Neque tu, nisi conscientia scelerum tuorum mentem ac rationem tibi eripuisset, vnquam in historiam disputationes tam futiles & inanes de rebus grauissimis infarciuisses, Polycarpe: sed si fuisset tibi animus Iesuitarum doctrinam errorum conuincere, iactasses te disputando aut scribendo contra illos; inuenisses qui tibi responderent, & tuam inscitiam omniũ iam pridem sermone celebratam, magis declararent. Nunc in historia disputator latere voluisti, scilicet vt nemo se tibi opponeret, quoniam non tãquam disputator, sed narrator pronuncias, quæ sit Iesuitarum doctrina. Sed sunt qui te educant ex istis latebris: sciebas scilicet si quid contra Iesuitarũ doctrinam scripto edidisses neminem in eo legendo aut emèdo quicquam vel precij vel temporis insumpturũ fuisse. Vt ergo historię nomine falleres, & imperitis etiam tuam eruditionem demonstrare posses, doctrinæ Iesuiticę capita historię intrusisti, veterator & Lucifuga. Quod si quid fuisset, quod in Iesuitarũ doctrina disputando potius, quàm mentiendo te confutare posse putauisses, Bellarminos elegisses aut Gregorios ex Iesuitis, cũ quibus in arenam descenderes. Quanquam iam olim omnia, quæ tu vel sceleratè fingis, vel nequiter peruertis, aut cùm verissima sint, mendacij & erroris coarguis: ita & ab alijs vniuersim, & à me, quantũ instituti mei ratio postulabat, partim sunt confutata, vt ex vestris etiam audacissimi quiq; & ob doctrinæ suæ opinionem arrogantissimi ne hiscere quidem contra aut mutire sint ausi.

Nō est in hac Apologia doctrina fidei catholica sigillatim confirmanda cōtra mendacia Polycarpi.

Polycarpus libenter disputat, quando aduersarium nō timet ideo historię disputationes obsolescit intrudit.

Ne

Præbetur specimen veritatis, qua vitur Polycarpus in confutanda doctrina fidei Iesuiticæ.

Hist. Ord. Ies. pag. 234.

Iesuitas ac reliquos Catholicos Scripturam sacram, cereum nasum appellatione mendaciam est.

Hist. Ies. Ord. pag. 234. 235

Ne tamen videar omnino defugere tuam arenam & controuersiam, in limine tantum consistam eius capitis, quo tu de doctrina Iesuitarum agis: vt quasi gustum accipiant Lectores eius orationis, qua mihi vtendum esset necessariò ad confutandas tuas calumnias, & coarguendam tuam incredibilem stultitiam. Recenses autem Iesuitarum de sacra Scriptura sententias, & auctores earum citas, qui omnes ac singuli contra tua mendacia luculentissima possunt testimonia præbere. Mētiris in primis, Polycarpe impostor, Pastor volui dicere, cū asseueras: Falsitatem doctrinæ Iesuiticæ à Kemnitio & tui ac illius similibus Doctõribus planè & perspicuè demonstratam, itaque refutatam esse, vt ne verbulum quidem, quo solidè eos falsi arguant, Iesuitæ producere possent. Mentiris, inquam, & ne nuda asseueratione, vt tu, vt i videar, nullius in hac re iudicium reformido, qui sincerè scripta vestrorum & nostra componere inter se diligenter velit: Ego si cū luto ludere vellẽm, & horum, apud quos ago, abuti patientia, mille mendacia in promptu haberem, quorum eos, quos nominas, conuincere possem. Sed non est opus pluribus, qui nobis hîc mendacia spargāt: Vnus tu instar multorū aliorum es, in quem Pater mendacij duplicem suum Spiritum mentiendi & calumniandi transtulit.

Mentiris, Polycarpe Calumniator, cum ais: *Iesuitas vocare Scripturam sacram, cereum nasum, materiam litis, librum hereticorum, & nescio quid non.* Non sunt ista encomia Scripturæ, quibus eam afficiunt Societatis IESV, Patres. Sed hoc quidem dicunt; Vobis esse Scripturam, cereum nasum, materiam litis. Dic mihi, ô stolide Polycarpule. Quoniam nescio quis te nuper pro stulto risit, & cucullo stulti donauit: quoniam tui te homines, fatuellum & stultellum iam olim appellârunt: si ego illorū auctoritate fretus, te stultū esse dixerõ, aut sic scripsẽro: Polycarpus stultus est, & seipsum stultū esse censet: Nunquid non irasceris, & tibi iniuriam fieri insignem putabis? Nunquid non profiteberis; Te verò sapere, & stultos esse illos, qui te iudicent esse fatuum? Cur ergo quod

quod tibi fieri nolles, Scripturæ sacræ & Iesuitis impingis? Quia vos Scripturæ sensum variatis, & detorquetis quò lubet, nec vllam certam habetis regulam, secundum quam Scripturas interpretemini, efficitisq; vt eque Lutherano Lutheranam, Calviniano Calvinianam, alij videatur talem fidem demonstrare, qualem ipse pro sua stultitia excogitat; Hæc causa est, cur vobis esse dicamus Scripturam, cereum nasum, & litis materiam: Nobis autem est firmamentum veritatis, & quidem norma certissima definiendarum controuersiarum, si interpretem nacta sit, cuius fides & auctoritas nunquam vacillet. Itaque non nobis, sed vobis est cereus nasus, & simili modo loquendi si quis vsus est, id significare voluit, scelere vestro ac studio contendendi fieri sacram Scripturam tanquam cereum nasum, qua vt lubet abutamini.

Mentiris, Polycarpe impudentissime, Gregorium de Valentia virum vt religiosissimum, ita doctissimum, credere aut dixisse vnquam, *Lutheranos pro se literam habere; Catholicos autem neque literam, neque literalem in Scriptura requirere sensum.* Nam ex literali etiam sensu sepius vestra argumenta diluit, & inscitiam vestram (ita, vt tuis quibusdam Magistris os obstruens silentium indixerit, vt ne quidem audeant hiscere) patefecit. Mentiris, *Iesuitas Italicos prohibuisse, ne Biblia sacra lingua vernacula imprimerentur.* Mentiris, *Tyronibus Societatis IESV Landspurga, siue, vt tu vocas, Neophytis Germanica Bibliorum lectione omnino interdictum esse.* Mentiris quoque, *Iesuitam dixisse, lectionem Bibliorum facilius Lutheranam, quam Romanam Catholicam fidem persuadere.* Mentiris, *Iesuitas, omnes Laicos à Scripturæ lectione arcere.* Mentiris, *Regulas ac Constitutiones Ordinum, DEI verbo à Iesuitis præferri.* Mentiris, *Iesuitas dicere, sacram Scripturam in præcipuis fidei articulis & DEI mandatis, nullum certum tradere intellectum.* Mentiris, eos docere, *ex sacra Scriptura ne doctissimum quidem planam sententiam proferre posse.* Mentiris eos tradere, *sacræ Scripturæ omnibus pijs, noxiã esse.* Mentiris, illos æstimare, *non aliunde quam ex Bibliorum lectione hæreses nasci.* Mentiris, in publico foro à Iesuitis *sacra Biblia combusta esse.* Nam Lutheri Biblia non magis inter sacros libros censeam, quam historiam tuam, aut quam te cū tuo Elia, Polycarpe, ac Lutherum inter Diuos.

D

Men-

*Mendaciorum
planstrum pau
ca lineæ Poly
carpi exhibet
Hist. Ord. Ies.
pag 235. vsq;
ad 240.*

¶ Mentiris, Iesuitas sacram Scripturam petulanter ridere, & calumniari, & blasphemare. Nam eandem ab ipsis ad Ecclesiæ, sanctorumq; Patrum mentem expositam hausi, haustam pro meo modulo publicè interpretor, interpretatam subinde publico disputandam, publicatam hætenus saltem non oppugnasti. Mentiris, Iesuitas Biblia hominibus suffurari & rapere, quæ ipsi multis & doctissimis Commentarijs illustrârunt. Mentiris etiam, id fieri eo sine, vt Idolomania Papistica non deprehendatur. Mentiris, prohibere Iesuitas, ne cum Lutheranis ex verbo DEI disputetur. Mentiris, Iesuitas suadere, vt qui doctrinam ex verbo DEI prolatam defendunt, gladio & igne tolerantur è medio. Verbis penè ipsius sum vsus, ne fortè causetur, aliter accepta esse, atque ipse voluerit.

Omnes Polycarpi calumnias occidit vnicum hoc vbi PROB.

Hist. ord. Ies. pag. 238.

Ad eadem Iesuitarum odio quas omnes Christianos occidit Polycarpus.

Quòd si quis quærat, vnde probem mentiri his omnibus Polycarpum? Si illo fuero per fugio vsus: Polycarpus nullo testimonio etiam probabili hæc, de quibus Iesuitas criminatur, probare potest. An non hoc satis erit, vt mendacissimus mortalium censeatur Polycarpus? Nam quem quis publicè grauissimorum scelerum insimulat, quem accusat, in quem Iudices ac omnes homines concitat, eum, nisi exauctorari velit, & eadem pœna puniri, quam alteri intentat, oportet, vt crimina obiecta probare possit. Quomodo hæc, quæ obiecisti, probabis Polycarpe? Grauius crimina namque obijcis. Iudices appellas, & vis etiam morte mulctari Iesuitas ob similes tuas calumnias. Ita enim inq: Omnes Christiani supplices fiant Magistratui & Ecclesiæ Nutricijs (Reges intelligis & Principes) vt hosce lupos & Sathana seruos ab ouili Christi arceant. Certe omnium est, qui in Baptismo Christo nomen dederunt Iesuitas, seu publicam pestem, non tantum vitare & fugere, sed etiam precibus & omnibus medijs a DEO concessis (nempe etiam supplicijs ac gladio) per pium Magistratum propulsare. Talis obtestatio nonnè sanguinem Iesuitarum aut necem quærit? Vereor, Polycarpe, ne tu hic potius, quàm vnquam Iesuitæ, crudelis appareas.

Sed quid si Iesuitæ huic tuæ orationi talem opponant? Nulla se, si meriti sint, detrectare supplicia, id tantum modo rogare, ne innocentes condemnentur, & vt illis aut crimi-

crimina obiecta diluere liceat, aut certè, quo nihil iustius petere possent, tibi probandi, quæ effutisti, partes imponantur. An nescis, Polycarpe, apud æquos Iudices non tantum valere nudam asseuerationem, vt propter eam non dicta causa accusati condemnentur. Tibi si crimina, quæ fingis, probanda sunt, aut ab inferis Elias est excitandus, & neque tùm fides illi habebitur: aut certè illud luce meridiana clarius demonstrès necessum est, talem te hominem esse, qui mentiri aut falsum dicere nõ possit: quod tantum abest, vt sis vnquam persuasurus, vt ego credam nullum multis sæculis extitisse, quì plus audaciæ & impudentiæ ad mentiendum afferret, quàm tu, Polycarpe, cum Elia Hasenmillero.

Illa, quæ commemorauimus mendacia, multa vobis fortè videntur, & satis etiam eorum apparere falsitas. At qui sanctè affirmare audeo paucissima esse, & minimè perniciosa, præ cæteris innumeris, quæ toto libro sparguntur. Quæ numeravi, vix ex duabus pagellis collecta sunt, multis etiam studio omissis. Totum autem illud caput propè sexaginta paginas, integrum penè librum continet, in quo iam cogitate, quæso, quantum & numero & pōdere mendaciorum insit: siquidem certissimum est, hæc paucula videri & leuia præ illis posse. Concludet hinc æquus ac prudens æstimator, quid operis surgeret, & quàm vel intolerabilis labor esset, vel inutilis quoque, omnes persequi huius mendacissimi Historici calumnias.

Mentiatur igitur, quicquid libet de doctrina Iesuitarum; Eam Diabolicam, Antichristicam, Idololatricam, Mahometicam, & quibuscunque verborum contumelijs, in quibus est apprimè exercitatus, appellet, nisi aliter eam confutarit Polycarpus, quàm in historia sua; mendacissimus & impudentissimus Calumniator, dum viuet, audiet. Illam enim Iesuite doctrinam profitentur: illam in pulpitis templorum populum edocent, in Cathedris scholarum confirmant, scriptis ac disputationibus contra fraudes adolos, cuniculosq; hæreticorum omnium defendunt, quam

Calumnia in Iesuitas ob professionem fidei Catholicae sponte corruunt.

Christus edocuit, Apostoli & eorum successores propagarunt, perpetua successionis serie usque ad hæc nostra tempora, quamq; viri sancti auctoritate vitæ & miraculorum multitudine ac magnitudine, incredibili tolerantia, admirabili eruditione, dictis, scriptis, sanguine confirmarunt. Nam quod verbum DEI vos iactetis, non magis verbum DEI habetis, atq; canis AEsopicus umbram, quam amissa carne sectabatur: quod toties iam inculcatum vobis est, ut pigeat ac tædeat pluribus hæc de re vobiscum agere: præsertim cum non tam disputatio mihi, quàm defensio Patrum Societatis IESV sit proposita.

*Incredibili
audacia ac li-
centia Predi-
cantes sub ti-
tulo Religio-
nisturpissima
& horrenda
sonuicia in
Cesareâ Ro-
manam Ma-
iestatem ac
præcipuos Im-
perij Ordines
iaciunt.
Hist. Ord. Ies.
ca. 7. pag. 161.
& passim
aliàs.*

Porro vnum tamen facere non possum, quin hæc in medium proferam: Quæso te, Polycarpe, qua fronte, cuius ope & auxilio fretus, tu Papam Antichristum, & Papistas seu Pontificios omnes Antichristi seruos, & Religionem Romanam ac Hierarchiam Ecclesiasticam, Babylonicam meretricem; eos autem, qui hæc sequuntur, stigmaticos, hoc est, caractere bestiae insignitos appellas? Quare Idololatrias? Quare Pontificiæ Idolomania sectatores? Quare Papam declaratum Antichristum? Quare veritatem Pontificiam in Germania grande mendacium appellas? Scisne ubi locorum & gentium loquaris? de quibus? quare eos arguas, & adeo contumeliosè nomines? Impunitas & clementia Principum Catholicorum, & ipsius Augustissimi Imperatoris te facit ad maledicendum audaciorem. Si cuiusmodi tu maledicta & blasphemias in Religionem Romanam Catholicam improbissimè, odio Iesuitarum, effutis, extra Romani Imperij terminos scriptæ ac editæ essent, tamen pijs ac prudentibus tolerandum minimè videretur. Nunc cum in ipsis visceribus Romani Imperij talia scribuntur & sparguntur, quantum minus id ferendum est? Nondum satis fortassis intelligis? Dicam igitur planius. Nam emittenda tandem hæc vox est, vera, ut eunque accipiatur. Tu Romanum Pontificem declaratum Antichristum nominas? Quæso quis declaravit? Multis, inquis, iudicijs, modisque. Non iam quæro quibus modis sed à quo? Sed

Sed nec hoc est opus scire, à quo declaratus sit? Si Romanus Pontifex declaratus Antichristus est, & ut fingitis, filius Diaboli, perditionis, meretrix magna, &c. igitur Antichristum aestimas inter omnes, qui vnquam homines habiti sunt, sceleratissimum, ac planè infandum, quippe qui se extollat super omne, quod est & dicitur DEVS. Fuere quidem tam impij multi, qui se vt DEVS adorari vellent, sed vix memini, qui se omnibus Dijs anteferrent, contenti scilicet saltem inter minutos DEOS recenseri. At Antichristus omnibus Dijs cupit maior haberi & coli: Itidem de Romano Pontifice sapè tu Polycarpe inculcas. Quales nam ergo censebis illos, qui Antichristi amici erunt? qui se ab illo filios vocari patientur & gaudebunt? qui eius auctoritatem sequentur? qui eius sacra colent? qui demùm eo loco habebunt, vt se sine illo beatos esse non posse existimēt? Annō meritō illos declaratos & indubitatos nepotes Diaboli, meretricis magnæ amatores, seruos stigmaticos bestiae nominabis? Si Papā Antichristus est, etiam eos, qui Papam colunt necesse est tales haberi, quales olim erunt, qui Antichristum sequentur. Videte Augustissimi Imperatores, Reges Inuicti, Principes Serenissimi, Ordines Illustrissimi; Videte rosas, quibus capita vestra insperfit Polycarpus. Vos nepotes Diaboli, vos stigmaticos bestiae seruos & mille alijs verborum contumelijs isti perditii appellant; quia Pōtificem Romanum Ecclesiae caput agnoscitis; quia Ecclesiam Romanam reueremini; quia fidem, Sacramenta, benedictionem non à Lutero aut Polycarpo; sed à Papa Romano suscipere vultis. Prætereo plaustra quodammodò conuiciorum & contumeliarum, quibus non occultè, sed palam omnes & præcipui Romani Imperij ordines indignissimè petuntur. Et mihi nimia penè hæc videtur optimorum Principum clementia, qua tales calumniatores iam pridem tolerant. Fateor nebulones istos indignos esse, quibus respondeatur; & celsiori dignitatis ac foelicitatis gradu locatos Imperij Ordines, quam vt horum canum latratu lædi possint: sed interdum quæ singula non lædunt, obsunt

Locis supra citatis.

2. Theff. 2.

Encomia Catholicorum Principum, quæ illis tribuunt Prædicantes.

obsunt vniuersa: Eò enim iam ferè peruentum est, vt quis malè natus, maleque doctus, vbi vxorem duxit, vestem manicatam sumpsit, & barbam promisit, Romanum Pontificem & Ecclesiã Catholicam innumeris conuicijs profcindendo laudem sibi ac gloriam quærat, nulla habita ratione Regum ac Principum.

Tenetur Polycarpus & Prædicantes crimine lese maiestatis.

Vide causas conuersionis ad fidem Catholicam Illustrissimi Marchionis Badenensis, Motiuo tertio. Quæ à Catholicis in Prædicantes & eorum doctrinã dicuntur, nequaquã posse ad Principes protestantes referri.

Forte negabunt vlla se contumelia afficere Reges aut Serenissimos Principes & Illustrissimos, dum Romanũ Pontificem insectantur. At hæc ipsa magna est iniuria. An solis Regibus & Principibus licet esse idololatriæ & diaboli feruis? Sic enim omnes Romanistas appellant. Atqui si impietas est & scelus Papam venerari, eumque agnoscere caput Ecclesiæ, eius decretis in rebus fidei obsequi, nemo erit magis sceleratus & impius Regibus & Principibus, qui tantum auxerunt Pontificum potentiam, & eorum auctoritatem etiam armis sunt tutati, atque in hodiernum diem in Imperio Romano, vt Vicarios Christi honorant. Ignorantiam fortè illis affingis, quasi nondum illuxerit eis vestrum Euangelium: Ergo Reges ac Principes stolidos & ignaros efficitis? Sed quid mirum? Iam olim his encomijs omnes ferè Imperij ordines impurissimus Lutherus decorauit. Vah impudentiam hæreticorum, & patientiam nostrã, quæ istorũ maledicentiam mirũ in modum exacuit.

Sed paratam habent responsionem. Iam enim illud afferent. Igitur si quid in Lutheri doctrinam, in Caluini dixeritis, aut in Prædicantes, id quoque redundabit in ignominiam nostrorum Principum protestantium, & Augustinæ Confessionis. Primum nunquam ego probaui quenquam, qui eiusmodi verbis contra hereticos ageret, vt merito videri posset Principibus protestantibus conuicium facere. Deinde minus crimen est, aliquid dicere in minorem Principem, quàm in Imperatorem, & eum, qui est caput Principum: qua tamen defensione non vtar. Prætercà nunquam in vllum Prædicantem, aut doctrinam Euangelicã, nedum in Principem vllum Protestantium quicquam tam acerbè dictum est ab yllo Catholico, quam contumeliosè in ipsos

in ipsos Imperatores ac Principes nominatim est ab ipso
Luthero dictum & scriptum: vt taceam illas inexplicabi-
les & à diabolo credo inuētas, dictas, scriptas, pictas, fictas
contumelias in Romanum Pontificem, Cardinales, Epi-
scopos, & omnes Sectatores ac subditos eorum. Non posse
autem iocos & dicta grauiora, quæ in hereses vestras dicun-
tur, in Principum ignominiam detorqueri, vel inde mani-
festum fit, quia vt in ipsum Principem illa deriuari possent,
necesse esset, quemuis Principem protestantium debere
eadem omnino credere, quæ eius Prædicantes credunt ac
docent: sed hoc neque fit, neque fieri potest: primò, quia
vix inuenies in vna ciuitate duos prædicantes eadem cre-
dentes ac docentes perpetuò. Vnus autem Princeps diuer-
sa non credit. Deinde, hoc axioma Lutherorum & Pro-
testantium est: Nulli credendum esse homini, in causa fi-
dei, sed soli Verbo DEI. Iam, vestra dicta & scripta non
sunt Verbum DEI: Igitur quæ vos dicitis & scribitis, nõ cre-
dunt Principes omnia. At, in quies, credunt, quatenus con-
sentiant Verbo DEI. Mihi verò non videntur consentire.
Quid si ergo idem videatur Principi alicui Illustrissimo?
An iniuriam cuiquam facio, quantumuis magno & po-
tenti, si hoc de illo æstimem quod ego rectum ac verum es-
se scio.

Sed esto: videantur sanè quædam vestra dicta & scripta
vera Principibus vestris, at quamdiu hoc non constat,
quamdiu non Princeps aliquis ita sancit: **QVÆCVMQVE A
POLYCARPO DICTA AVT SCRIPTA SVNT, EA OMNIA
CREDO;** tamdiu quod contra dicta & scripta Polycarpi di-
cetur, in Principem illum nequaquam redundabit. viden-
discrimen, ò stolide Polycarpe. Fides Catholica eadē est,
omnium non solum Principum Catholicorum, sed etiam
infirmorum hominum. At Protestantium non est eadem
fides, ne Principum quidem, quorum alij Lutheri, alij Cal-
uini placita sequuntur, vt de plebe & Prædicantibus nihil
dicam, quorum tot sunt sectæ, quot ferè capita. Præte-
rèa quæ Catholicus Doctor scribit aut loquitur, ea cre-
dunt

dunt omnes Principes Catholici eo ipso, quòd non differant à fide Catholica Ecclesie Vniuersalis & Romani Pontificis. Nec enim fieri potest, vt diuersa credant, qui vni Romano Pontifici credunt. Atqui quamuis omnes Protestantés dicant, se credere Verbo DEI: tamen alij aliter sentiunt, & aliam fidem profitentur. Quare cum apud vos, talem quisque fidem sectetur, qualis ipsi videtur vera ex Verbo DEI: priuata vnicuique fides est, atque adeò priuata etiam illius, contra cuius libros aut sermones agitur, reprehensio.

Quamquam fortè non admodum indignaremur, si nos errorum solùm aut etiam hæresum, vna cum omnibus Catholicis Imperij Ordinibus argueretis (quod tamen iure meritoque, imo sine scelere nunquam facietis) siquidem fieri potest, vt etiam cæteroquin bonus ac sapiens Princeps erreret & labatur ignorantia: Sed vos nostros Principes Diaboli nepotes, Bestias, Tyrannos, & ijs demùm verborum contumelijs appellatis, quibus neque ipsum Turcam affecistis. Nec est quòd vos ipsi ò miseri Prædicantes, cum Episcopis comparetis & Pontificibus, quasi si quod in vos dicatur conuicium, aut si crimen verum vobis obijciatur, id in Principum vestrorum cedat ignominiam. Nullus apud vos ordo aut Hierarchia est: & tantùm caliginis iam Principibus ac vestris sectatoribus offudistis, vt nullam in vobis dignitatem agnoscant. Nolite igitur ò miseri, vos Principibus conferre, cum vobis etiam opifices & homines cõtemptissimi præferri velint. Quando aut dignitatibus eritis Principibus Imperij maiores, aut pares, aut sanguine iuncti, vel quando Imperij Principes, Prædicantium ministerium, habitum & officium ambire cœperint (sicut apud Catholicos omnibus Ecclesiastici ministerij sacris initiantur, & sæpè etiam Monachi ac Religiosi facti sunt) tunc insolescite, tunc prohibete, ne quis hæreses vestras redarguendo, videatur redarguere Principes. Interim nequissimi Calumniatores, plorate & caute, ne linguæ vestræ petulantia, quòd serius, eò seuerius cõerceatur.

Pote-

Nasus centuria 1. cap. 41. in effigie mōstrantia Lutherana, causa 4.

Poterant hæc de doctrina Iesuitarum satis dicta videri, nisi non tantum improbi Calumniatores in Iesuitis fidem, sed etiam diligentiam ac studium accusarent. Itaque præter impietatem, quam Iesuitis ascribunt, etiam eosdem inscitiam condemnat Polycarpus & ignorantiam; credo ne si doctos fateretur Iesuitas, ipse indoctus aut de eruditione iudicium ferre non potuisset videretur. Minus mihi in hac calumnia confutanda laborandum est, quippe quam ipsi hæretici plerique falsam esse deprehenderint, ut iam sæpè etiam ab ijs, qui hæreticorum præcipui videri volunt, nomen laudemque eruditionis & ingenij habuerint. Imò etiam nonnulli ex Protestantibus tanti iam pridem eorum eruditionem fecerunt, ut maiorem humana putarent ac prædicarent. Nihilominus tamen tam stolidus est Polycarpus, carpendiq; tam studiosus, ut eos *sub pelle leonina a sinos, sub plumis columbarum coruos, ut anseres inter olores, ut inter musas graculos strepere* dicat: quanquam his verbis opinionem quidem doctrinæ illis ascribere videtur: sed rem ipsam habere eos negat.

Polycarpus indoctus Iesuitas esse indoctos calumniatur.

Hist. Crd. Ies. pag. 195.

At mirum est, quibus ille argumentis ignorantiam Iesuitarum euincat. Hæc enim forsitan auct quis agnoscere. Sunt autem hæc: *Iesuita domi plures Fratres ignorantia alunt, quam doctos: deinde impetrarunt à Pontifice privilegium conferendi etiam intra domorum suarum parietes honorum Scholasticorum gradus, quibus videbitur. Sæpè quoque dum publicè honores peterent, inscitiam suam prodiderunt: ac demùm eo ipso quod Pontificia sunt religionis, solida veraq; eruditione carent.* Argumenta pauca, sed multis & grandibus facta mendacijs: Sed faciamus vera esse. Nunquid quod multi ignorantes sunt, quod aliqui minùs eruditi visi sunt, ideò omnes inscitiam arguendi? An verò omnes, qui priuatim testimonia suæ eruditionis, honorum titulos capiunt, ignorantes? Annè præterea, quæ sacræ literæ docent, nullæ disciplinæ & artes liberales, à quarum cognitione & usu doctus aliquis & eruditus nominetur? Sed pius esse voluisti: Nulla est sine vera fide eruditio: Quam te, mi Polycarpe, non decet, si velis esse pius: Repugnat institutio & consuetudo tua. **Quin tu**
E ergo

Argumenta quibus demonstratur Iesuitarum ignorantia.

ergo aliquid Theologicum nobis edis, vt te solidè eruditum videamus.

*De Condito-
rib. Societatis
IESU, qui non
in literis, sed
in domesticis
officijs occu-
pantur.*

Verùm non ita cum hoc homine agendum est: ex mendacijs totus est compositus. Iesuitas indoctos arguit, quòd quidam ex ijs sponte literarum studijs se abdicarint, quos illi pro sua comitate libet appellare Fratres Ignorantia. Res autem ita se habet. Versantur in Societate IESV quidam, qui cum ipsi quoque religiosam vitam obseruent, ac votis se DEO constringant, domestica tamen munera obcunt, siue ea, quæ perdidicerunt in adolescentia, siue ea, quæ Moderatores pro cuiusque conditione & aptitudine cuiq; deferunt. Hi non student, neque maiorem partem, etiam antequam hoc vitæ genus susciperent, literis vnquam operam nauarunt. Lege cautum est quoque, ne si semel sint ad hæc domestica officia destinati, ad altiora aspirent: itaque omnem curam addiscendi in literis aliquid abijciant, suo muneri inuigilent, & satis habeant, cum cæteris in pietate procedere: idque constitutum est à Societatis IESV Patribus, & prudenter, & necessariò, & piè. Necessariò quidem, quoniam quæ hæc esset perturbatio, quod onus, si quicumque aliquod officium adolescens perdidicisset, in Societate IESV iam matura ætate literas perdiscere vellet? Quis verò tum domestica munera & officia curaret? quis etiam non videt plerumque talium conatus in literis esse inanes ac inutiles? Itaque perinde mihi calumniari Iesuitas videtur Polycarpus, atque si quis alicuius vrbis Magistratum reprehendat tanquam insipientem, quòd non omnes Lanios, Coquos, Pistoros, ad Rempub. gerendam informet, & ad honores gerendos admittat. Sed hoc ex doctrina Lutherana est, nempe summa rerum omnium confusio. Itaque notum est, qui apud Religiosos infimæ sortis erant, & fratres ignorantes, eos celeberrimos Verbi præcones effectos: & Carnifices quosdam breui tempore sic aptatos esse, vt Prædicantium vices obire possent. Noui ego qui die Sabbathi defricaret in balneis corpora, Dominica Verbum DEI, sordium adhuc plenis vnguibus publicè reboaret, scilicet, vt si-

*quædam stupi-
dū Polycarpi
iudicium.*

*Nas. centur.
1. cap. 52. ex
Hofio in effi-
gie monstr.
causa. 4.*

vt similes haberent labra lactucas: Numquid omnes oculi, inquit Apostolus, nunquid omnes Prophetæ? &c. Disciplina ac ordini, qui est in Ecclesia vniuersa, huic se conformat Societas IESV, cum tam prudenter ac sapienter officia, muneraque distinguit, vt in omni genere habeat, qui excellent, & vt totum corpus ritè gubernetur atq; conseruetur. Piè etiam faciunt, quòd certos homines seligant, quos doceant in simplicitate sancta regnum cœlorum consequi, ne indocti & insipientes secundum sæculum, excludi videantur à regno DEI; aut in humana sapientia virtus ac Religio consistere. Itaque non minori charitate fouent hos indoctos, sed pios suos Fratres Iesuitæ, quàm illos, qui doctrina excellent & clari sunt, vt externa pacis, victus & vestitus ratio testimonio esse possent; si non alia, quæ sæpe ipse admiratus sum, fraternæ pietatis officia, sufficientem fidem facerent. Noti sunt etiam è sanctissimis viris multi, qui humanam spreuerunt scientiam, vt consequerentur diuinam vberiore: non quòd illam planè contemnerent, sed quòd non omnibus necessariam iudicaret. Notum est, de quibus illud dictum sit: Indocti rapiunt regnum cœlorum, &c.

1. Corinth. 12

Aug. 8. Confess. cap. 7. de Antonio.

Illud verò mendacium est sanè minimè subtile, plures à Iesuitis ali indoctos, quàm doctos; plures esse coadiutores, vt ipsi appellant, hoc est, domestica solùm munera obeuntes, quàm qui literis & studijs dent operam; cum non plures tales alant, quàm necessarij sint ad procurationem rerum domesticarum. Itaque integra inuenias Collegia, in quibus vix quatuor aut quinque reperias indoctos Iesuitas, qui si ad vos deficerent, doctissimi & eloquentissimi Ministri nequitia haberentur. Possẽ etiam illud addere, multos ex ijs esse, qui tametsi non mediocres progressus in literis habuerint, & non solùm inter doctos, sed etiam honoratos aliquando censerì poterant, sponte omnium etiam honorũ spe abiecta, ceteris Iesuitis tanquã DEI seruis, seruire maluerunt; idq; vt consequerentur, multis precibus impetrãsse. Sed hæc cum dico, narro fabulã asino: ille

Nouum mendacium ridiculum.

autem aures mouet, tu linguam quoque. Quanquam non hæc tibi, Afelle Polycarpe, sed hominibus potius dicta esse volo prudentibus, atque omnibus Imperij Ordinibus, vt tuam agnoscant impudentiam.

Iesuitas publicè ob insignè insciam pulchros esse, impudens mendacium.

Sed illud fortè verum est, Iesuitas publicè insciam suam prodidisse. Ego autem hoc certum esse scio, te mentiri Polycarpe. Primum non nisi tardè, aut necessitate aliqua cõpulsus, gradus hos honorum scholasticorum petunt; vt cum in Academia docendum, aut alioqui hominum voluntati & iudicio satisfaciendum est, quod sæpè non tam ob eruditionem honores tribuit, quàm ex honoribus de eruditione existimat. Sæpius ego cum honores peterent, in hac Academia ipsa ex officio interfui; nemini vnquam non digno conferri vidi, sed ita semper, vt miratus potius sim, nõ citius eos petiuisse, aut non maiores; dùm enim pro more fieret ipsoꝝ doctrinæ periculum, tales se exhibebãt, quasi iam plurimos annos fuissent publicè professi. Illud quidem soliti quoque sunt facere, & præsertim, cum ipsi Societatis IESV Patres hos conferrent honores, vt qui ex eadem Societate eosdem peterent, illi vltimum semper locũ obtinerent, non examinantium iudicio, sed propria ac religiosa, vt qui iam mundo renunciãrunt, electione. Itaque sunt qui mallent cum Iesuitis vltimas, quàm cum alijs primas tenere: neq; facillè inuentum esse arbitror ex Competitoribus; qui se Iesuitæ, quem ordine antecedeat, eruditione quoque præferret.

Omnes latebras excutit Polycarpus, vt videatur nõ sine causa mentiri.

De priuatis Patrũ Societatis Iesu promeritoribus.

At verò priuilegia habent priuatim honores scholasticos suis tribuendi. Quid priuilegij habeant, non curiosè inquirò. Vsum eius priuilegij vel nullum esse, vel parcissimũ, & non nisi in publicam absque cuiusquam præiudicio vtilitatem, certò scio; ac dubito, an vnquam quenquam viderim ego, qui priuatim extra Academiam sit Doctor aut Magister creatus. Hic certè more & instituto Academico, cum opus est, petunt & impetrant Iesuitæ scholasticas non à sui solùm Ordinis hominibus, sed & ab ijs, qui cum ipsis in eodem cursu versantur, coronas. Sed est illa tua Polycarpe
inex-

inexplicabilis mentiendi libido, quæ facit, vt omnia per-
scrutare & calumniare. Ego mihi ita persuadeo; aut nemi-
ni hoc priuilegium, aut Societati IESV tribuendum fuisse,
quæ tali beneficentia nunquam abusa esse visa est. Vobis
certè talia largiri non expedit, qui etiam publicè indignis
defertis hos honores. Nam qualis tu Polycarpe Doctor sis,
illi scient, qui te labem ac lutum huius ordinis iam dudum
pronunciârunt.

*Lege epistolâ
Maioris in
Novis Nouo-
rum.*

Sed quòd solida Iesuitarum doctrina non sit, hîc plurib.
haud examinabo. Scripta ac libri, conciones, disputatio-
nes eorum loquuntur, quæ quamuis tibi Vox Stentorea, aut
vocalior omnibus asinis, quos videt Sol oriens & occidēs,
esset, nunquam tamen obmutescunt, nec Iesuitarum erudi-
tionem prædicare desinent. Penè illud exciderat, quòd ais;
Doctores vestros Iesuitarum asinam ruditatem ad oculum sæpius demonstrasse.
Heu penè corruï hoc clamore & argumento tuo asinino.
Quæso si conuertam ego orationem, & dicam: Iesuitas ve-
stram asinam ruditatem clarissimè patefecisse: quid di-
ces? Mentiri me? at ego te magis mentiri aio, & ad Iudi-
ces prouoco, non tantùm Catholicos, sed etiam vestræ per-
suasionis. Fatebuntur, scio, Iesuitas indoctos nequa-
quam esse.

*Patrum So-
cietatis eru-
ditio nõ ege-
nestrò testi-
monio, cum
id à toto orbe
habeat.*

Verùm vix aliter fieri poterat, quàm vt inscitix ac igno-
rantix Iesuitas condemnares, quo hac calumnia fulciretur
altera maior, quæ, si Iesuitæ docti haberentur, rideretur aut
exsibilaretur. Maius enim mendacium molitur Polycar-
pus, quod & ipsum doctrinam Iesuitarum nonnihil attingit.
In scholas Iesuitarum irruit, easq; funditus euerfas cu-
pit. Ringitur enim ac rumpitur penè inuidia, quòd videat
tot Collegijs Iesuitarum tantum honestissimorum adole-
scentum numerum erudiri, & in omnibus penè prouincijs
ac regnis florem iuuentutis Iesuitarum curæ ac disciplinæ
committi. Animaduertit quoque (oculatus tantùm ad ea
videnda, quæ calumniari possit, quæque ipsum reddant mi-
seriorem ac Iesuitis inimicum magis) ex scholis his Iesui-
tarum non solum religionem cõstabiliri, sed ipsam etiam

*De scholis So-
cietatis Iesu.*

Societatem augeri ac conseruari. Hinc enim postea Re-
rumpub. Administratores, Gubernatores Ecclesiarum exi-
stunt. Hinc noui foetus, noui Iesuitæ eliguntur, qui Veteri-
bus succedant. Et hi omnes constantissimi videntur, quo-
niam illis Catholicam Religionem cum lacte penè matris
Iesuitæ magno studio instillant. Atque hoc est, quod Poly-
carpum excruciat animi, cum vix inueniri potuerit ratio
accommodatior restituendæ fidei Catholicæ, quàm cum
literis ad priscam pietatem à teneris annis adolefcetes in-
formare. Et verò senserunt iam Hæretici, quem fructum
scholæ Iesuitarū tulerint, cum paucissimos ex Iesuitarum
discipulis circumuenire ac erroribus suis implicare potue-
rint. Et vident manifestè, spes suas ac vaticinationes eludi:
neque interire in Germania regnum, vt vocant, Papisti-
cum; sed cæremonias Pontificias, ornamēta templorum,
peregrinationes, venèrationes Sanctorum, & similia ma-
gis penè nunc apud plerosque in vsu esse, quàm olim. Quan-
tumcunque verò ea Prædicantes irrideant, nihil tamen ef-
fici, nisi vt ipsi tanquam stolidi & stulti rideantur. Sed au-
diamus tandem, quid de Iesuitarum scholis æstimet Poly-
carpus noster. Præmunirem animos vestros, Serenissimi
Principes ac Illustrissimi Ordines, nisi iam assueuissetis o-
rationi Polycarpi, qui suffocaretur sanè, nî mendacia & ca-
lumnias extruderet.

*Patres Socie-
tatis IESV si-
ne mercede
Iuuentutem
erudiant, &
quare.*

Primum enim significat Iesuitas gratis in literis Iuuen-
tutem informare, vt eo artificio leuioris fortunę homines
& fæx populi suos illis committat liberos, quos postea ipsi
seducant, & ad Societatem pelliant. Geminum, imò ter-
geminum mendacium. Cur Iesuitæ gratis doceant, tantof-
que labores, quanti Iuuentutis informatoribus exantlandi
sunt, sine spe precij aut præmij humani obeant: est, vt eò fi-
delius in hoc tam sancto & necessario opere elaborent,
quippe qui DEVM ipsam Remuneratorem expectent; &
vt ostendant, quid in educanda & docenda Iuuentute Chri-
stiana quærant, nempe nullum lucrum aut mercedem, sed
Ecclesiæ Catholicæ vtilitatem, & fidei conseruationem
ac pro-

ac propagationem. Quis verò est tui Polycarpe dissimilis, qui non potius miretur Iesuitas homines doctissimos, & quorum plerique inter ceteros suos ciues opibus ac honore, vel propter natales, vel propter virtutem & sapientiam florere potuissent, eò se sponte demittere, vt, ad quod multi vix magnis præmijs & lucro incitarentur, ipsi alacriter subcant, & deuorent huc puluerè & miseras scholasticas, tanta diligentia & fide, quanta vix vnquã in alijs comperta est.

Neque solùm instituunt ad breue tempus, sed quodammodò in perpetuũ se huic muneri dedicant, ita vt vbi scholæ Societatis sint, eam regionem vel ciuitatem nihil omnino de Iuuentutis formatorib. sollicitos esse oporteat. Tanta enim cura studioque hoc agitur, vt si in aliqua Repub. ad ministranda, ea adhibeatur vigilantia & solertia ac prudentia, quam in suis scholis moderandis adhibet Iesuitæ, eam beatam & fælicem futuram nullatenus sit dubitandum. Vidimus & mirati sumus tùm in hac Academia, tùm in alijs, ex quibus initijs ad quod fastigium & perfectionem peruenierint scholæ Iesuitarum; quantumque quotidie adhuc elaboretur, vt nihil scholastica Respub. detrimenti patiatur. Tu homo furiosus ac importunus, illis etiam inuides, si ob tantum beneficium, quod toti orbi præstant, vbi habitent, vnde viuant, habeant. Et alio loco iterum horrendum mentiris, cum dicis, eos mercedem nullam accipere, sed si pro labore mittantur ad Collegia coronatorum aliquot millia, hæc verò eos accipere libentissimos & porrecta manu. Non solùm mendax, sed etiam plumbeus ac bliteus es. Non intelligis, quid inter mercedem & eleemosynam intersit, quod docerem ego, si terantum asinum ad hæc intelligenda dignum vel aptum iudicarem. Aio igitur mentiri te impudentissimè; Iesuitas acceptaturos etiam multa millia coronatorum, si pro labore, quem in scholis sustinent, offerantur. Non enim acceptabunt pro labore quidquam, cum ne id faciant, eorum sit legibus ac decretis cautum, quorum sunt semper obseruantissimi.

Patres Societatis Iesu in æternum se. destinant instituendis adolescentibus

Constit. Soc. Iesu, part 3. c. 1. paragi 8.

Auda-

Mentitur Polycarpus factum tantum adolescentium in scholis Societatis erudiri.

Audacissimè quoq; mentitus es, humilioris tantum fortis & abiectos homines liberos suos in disciplinam Iesuitis tradere, vt scilicet illud pecuniolæ, quod alijs Præceptoribus dandum est, lucrifaciant: quasi nullos ingenuos, nullos nobiles, nullos meliore loco natos habeant discipulos: quo mendacio ideò vsus es, vt ijs, qui de Iesuitis nihil certi habent, persuaderes, Optimates Catholicorum, Iesuitas horrere, nec suos ipsis liberos committere; atque adeò vt Societatis nomen obscurares. Atqui tantum hoc est mendacium tuum amentissime, vt verius dici posse videatur, nullos penè nisi Optimatum liberos à Iesuitis informari: quanquam enim, quoniam commune bonum spectat Societas; non discernit ipsa inter pauperes ac diuites, nobiles aut ignobiles, sed omnes omnino, qui ipsis formandi traduntur, quacunque sint condicione, diligentissimè ad omnem virtutem & eruditionem erudit: tamen tam multos habet & tanto splendore generis toto orbe discipulos, vt præ illis cæteri tenuiores vel nulli vel pauci videantur, Testis est vel vnica hæc Academia Ingolstadiensis, quæ non tantum in lectionib. & studijs altioribus, tum Iesuitarum, tum aliorum Doctorum, sed etiam in scholis inferioribus, in quibus ad humanitatem instituuntur, auditores habet non Bavaros tantum, sed aliarum quoque nationum Germaniæ totius, tum etiam Polonos, Gallos, Italos nobilissimos. Scilicet viles animæ, Polycarpo sunt amplissimarum ciuitatum ac regionum, Senatorum, Consiliariorum, Patriciorum, Nobilium, Baronum, Comitum, Palatinorum, Marchionum, Principum filij. Ob sordes, ob auaritiam hos ad scholas, ad Academias Iesuiticas & Catholicas parentes mittunt: quique liberorum causâ ingentes faciunt sumptus; illi vt duos aut tres aureos quotannis Ludimagistro soluendos comparcant, Iesuitas eligunt, corruptores adolescentum, indoctosquæ Magistros. Non te pudet Polycarpe? Non agnoscis amentissimas tuas contumelias, non in Societatem IESV tantum, sed in omnes eos redundare, qui apud Patres Societatis IESV literis operam

ram nauarunt. Quocunque tu per ditiones Catholicas iter facias, reperies viros nobilissimos & potentissimos opibus & auctoritate, qui vel ipsi gloriantur Iesuitarum discipuli fuisse, vel cum gaudio narrent se liberos suos in Iesuitarum scholis alere. Ergo hoc ipso tueos sordidos, viles, abiectos existimabis, & persuadebis, credo, vt omissis Iesuitis aliquem Ludimagistum malè natum, malè institutum, malè eruditum, qui paulò post Polycarpus quispiam impurus, clamorosus Prædicans sit futurus, quærat, cui charissima pignora sua commendet potius, quàm istis, quos solus amor DEI, & vtilitas communis permouet, vt Iuuentutem instituant.

Verùm non ita leuiter agit Polycarpus: Tales enim parentes, qui liberos suos tradunt Iesuitis, stultissimos vocat, imò etiam Idololatrias, præterea sacrificos Demonis: quod Moloch idolo & Diabolo suos liberos tunc sacrificent. In hac ipsa Academia præter nobilissimos, quorum vix iniri potest numerus, iuuenes ex Baronum, Comitum, Marchionum, Principum familijs clarissimis & illustrissimis, his proximis annis ex sola Bauarica Domo quatuor Serenissimi iisdemque lectissimi Principes, Carolus, Ferdinandus, Philippus, Maximilianus Primogenitus ad Ecclesiæ defensionem nati, Serenissimi Guilielmi Bauariæ Principis Filij: Ex familia Austriaca Serenissimus Ferdinandus Archidux Austriae, Princeps præstantissimus, Caroli Filius Primogenitus, Iesuitis Præceptoribus libentissimè ac felicissimè vsi sunt pluribus annis, nõ priuatim solum, aut in studijs grauioribus, sed etiam in ipsis eorum scholis inter reliquam Academicam Iuuentutem, quæ tantis Principibus non ita vilis & abiecta est, quam Polycarpo. Horum ergo tam insignium Principum optimos & serenissimos parentes Polycarpus quoque stultos iudicat, Idololatrias pronunciat, & liberorum suorum interfectores proclamat, eo solum nomine, quod Iesuitis Præceptoribus erudiendos suos liberos commendârint. Tam cæca est in Polycarpo mentiendi libido, vt non dispiciat, quem feriat, dum Iesuitis solum maledicat. Paria de ipsis Iesuitarum Academijs, deq;

Polycarpus stultos & Idololatrias & parricidas nominat, qui liberos suos Societati IESV committunt.

Præ nimia rabie inuidia

F

omni-

*in Societate
Iesu, præter
opinionem di-
scrimini ma-
ximè irreti-
tur Polycar-
pus.*

omnibus ferè eorum Collegijs ac scholis dici possent, quarum multa sunt etiam hac nostra frequentiores. Iam enim scholas habent, in quibus supra duo millia discipulorum ex diuersissimis regionibus congregatorum conuenerunt. Certè ea ferè vbiq; est ratio temporum, vt nemo tenuioris fortunæ extra patriam liberos suos ad liberalia studia prosequenda alere possit: ex quo etiam Polycarpi mendacium coargui posset. Sed ante omnia hæc refellunt illi ipsi, qui Iesuitarum discipuli fuerunt, homines nobilissimi, doctissimi, sapiētissimi. Quæ Respublica clarior aut illustrior est? quis Ducatus? quod regnum? quæ prouincia? in qua non inuenias Iesuitarum discipulos, homines pollētes opibus, aut virtute, aut prudentia? Quos si viles fuisse dicas, dum Iesuitarum discipuli essent; ne, magna Iesuitis debetur gratia, qui etiam tenuium ingenia ita perpolire possunt, vt tãtam gloriam assequantur: Sin autem etiam natalium ac ingenuitatis decore semper fuerāt ornati, tu Polycarpe de mendacio erubesceres, si quidem vllum rubori ac pudori in corpore tuo locum reliquisses. Taceo quot Episcopos, quot amplissimarum dignitatum Ecclesiasticarum viros doctifimos, eloquentissimos, sapientissimos, ac simul etiam vitæ integritate Hæreticis quoq; multis probatissimos, scholæ Iesuitarum ac Collegia produxerint. Demùm verè affirmo, nullius gentis, nullius ordinis ac dignitatis sunt homines, ex quibus non multi Iesuitas Præceptores habuerint magno suo & Reipublicæ bono.

An & quomodo ex scholis Societatis, ipsa augetur.

Porro ideò videtur hanc quoque calumniam struxisse Polycarpus, vt inde concluderet, Societatem IESV ex hominibus abiectis & viliissimis conflatam esse. Ita enim ratiocinatur: Scholæ Iesuitarum quasi plantaria quædã sunt ipsorum, ex quibus eos, qui maximè proficiunt, seligunt, seducunt, & blanditijs inescant, donec tandē in suam nassam miseros pertrahant & seruitute Iesuitica premant. Atqui discipuli eorum, vilium ac tenuiorum sunt liberi: Igitur etiam ex infimæ sortis hominibus hæc Societas constituitur, ijs nempe, quos in scholis suis deceperunt. Verba mihi desunt,

desunt, Polycarpe, ad tuam demonstrandam nequitiam & mendacitatem, vt necessariò mihi eadem repetenda sint. At quoniam tuijsdem verbis diuersa construis mendacia, minus mihi vitio vertes, si ijsdem verbis interdum repetitis diuersa tua mendacia confutauero. Iesuitas humaniter Iuuentutem tractare, non nego: addo etiam pijs ac literatis munusculis solere illos sibi teneriorum animos conciliare; sed quò fine? Eo scilicet solùm, vt his pellecti, incitentur ad amorem Præceptorum & literarum, vt potius beneuolentia, quàm seueritate regantur. Imò eo ipso, quòd agnoscant Patres Societatis, non se seruilium puerorum ingenia, sed ingenuorum & nobilium instituenda suscepisse, laudis & gloriæ ac præmiorum potius cupiditate, quàm timore pœnarum ad diligentiam suæ fidei commissos per mouere conantur.

Sed quòd ad Societatem suam pelliciant blandimentis & illecebris, hoc falsum est. Primùm consuetudo & lex repugnat. Deinde maiorem penè Iesuitæ curam, sollicitudinem & iudicium adhibent in Tyronibus admittendis, quàm quisquam fortè in eligendis amicis adhibeat. Præterea in ætate puerili nemini ad eorum Societatē aditus patet. Tùm si quis etiam matura atate, & constante voluntate illis se adiunxerit, biennium totum concedunt, quo tempore ad mores Societatis instituitur, quos si probet, & probetur ipsius quoque virtus ac pietas, tum demùm vt votis se obstringat permittitur. Omitto enim plura dicere. An verò quisquam potest se deceptum dicere, qui post tantum temporis spacium sponte aliquod vitæ genus elegit, cum toto illo tempore in potestate eius esset, vel eligere, vel deserere institutum vitæ genus? Quòd autem multi quoque ex discipulis non blanditijs, sed potius eruditione, integritate, ac pietate vitæ, morumque, item concordia, quæ inter Iesuitas est, ac demùm ipso genere viuendi tam religioso & honesto pelliciantur, & Societatem cum suis Præceptoribus inire desiderent, quis miretur, aut quis inuideat? Sicut neque illud vel mirandum vel reprehendendum est, quòd aut

Patres Societatis Iesu tantum abest vt blandimentis ad se pertrahant iuuenes vt eos etiam diuissime probent.

Prima pars Constitutionis Societatis Iesu de admittendis ad Societatem accuratè tract.

doctiores aut aptiores præferant alijs minus idoneis. Quis enim, optione data, non id potissimum eligat, quod melius sibi, & ad finem vsuque, quò destinat, accommodatius esse putat? In senatu constituendo prudentissimi, in Officijs Ecclesiasticis distribuendis doctissimi & innocentissimi cæteris anteferri debent. Et Iesuita cum homines instituât ad omnium ordinum officia & dignitates aptissimos, pro se ineptissimos eligant? Iniusta igitur hæc criminatio est, Iesuitas dolo malo pellicere adolentes, & plagij reos esse. Non enim quia inuitis parentibus nonnulli Societati se coniunxerunt, quicquam contra Ius aut Fas fecerunt, si ea arate fuerunt, quæ eos iam quoad electionem status vitæ suæ secundum leges diuinas & humanas, patria potestate exemit. Scio tamen ipsos Iesuitas omnibus modis elaborare, vt qui se eis associare volunt, id conscijs & beneuolentibus parentibus faciant, qui nimis interdum etiam & in perniciem suos filios amant. Nam scimus quosdam parentes non leues pœnas dedisse, retardatis à sancto hoc vitæ genere filijs suis.

Qui sanctius vitæ genus in stituere volunt, non necesse habent parentū semper cōsensum requirere.

Societati Iesu se coniungunt multi viri Magni & nobiles, post quā honores summos administrarunt.

Prædicantes omnia serè Societati Iesu contraria faciunt.

Quamquam non ex scholis tantum Iesuitarum, sed etiam ex alijs Academijs, ex locis remotissimis, ex amplissimis ordinibus & honoribus existunt viri & nobilitate & dignitate & opibus potentes, qui desertis ac spretis omnibus vitæ commodis Iesuitarum vel sacris Concionibus, vel sanctitate vitæ & exemplis permoti; vel diuinitus, interdum apertè, interdum occultè moniti & compulsi quodammodo, Societatem cum illis expetunt, & impetrant; qui que nulla habita ratione vel natalium, quamuis è Principum familia essent, nec dignitatum, nec opulentia, nec auctoritatis inter cæteros viuant & agant familiarissimè: laborent, studeant, doceant, agant, quicquid à Moderatoribus eorum imperetur. Horum ego plurium nomina ascriberem, etsi habenda esset ratio modestiæ Patrum Societatis IESV. Verum hæc irrident Prædicantes. Nam istis Epicureis ignotum est, quicquid ad virtutem spectat. Non abijcere delicias, non dignitates relinquere, nō propria elargiri,

giri, sed volutari in voluptatibus etiam obscenissimis, ambire honores indebitos, & aliena rapere consueverunt: nec apud illos v̄sitata est hæc metamorphosis, qua ex malis boni, aut ex bonis fiant meliores; sed illa solum, qua ex optimis fiant nequissimi, ex Monachis scortatores, ex Sacerdotibus calumniatores, ex puris impuri, ex Religiosis sacrilegi, ex improbis furiosi, ex hæreticis nebulones, qua in disciplina non parùm profecit Polycarpus Leyserus.

Qui etsi ipse quoque fateri aliquando, immemor sui, cogatur, in Societate omnis generis homines, nobiles, ignobiles, doctos, indoctos, nullo discrimine dignitatum præteritarum aut nationis vnanimiter ac concorditer viuere: illud tamen adhuc pertinaciter vrget, Iesuitas discipulos non edocere, nisi Põtificiam Idolomaniam. Sic enim præscindenda lingua sua appellat Religionem nostram Catholicam. Calumnia est in verbis, in re verò laus Societatis maxima. Nunquam persuadebis, mendacissime Polycarpe, Idololatras nos esse. Sed quid imprudens agis? Nihilnè ergo agunt Iesuitæ, quàm vt Catholica fide erudiant & stabiliant adolescentum animos? Ipsi Iesuitæ si dixissent, vix crederes, Polycarpe. Nunc demum animum Catholicis addidisti, vt quicumq; saluam velint fidem Catholicam & liberos suos piè institui, Iesuitas ament, eisq; liberos suos tradant. Vanam multi putabant scientiam esse: nihil liberis suis prodesse literarum cognitionem, timebant ne quò fierent doctiores, eò etiam deteriores euaderent. Si intelligent Iesuitas esse, qui non ideo tantùm doceant, vt doctos discipulos faciãt, sed magis vt bonos & Catholicos, certatim eorum operam Catholici omnes exquirēt. Quantumcunque enim tu Polycarpe, Pontifici & Religioni nostræ conuitia facias, nunquam eripies eam mentem Catholicis, verã in ea sola pietatem esse: & deerat nihil aliud, quàm vt Præceptores pietatis essent. Tales igitur tua confessione sunt Iesuitæ. Quòd si illi maxime laborant, vt pios & Catholicos discipulos faciant, quis dubitare potest, quin ipsi quoque pietatem cum doctrina coniungant, atq; adeò sint

*Quare potissimum Iuueni-
tutē erudiat
Societas
IESV.*

*Polycarpus
imprudens lau-
dat Societate
IESU.*

vel pariter pij & docti, vel sanctiores quàm doctiores? Nunquam aestimabam tibi posse tale verbum excidere Polycarpe, quo Iesuitas commendares: Atqui hîc imprudens summam eis laudem tribuisti, quam ne fortè retractare velis; eiusdem testes habes totas prouincias, amplissimas ciuitates, templa antiquissima, & loca post Iesuitarum ortum & aduentum religiosissima quàm plurima, in quibus creuit sacrorum hominum & Religiosorum multitudo & veneratio, restituta est disciplina, instaurata templa, decorata altaria, multiplicata vasa sacra, instituta Monasteria, sacerdotia vetera repetita & locupletata, peregrinationes, supplicationes, celebritates, genuflexiones, congregationes, corporis afflictationes, & omnes prisca & Pontificia caeremonia magno incremento & incredibili splendore reuocata, vt multis locis ac templis inuidenda ferè videatur vastitas à vobis Lutheranis illata; à Iesuitis verò, eorumque amicis ac Patronis tanto triumpho ac magnificentia depulsa.

*CAP. III.
Criminatio-
num Polycar-
pi in vitam
Patrum So-
cietatis Iesu.*

SATIS iam arbitror manifestas esse calumnias tuas, Elia cum Polycarpo, quas in doctrinam Iesuitarum eximmani contra illos odio euomisti: ad alterum caput nunc veniendum est, de vita Iesuitarum, quam tu omnibus sceleribus contaminatissimam & flagitiosissimam esse contendis, multisque narrationibus dictorum ac factorum probare conaris, confictis inauditis, & incredilibus criminibus ac calumnijs. Perhorrescit sanè animus meus, vel eorum scelerum, quæ tu Patribus impingis, recordatione, nedum repetitione aut confutatione. Ac sanè nisi vererer, ne propter istas tuas criminationes, quidam imprudentiores minus benè de Societate sentirent; nisi etiam tanta essent Societatis merita in Catholicam Ecclesiam, vt quoduis fastidium deuorandum videretur, quò gratis erga eam animus declararetur, nunquam ego te, Polycarpe, vel verbulo dignarer: sed habenda est ratio tum ipsius Societatis, tum eorum, qui eam minimè pernouerunt, quiq; assueti iam sunt vobis credere, quicquid tandem illis credendum proponatur,

tur, licet sit absurdissimum ac vanissimum. Eam autem in demonstratione innocentiae Patrum Societatis serua bo rationem, quæ distinguat calumnias tuas, ne nostra tua sit similis orationi, quæ ubique quiduis pro furore illo, quo agitatatus es, profudit.

Primum igitur cum Patres Societatis IESV, quemadmodum ceteri quoque Religiosi homines Paupertatem profiteantur, in eam mirum est, quam sæpe, quanto impetu & furore incurrat Polycarpus, quasi non solum sint pauperes, ut ait, sine defectu; sed opulenti, ac rebus omnibus, quas quisque appetere possit, supra ceteros mortales abundantes. Iam enim Iesuitarum Collegia, Principum munitissimas arces magnitudine ac splendore superant; regias gazas domi absconditas habent, in templo ostentant, in victu ac vestitu delicati, splendidiq; plus quam dici possit. Possẽm ego hæc fortè conuellere, si testes citarem pro Societate contra tuas calumnias, quotquot plura Iesuitarum Collegia in Germania & apud alias nationes videntur. Fortè etiã quibusdam videretur aptè responsum, si Polycarpum ad Collegia Iesuitarum inuitarem, viueret aliquamdiu inter illos, & hac opulentia ipse perfrueretur: quæ si arrideret, ipse quoque Societati nomen suum dare posset. Sed alia mihi quærenda est defensio, certior & expeditior.

Eam igitur Iesuitæ paupertatem profitentur, non ut nihil vlllo modo habeant, sed ut nihil veluti proprium possideant: non ut omnibus rebus egeant, sed ut quam minimo sint contenti, non ut fame moriantur, sed ne à virtute cupiditatibus astrahantur: Non est Paupertas, Leyser, habere nihil, neque magis hæc Virtus aut Votum religiosum in rerum externarum vel vsu, vel defectu consistit, quam in affectu. Nam & multi mendici nequaquam animo pauperes sunt, & multi diuites reuera sunt mendici. Auarus congesto pauper in auro est: & modicis contentus, in mendicitate locuples est. Neque Christi Seruatoris paupertas fuit nihil habere; neque Apostoli ac Christiani primitiue Ecclesiæ omnibus rebus destituti erant. sed nihil duntaxat

habe-

Societatis Iesu Paupertas à Calumnijs defenditur.

*Iniqua &
insulsa com-
paratio Poly-
carpi.*

habebant proprium. Neque est quòd hìc Anabaptisticam bonorum communionem Iesuitis obijciat Polycarpus; quam nonnulli non Anabaptistæ solùm, sed & Prædicantes Lutherani ad mulieres extenderunt. Non enim illa bonorum fluxorum ac caducorum communio, aut abdicatio Juris sui, circa ea distribuenda, idcirco vituperanda est, quia ab Anabaptistis quoque vsurpatur; sed illad eis solùm vitio meritò datur, quòd cum ad hanc cõmunionem omnes homines cogere vellent, alios quoque simul nefandos abusus introducerent: Alioqui si quicquid hæretici faciunt, aut Ethnici, Christianis omittendum est; neque comedendum, neque bibendum, aut vxor ducenda fuisset Polycarpo; quoniam hæc hæretici quoque & Turcæ faciunt: imò quoniã plerique ita circa hæc versantur, vt grauius Deum offendant, ac conscientiam suam vulnerent.

*Paupertatis
esse nihil pos-
sidere propri-
um.*

Verùm ridet nihilominus adhuc hanc paupertatem Polycarpus: nihil scilicet possidere tanquam proprium; & tamen interim omnibus quæ velis abundare. Rideas sanè licet, Polycarpe: sed agedum tuis, quæ habes, bonis te abdicces, neges ea tua esse. Id si & tu & quiuis alius facillimè facere potest, tum demùm affirma, nihil esse paupertatem Religiosam. Omni me dominio, inquis, libens abdicabo, dummodò certus sim, fidelem aliquem fore, qui necessaria & commoda omnia ministret. Vtrum hoc in Religiosa paupertate sit, pro libito vti, frui, quo velis, postea viderimus. Nunc illud responde Polycarpe, an speres te inuenturum talem, cui ita fidas, an non? Si non speres: Certè aliquid in Religione hoc quoque singulare est, quòd habeant Religiosi, quibus ita fidant, vt se probè curatos putent, etiam si nihil ipsi suscipiant curæ & sollicitudinis. Quod si procliuè, cur non vbiq; est? Si in Religione solùm ac in Societate reperitur: igitur etiã aliquid in ea est peculiare, nempe hoc ipsum, quod Meum ac Tuum, omnium bellorum materia, ab ea exulant.

Sed longius progrediendum est Polycarpe, si vis Iesuitarum paupertatem cognoscere. Nō solùm necesse est te abdicere

dices iure dominij bonorum tuorum, sed etiam illi, quibus te alendum committis & curandum, nihil proprij habeāt: aliena liberalitate te & se sustentent. An hoc paratus es facere? simul etiam alieno nutu ac voluntate duci? Certò scio tibi hæc videri talia, quæ fieri non possint. Quod si est tam factu facile, aut tam beatum reddit, quàm tu Iesuitas facis ob immensas opes, cur non hanc potius vitam eligis? Nemini certè persuadebitis continentia quadã animi vos lautiores conditiones non appetere, quippe cùm à vobis neque res sacræ quidem tutæ sint. Sed mittamus ista. Neq; tam opulenta, neque tam facilis Iesuitarum paupertas est, quàm vos facitis: ne dubitetis enim alioqui longè plures hanc vitam sectaturos & electuros: Nullius rei dominium sibi vindicare, modico rerum necessariarum vsu ad vitam honestè transigendam contentos esse, nec in abundantia luxu diffuere, nec in egestate animo collabi, seire abundare & penuriam pati, quanto egeas, non ex cupiditate propria, sed aliena charitate æstimare. Hæc sunt, quæ ad Iesuitarum paupertatem spectant, quæ tantum abest, vt vos imitemini, vt ne capere quidem ob stuporem mentis & impietatem posse videamini.

Nihil ferè dici potest, quod calumnijs non pateat. Negabit enim Polycarpus, penes Societatem nulla esse rerum dominia. Sic penes Societatem sunt rerum dominia, sicut sunt penes Magistratum in ærarium publicum, vt scilicet nemini is proprius thesaurus, sed communi vtilitati sit expositus: Sic ergo redditus annuos recipiunt Iesuitæ, sic possident bona, non vt quisquam ex Societate sibi ea vindicare possit; sed vt toti alicui Collegio tanquam Religiosæ Reipub. cõseruentur, vnde se alere ac sustentare possint. Quamquam hoc quod dico, Collegiorum solummodò est, & eorum locorum, in quibus Tyrones ac Nouitij religiosa disciplina imbuuntur. Domus autem professe, vt vocant, in quib. ij versantur, qui potissima pars huius Societatis sunt; hæc prouentus annuos ne pro templo quidem recipiunt, sed purè ex eleemosynis & mendicatò viuunt. Verùm hoc

Philip. 4.

Societas Iesu
quadã Respu
blica est.Domus Pro
fesse Iesuita
rum nullos
redditus ha
bent.

G

quoq;

quoque inquit, facile esse Polycarpus, dummodo nihil desit. Sed erras ac mentiris. Non ita volunt esse Pauperes Iesuitæ, ut nihil desit; sed ita, ut si habeant, quo egent, illo moderate fruantur; si non habeant, magna animi æquitate eocarcant.

*Refellitur
calumnia
de edificijs
Patrum So-
cietatis
Iesu.
Hist. Ord.
Ies. pag. 91.*

Neque verò sunt tantæ opes Iesuitarum, quantas impro-
bè fingit & mentitur mendacissimus Historicus: *Habent, in-
quit, palatia, splendidissimas ac regias domos,* imò his magnificentio-
res. Gaudeo tantas tibi videri opes Iesuitarum, Polycarpe,
quia quanto maioris eas aestimas, tanto plus excruciat in-
uidia. Itaque penè tibi hoc concederè, ac illud èt in iusurrarè,
Iesuitas, omnes totius Europæ gazas possidere; & maximè
talia dicerè, si sperarem ita metuum in Iesuitas inuidiam
exacuere posse, ut dirumperè. Verùm certò scio non te
credere, quod scripsisti, nisi fortè tu Polycarpe nullum un-
quam Collegiũ videris. Elias certè hoc cum scripsit, gran-
de mendacium, reclamante conscientia dixit. Collegia
sunt ampla? Quid mirum cum multi ea inhabitent? Sunt
sumptuosè ædificata? Quasi sine sumptu maiores ædes, & à
multis inhabitandæ ædificari possint? Sunt elegantia, sunt
concinna? Fortè bonos Architectos nacti sunt. Sunt lo-
cis opportunis sita? Igitur salubria & ad benè merendum
de ciuibus, apud quos habitant, commoda. Sunt ornata ac
splendida? Quem mihi splendorem narras? Si noua, quid
mirum? Candent enim parietes, translucent magis in no-
uis ædificijs specularia. Sunt regia palatia? Vbi quæso loco-
rum, & quot regia palatia habitant Iesuitæ? Et; Lustrastinè
illa Iesuitarum palatia? Apparent & narrantur talia. Poly-
carpe appares nequam & Calumniator; nec lac magis lac
apparet, quàm tu homo nihili: etiã rumor est talem esse
te. Visne credam, & talem perpetuò te appellem? Sed vi-
deris, lustraueris, penetraueris Iesuitarum palatia: Cur ap-
pellas regia? An pedibus gemmas Iesuitæ substernunt? An
laquearibus aurum illinunt? An parietibus aulaa suspen-
dunt? Num per atria cubiculaque tabulas & signa preciosa
disponunt? Num vsquam in eorum ædibus regifica dona

ac or

acornamenta visuntur? Esto, inuenias Collegium (quod haud scio, an toto terrarum orbe reperire possis) in quo olim Reges habitarent; quamuis ad intima penetres; dum Iesuitæ inhabitant, nulla decora aut superba Regum spectacula in ipsis domibus vides.

Sed non nego, multis locis sanè amplissima ædificia Iesuitis ex ædificata esse. At quis ædificauit? Si Reges ac Principes non tam quid Iesuitæ peterent, quàm quid eorum munificentia ac magnificentia desideraret, considerare voluerunt, nunquid Iesuitas reprehendas? Ipsos illos Monarchas ac Dominos adeas oportet, & dissuadeas, ne tanto sumptu Iesuitis Collegia templaque exstruant. Nescio quis Philosophorum cum exiguum quiddam à Rege postulasset, & plus accepisset; reddere volebat, quod superesse putabat: verum id responsi accepit: Te quidem decebat, vt Philosophum, modicis contentum esse: Regiam autem munificentiam liberaliter supeditare. Quid ergo tua refert Polycarpe, si qui Principum velint Iesuitarum domibus ædificandis suam declarare munificentiam; aut maiorum pietatem æmulari; aut etiam hoc quasi testimonio Societatis merita cõmendare? Præterea, nonne etiam olim sumptuosa & magnificentissima sunt exstructa pro Religiosis Monasteria? Quanquam quis ignorat, istis Collegijs regijs, vt tibi videntur, ac magnificis, plura esse in diuersis orbis partibus, quibus humiliter & abiectè, angustissimeque optimi Patres Societatis IESV habitent, & nihilominus tamen alacriter & constantissimè Catholicam fidem propugnēt, omniaque sui muneris officia promptissimè exequantur?

His addo, non omnia Iesuitis ædificari, sed publicæ utilitati; Cui enim magis profunt templa; Iesuitis, an ijs, quibus ibi vel salutis via monstratur, vel purgatur conscientia, ministrantur Sacramenta, præbentur cõsilia & auxilia consequendæ æternæ salutis? Quid scholæ? quibus maiora adferunt emolumenta; ipsisne Iesuitis, an potius ijs, quorum liberi illic ad pietatem & virtutem instituuntur? Hæc nemo considerat: sumptus tantum æffimantur non autem

Ampla & magnifica Collegia non Iesuita, sed Principes & eorum Patroni exstruunt.

Scholæ & templa, publica potius sunt, quàm Iesuitarum ædificia.

utilitas, quæ inde incredibili fœnore nascitur. Si theatra, si arces, si domus ad luxum, ad spectacula sumptuosissima ædificantur, tacent, mirantur, laudant, visunt omnes; cur sola ista, quæ publico bono fiunt, tanti estimantur, & cum tanta invidia cernuntur? Sed hi sunt lasciuientis Euangelij mores, inuidere alienæ virtuti & felicitati: Prædicantes enim quoniam vident, quanta Lutherana hæresi pestis nascatur in Iesuitarum scholis: ideò eas exstrui iniquissimè ferunt. Et ipse humani generis hostis facit, multi vt hæc iniquis & inuidis oculis adspiciant, ne inde fructum aliquem percipiant.

Multa porrò sunt, quæ minus rectè considerata, speciem habent ambitionis: à quo autem animo æstimata, necessitatis apparent. Sanè fateor penè regio splendore hïc Societati Iesu, munificentia Serenissimi Bauariæ Ducis ædificatum esse Collegium, idque amplissimum; quod cum imperiti aut iniqui Iesuitis homines vident, indignantur & mirantur magnificentiam. Nos qui ea sæpè visimus, etiam angustias quasdam esse experimur. Magnam partem huius ædificij scholæ, magnam Serenissimorū Principum Alumni; aliorum ordinum Religiosi & nobilissimi Iuuenes; quos Iesuitis non solùm vt Præceptoribus erudiendos, sed etiam velut Parentibus educandos parentes miserunt, occupant. Ex ipsis Societatis IESV Patribus plures hïc sexaginta versantur in domo non amplissima, pro tanto numero. Nam si singuli, velut ceteri, qui studiorum causa hïc versantur, in singulas fortè habitatiunculas per ciuitatem distributi essent, altero vel etiam triplo tanto maiorem locum, quàm nunc occuparent. Multi sunt ex Societatis Iesu Patribus, qui singuli tam amplas atque nunc vniuersi ædes ac hortos fortè possedissent, vel ex paterna hereditate, vel propter insignem sapiētiam ac eruditionem. Cur ergo tot viris tam bonis & doctis inuideatur, quòd vnus ex illis cum pace ac beneuolentia possideret? At ipsos pauperes esse oportet. Erunt verò nihilominus pauperes, quamuis laxius aut commodius paulò habitent, quàm aliquis Sartor aut Pistor,

Pistor, aut etiam quàm aliquis Prædicans, cuius potissimū studium est operam liberis dare. Illos oportet esse pauperes: sed quibus ipsi benefaciunt, eos considerare oportet, non quid Iesuitæ postulent, sed quid gratus animus debeat. Etiam vbi amplissimè habitant, vnusquisque habitatiuncula, quæ pro Museo sit, contentus est; hortus, aliæq; in quibus cōgregantur, habitationes, communes sunt. Commodas habent sedes, sed vt Religiosi. Indignum est velle eos, qui se spōte delicijs abdicarunt, omnibus etiam alijs commodis spoliare, quæ ipse Christus promisit, omnia propter se relinquentibus.

Matth. 19.

At in vestitu sunt ambitiosissimi Iesuitæ. Hoc enim multis verbis exaggerat Calumniator, cū in persis pluribus mendacijs ita concludit. *Est hæc regia illorum, & cum Principum splendore pugnans circa vestitum paupertas, qua non Lazarum mendicum, sed diuitem Epulonem, non Irum vel Codrum, sed Crasum & Crassum, si non superant, tamen æquare & referre solent.* Quid opus est hæc refellere? Possum negare Iesuitas velle Lazarum referre, alioqui etiam necesse foret, vt essent vlceribus pleni. Quod si tamē in talem necessitatem inciderent, nihil dubitarent eius patientiam & æquanimitatem imitari. Deinde hanc de vestitu narrationem, esse calumniam, videt, quisquis Iesuitam vidit. Sed ita implicatè calumniator loquitur, vt vix ipse sciat, quid mentiatur, nisi hoc vnum, quod verum dicere non possit. Porrò neq; illud dissimulare potest aut incontaminatum relinquere, quod in tenuitate sua Patres Societatis IESV, non sordes affectent, sed munditiem potius; hancq; munditiem interpretatur splendorem magnificum: quamuis nihil afferre possit, quo suam calumniam stabiliat. Nam quæ de lectis Iesuitarum, deque instrumento domestico apparatus narrat, tam futilia sunt & inania, vt neque mentione digna sint, nisi quod vix verbum effutiat, quo non aliquod mendacium contineatur. Sicut manifestè declaratur, cū de supellectile instructissima agit, quam etsi vt in alijs omnibus reb. mundam cupiant & conseruent, tamen nihil in ea vel preciosum admodum, vel aureum atque ar-

Patres Societatis Iesu in vestitu caterisq; rebus neque splendorem neque sordes affectant.

Hist. Ord. Ies. pag. 55.

genteum inuenies. Quòd verò ex ijs, quæ precio emendã sunt, malint meliora ac leuiore precio emere, quodque id in mandatis habent emptores Iesuitarum, quis magnopere miretur, aut crimen esse iudicet? Egonè in his hæream? Scio viros prudentes ac bonos hoc semper in Patribus Societatis IESV commendare, quòd in paupertate & tenuitate summam seruent munditiem, quæ accedat quidem ad elegantiam ingenuorum hominum, longissimè verò absit à luxu diuitum. Nulla tu mihi in vlla Iesuitarum domo pocula, aut alia vasa aurea, argentea, crySTALLINA reperies. Fuerunt & olim quidam hac sententia, qua Polycarpus, sed contrarium experiendo didicerunt. Quin neq; ipse Calumniator audet Iesuitarum supellectilè tanti æstimare, quanti vult eam à Lectoribus fieri. Itaq; vt fallat, mixtim de splendore sacrarum vestium, ac de ijs, quæ ad corporum sustentationem pertinent, loquitur.

Quare & quomodo Societas Iesu in templis pulchra & ornata habeant.

Atque hîc non negamus, Polycarpe, visurum te in templis Societatis IESV atque sacrarijs aureos & argenteos calices, vestesque ad vsum sacrificiorum preciosissimas multas. Itemq; sanctorum hominum reliquias thecis miro artificio fabrefactis inclusas. Neque tamen hæc in omnibus Societatis IESV templis paria, sed in quibusdam quidem magnificentissimã, in alijs autem pauciora ac minutiora visuntur donaria, secundum fortunas scilicet ac pietatem, siue Principum, siue aliorum Catholicorum & piorum hominum talia sponte DEO offerentium. Quòd si etiam profitentur Iesuitæ, velle se habere templa quàm ornatißima; sique cæteros, vt idem faciant, hortantur & monent, nihil aliud volunt, quàm vt quanti diuinum cultum faciant, his etiam signis & ornatu declarent. Quanquam videas in plerisque Iesuitarum templis parietes, aras, sacramq; supellectilem, non tam ob precium, quàm ob curã & solertiam eorum in conseruando & vtendo, fulgere. Oderunt in domo Domini immunditiam & amant elegantiam: Splendorem autem regium neq; quarunt absentem, neq; spernunt oblatum, quia neque in eo sanctitatem positam iudicant, si gem-

figemmis & auro templa colluceant; neque tamen nesciunt, hæc incitamenta pietatis, & quasi pignora quædam videri fidei Catholicæ, vtpote per quæ DEVS Auctor omnium opum ac munerum agnoscat; & ostendatur contemptus etiam rerum fluxarum.

Pauperibus tales largiri opes oportet, inquis. Agnosco Iudæ vocem, quæ iam olim exoleuit. Non desunt apud Catholicos ingentia pauperibus parata subsidia, regiarum ac magnificentissimæ elemosynæ. Et quantò magis templa lapidea decorantur, tantò studiosius viua DEI templa curantur. Apud vos autem hoc experientia docuit, eosdem & templa auro ac ornamentis; & pauperes suis elemosynis spoliâsse. Nos templa decoramus, quibus scimus DEVM habitare, ita vt in ijs magis quàm alibi virtutem ac potentiam suam demonstret. Vobis nec templa sunt nec DEVS, quem vlllo honore aspectabili dignum iudicetis. Et DEVM quem vbiq; etiâ secûdum humanam naturam versari dicitis; vbiq; contemnitis, neque eum vlllo loco, honore ac reuerentia dignum iudicatis. Sed de hoc satis. Scimus equidem vos cum ornamenta templorum spectatis, dolere & ringi. Verum frustra. Quoniam semper Societatis IESV Patres id agent, vt omnia templa quàm elegantissima sint ac pulcherrima. Pij autem Catholici more maiorum nostrorum inestimabiles thesauros sponte templis impendent; Quo fiet, vt vbiq; aliquod templum vestro furore vastatum vel viderint, vel de eo cogitauerint, vos execrentur ac detestentur; æternum ignem ac supplicium omnibus Prædicantibus imprecentur, qui tantum nefas sunt ausi, vt & templa & eorum decora omnia auferrent, diriperent, in profanos vsus conuerterent.

De prouentibus ac redditibus Iesuitarum, quos tu quoq; vis esse maximos ac regios. Fatentur ipsi, se multorum Regum, Principum ac Ordinum fauore sanè liberaliter sustentari in Collegijs. Nam domus Professæ, vt dixi, nihil habent possessionum aut centorum fructuum, nisi quod emendicant. Cuius discriminis causa est; quod in Collegijs &

*Prouentus
Patrum So-
cietatis
Iesu.*

Iuuen-

Iuuentus literis erudienda sit; & illi ipsi, qui in illis viuunt, magnam partem nondum sint professi, sed ad eum gradum adhuc docēdo atque discendo, & in omni Virtutum ac Religiosæ disciplinæ genere se ipsos exercendo parentur, instituantur & aptentur quodam modo. Nam ad eam, quam Professionem quatuor votorum appellant, viros tantum probatē per plurimos annos virtutis ac eruditionis admittunt: qui scilicet quoniam Summo Pontifici peculiari voto sunt obligati ad quæuis Religioso digna munera sine vlla excusatione aut tergiuersatione, cum dignitate & auctoritate, simul etiam demissè ac constanter obeunda sint aptissimi. Vt igitur quietè ac sine alia maiore cura in literis ac virtute educari Nouitij ac literarum Studiosi, atque ad finem, quem sibi proposuerunt, peruenire, simul etiam vt qui totos dies in educanda iuuentute laborare debent, huic vni rei studiosè inuigilare possint, redditus Collegijs tantum & Domibus Probationis attribui passus est, sanctus ille Ignatius: qui ita hanc Societatem instituit, vt quicumque eius instituta pernouerunt, admirentur vehementer, neq; dubitare possint diuino consilio omnia sic ordinata esse. Quæ quia mulierosi Prædicantes non intelligunt, rident & calumniantur.

Iesuita viduas ac pupillos nusquam expellunt, sed eis patrociantur potius.
Hist. ord. Iespag. 25. 202.

Necdum finis est calumniarum. Non solum diuites sunt Iesuitæ & Principibus opulentiores, sed etiam per rapinas & frustra suas conantur opes augere: bonis ac sedibus pellunt viduas ac pupillos, Sacerdotes & Monachos antiquis suis habitationibus exigunt. Bono animo sum Catholicum fore Polycarpum nostrum. Iam enim Monachorum Patronum & Aduocatum agit. De viduis ac pupillis per vim expulsis dic, Policarpe, vbi factum est? Augustæ, inquis, vel Ingolstadij. Vel hue vel illuc veni, si lubet. Tot linguæ te mentiri clamabunt; quotquot sunt, qui nouerunt, quarum domorum areas occupauerint Iesuitæ. Verum est, Ingolstadij ad adificandum Collegium aliquot ades sunt dirutæ, sed veteres & ruinosæ. In ijs qui habitauerunt, definito, consuetudine municipali tempore sunt præmoniti; præciū tantum datum,

datum, quantum si sponte vendidissent, à nullo unquam Emptore recepissent earum Domini. At molestum fuit illis migrare. Etiam qui conducto habitant, migrare debent iubente Domino. Molestum est, quis neget? Sed nunquid ideo iniquus Dominus ædium quod suum recuperet? Nam ne tu sis nescius Polycarpe. Non Iesuitæ hæc ædificârunt, sed Principes pro liberalitate sua ac magnificentia. At Iesuitæ Principes decipiunt. Tu Polycarpe, qui fatuus es, quia te Consiliario non vtitur, fungos esse Principes putas. Male tibi profecto cedit hæc calumniandi libido: Age, veni, ipse consule Principes Serenissimos, iube, tibi rationem reddant, cur viduas expellant, & Iesuitas eorū loco ponant. Nescis, quid mereatur lingua tam petulans? Excindi meruit, & tui similibus cocta apponi, vt discerent suas cohibere. Siue ipsi opprimerent ac spoliarent viduas, siue hoc Iesuitis impunè facientibus cōniuerent, scelerati essent Principes nostri. Et Polycarpus est ille Censor Principum qui eorum tam longè absens scelera notet.

*Calumnia
Polycarpi
in Serenissi-
mos Bava-
ria Princi-
pes.*

De Augustana Repub. pluribus adhuc tecum agendum erit. Iam solum quero. Itanè tu eam quoque huius iniustitiæ insimulas, quasi Iesuitas dominari, Ciues autem suos iniustè tractari, ædibusque suis extrudi sinant? Itanè propter Iesuitas veterem laudem admirabilis in Ciues benevolentie prodidit? Mentiris Polycarpe. Non permisit Magistratus Augustanus quicquam Iesuitis in Ciues: nec ipsi Iesuite quicquam egerunt iniustum, quin potius eius Reipub. multos Ciues magno beneficio affecerunt. Nam cum aream ipsis liberalitate ac munificentia Illustris familie Fuggericæ (quam nebulo iste propter constantem & ardentem in Religionem Catholicam & ipsos Iesuitas amorem, sæpius imprudenter allatrat) donatam recepissent; ibique Scholas, Collegium, Templum exedificassent; atque adhuc aliquot ædes veteres ac ruinosæ superessent, in quibus tenuioris quidam fortune, ijque multi homines habitarent; pro sua equitate Iesuite multis mensibus gratis eos habitare illic permisissent. Deinde amplam domum ac commodam

*Repellitur
falsa crimi-
natio ab Au-
gustana
Repub.*

H

ædifi-

ædificarunt, quam in hodiernum diem plures ciues, quàm olim vniuersum spatium illud, vbi nunc hortus, Collegiū, Scholæ & Templum sunt sita, inhabitant, cum gratia, quiete & commodo; agnoscuntque multi quamuis non Catholici, Iesuitas alios longè esse quàm à Polycarpo & suis quoque Prædicantibus audiant. Hæc si non credis Polycarpe, velim illi domui aduersus penderes, vt ea sensu saltem perciperes, & perires.

Societas Iesu Monasteria nõ occupat, nisi aut deserta aut sine incommodo veterū inquilinorum, & cum auctoritate facta & summa Potestatis.

De Monasterijs, quæ Societas IESV occupat, par est ratio; Si displicet aut iniquū videtur, iubeat sibi Polycarpus rationem reddere Prælatos, Principes, Episcopos, Summū Pontificem, quorum auctoritate tradita sunt eiusmodi bona Societati IESV & confirmata. Quanquam rursus mentitur Calumniator Monachos à Iesuitis expelli. Nõ enim nisi Monasteria, aut loca Religiosorum deserta Societati sunt tradita: neq; ea, in quibus omnia vigent ac florent, vquam expetiuerunt, aut admiserunt; nisi fortè id libentibus & sponte, ac in suum cõmodum commutantibus alijs Religiosis factum sit. Quòd si etiam aliquod Cœnobium Societas habet, in quo vnum aut alterum Religiosum hominem inuenerit, illis auctoritate & potestate eorum, penes quos hæc iura sunt, ita satis factum est, vt non solum nihil detrimenti paterentur, sed etiam vt commodius quàm antè, haberent & viuerent. Hęc non tui causa Polycarpe dico, sed eorū, qui veritatē amant & cognoscere cupiunt. Tu vix mereris, vt dicam. Mentiris Polycarpe. Scilicet vobis Sacrilegis, nec Monasteriorū modò, sed quorumcunq; Ecclesiasticorum bonorum rapacibus Ministris displicet, à Iesuitis Monasteria habitari: sed cordati Monachi, potius omnia bona sua Iesuitis cedent, quàm vobis vel angulum vnū, nisi fortè vel in lacu, vel in foco, vel in loco vbi crux sita est, accommodent. Cætera quæ in paupertate Societatis IESV ridenda & calumnijs oneranda, nequissimus scurra deblateras, missa facio, ne opus fuisse videatur à Societate IESV depellere leuissimas omnes & vanissimas criminationes tuas. quarū nunc illæ mihi occurrūt de Castitate Iesuitarū.

Vbi

Vbi si vsquam aliàs toto libro non maledicentiam so-
 lum tuam sed etiam impuritatem & libidinem manifestè
 declaras. Quæ cum ego legissem, illud in mentem mihi ve-
 nit, quod de Nerone narrant Historici; eum propter in-
 explicabilem veneream intemperantiam, in eam venisse
 opinionem, neminem posse castè viuere: itaque fatentibus
 suas libidines facilem se, ac beneuolètem præbuisse. Quan-
 tum quid Neronis a ssimilatione opus est? Clarè expref-
 seque hoc professus est Lutherus, venereas cupiditates non
 minus homini ingenitas atque expetendas esse, quàm cæte-
 ras naturæ necessitates: quod horrerem ego dicere, nisi et-
 iam multò turpiora ab Historico allata essent. Hoc enim
 & ipse Polycarpus ponit fundamentum: Castè viuere ne-
 minem posse. Ex quo fonte facile est animaduertere, quis
 torrens mendaciorum erupturus sit in Iesuitas, qui non so-
 lum castè viuere hominem posse credunt, sed experiri se di-
 cunt; quique ad eò etiam Angelicam Castitatem sibi ser-
 uandam & imitandam proponunt: quod mirum est quibus
 iocis ac sarcasms Polycarpus excipiat. Inuitus ego lubri-
 cam hanc viam ingredior de Castitate disserendi. Sed quo-
 niam Calumniatoris in hoc crimine mirabiliter exultat
 oratio, & quoniam plurimi fortè Lutherana illa persuasio-
 ne; Neminem castè viuere posse: nimis erunt credendo fa-
 ciles & leues, aliquid sanè, quantū meus & vester pudor pa-
 tietur, dicendum est.

*Societatis
 Iesu casti-
 tas demon-
 stratur ad-
 uersus ini-
 quissimas
 criminatio-
 nes ementi-
 ta Historia.
 Hist. Ord.
 Ies. à pag.
 89. vsq; ad
 109.
 Sue. Tacit.
 Luth. To. 2.
 Ienens. fol.
 147.
 Hist. Ord.
 Ies. 107.
 Fingit ex
 suo Luthe-
 ricq; ingenio
 Polycarpus
 Catholicos
 quasi sine
 Venere sit
 impossibile
 viuere.
 Polycarpus
 ex doctrina
 Lutheri a-
 què omne
 cuiuscunq;
 conditionis
 ac sexus ho-
 mines, atq;
 Iesus ac tur-
 pitudinis
 Voluptas
 Au-
 coarguit.*

Ac videte & diligenter perpendite, qua ego defensione
 Iesuitarum in hoc crimine vsurus sim. Probabitur scio as-
 sentiemi, ac impuras istas belluas detestabimini. Sic au-
 tem ego ratiocinor. Si Iesuitæ meritò suspecti de libidi-
 nosissimis criminibus esse debent: nullus est tanta digni-
 tate, tanta sapientia, tanta probitate & pudicitia, seu vir,
 seu adolescens, seu maritus, seu viduus, quem non etiam
 meritò Onaniticum, Sodomitam, Adulterum, vel vt mi-
 nimum Scortatorem esse suspicari possimus. Mira for-
 tè & incredibilia loqui videor. At faciam planissimum;

Aut Societatis IESV hominibus puritatis & caſtimonie laudem concedendam; aut vna etiam omnibus penè mortalibus impuritatis crimen tribuendum eſſe. Eſt enim Polycarpi ſententia, cæterorumq; Prædicantium, caſtè viuere neminem poſſe, atque tam neceſſariam mortalibus Venerem, quàm Cererem eſſe. Vnicum autem & optimum caſtimonie, pudicitieq; remedium eſſe in Matrimonio: quoniam Ieſuitæ non vtantur, inde effici, eos in cœno turpiſſimarum libidinum volutari. Non iam illud contendo, vtrum iſti Lenones vlli prudenti, ſapièti aut honeſto viro, etiam cuiuſcunq; ſectæ, hanc ſuam opinionem de illa ſœda & voluptaria neceſſitate perſuaſerint; ſed vt intelligatur Prædicantes omnes ac reliquos huius neceſſitatis aſſertores, palam quidem ſolos Ieſuitas ſclerum libidinoſorum arguere; re autem vera de omnibus ſuis ſectatoribus infanda flagitia ſuſpicari. Maſti vos Lutherani, veſtris Doctõribus velitis nolitis, ſecundum Lutheri fidẽ, Sodomitæ, Adulteri, Scortatores videmini. Non creditis. At conſiderate vim ratiocinationis meæ: Qui cunq; deſtituti ſunt optimo, tutiſſimo, vnicoq; perfugio pudicitie, eos neceſſe eſt ab obſcenis cupiditatibus tranſuerſum agi, rapiq; . Ita enim ſunt animi eſſrãnata appetitiones, vt hoſtes crudeliſſimi, qui ſemper in inſidijs deliteſcunt, vt incautum animum decipiant ac miſerè quodammodò dilanient. Quòd ſi nemo dubitat eo morbo cuique percundum eſſe, aut eo veneno ſuffocandum, cuius vnica & optima medicina atque antidoto careat; non poteſt etiã incertum eſſe, quin ab ijs quiſq; perturbationibus animi, aduerſus quas ſe minimum tueri poteſt, vincendus ſit. Atqui nemo hominum eſt, cui non ſæpe eueniat, vt longo tempore, quantumcunq; aſtuantibus cupidinibus, illud vnicum ac optimum Lutheri medicamentum adhibere non poſſit. Quod enim illud Polycarpeum medicamen eſt Venereæ infirmitatis, niſi illa conceſſa in Matrimonio voluptas; qua tamen quò minus legitime frui etiam coniuges poſſint, natura, leges, cõſuetudo, mille caſus ſapiffimè impediunt; Concludatur ergo ratio:

Poly-

*Prædicãtes
omnes alios
mortales
æſtimant
ſuis morib.
& de libidine
ſuſpectos
habent.*

Polycarpe, quid censes de illis mulieribus, quæ serius nubunt; aut de illis viris, qui tardius vxores ducunt? Quid de maritis diu ac multum peregrinantibus? Quid de viduis? Quid de coniugibus, quorum alter atate, robore, cupidine ferueat, alter ægritudine perpetua cõsuetetur? Quid si alterutrum libido exstimulet eo tempore, cum mos, cum fas, cum DEVS prohibet, quamuis vxori cõsuescere? Quid fiet Polycarpe? Potestne his euentibus castitas & pudicitia conseruari? Si non potest, labetur coniugum alter, vel vterque impudicitia, Adulter, Ganeo, vel Sodomita fiet: idque impunè. Nam sine lege, sine pœna est necessitas.

Vide mi Polycarpe: Si nemo ferè hominum est, quem immoderata voluptatũ appetitio non vellicet: Si tam praua animi motione non domita, in scelus prorumpitur. Siq; eam solam reprimatque frenat amor in coniugio, qua tamen omnibus hominibus sæpe ac diu carendum est. Igitur nemo erit mortalium, qui non sæpe ac diu turpissimis cupiditatibus obsequatur. Imò, inquiet, si illo remedio optimo careat, alia adhibenda sunt. Dixerat esse vnicum. Nunc admittit alia præter illud. Hæc est enim consuetudo istorum: inter se pugnantia asserere. Quanquam habent causam huius inconstantia. Nam si vnum tantum est, pudicitia per fugium, quo Iesuitæ non vtuntur; inde efficiunt, eos impuros esse: si plura sint, sperant se argumentum nostrum eludere posse; sed tenetur nihilominus Polycarpus. Demus enim hoc posterius, plura esse libidinum remedia. Nonne si ea perpetuò adhibeantur, perpetua esse poterit castitas? Si negas adhiberi semper posse, expone quæ sint. Nam oratio, ieiunium, corporis afflictatio, cætera, sanctis hominibus vsitata; perpetuò, aut certè quoties necesse est, possunt adhiberi. Quòd si vestra talia non sunt, vana sunt; quia seculus non semper impediunt. Aut igitur castitas extra coniugium conseruari potest, aut nemo mortalium est, qui non aliquando impurus ac scelestus sit. Quid hic addis Polycarpe? An ex odio Iesuitarum omnes mortales incesti, stuprorum, Sodomie condemnabis, dum ipsi Iesuitæ tales ha-

Iterum concluditur ex Polycarpi dictis, aut neminè, aut Iesuitas quoque castos esse.

beantur? An verò, ne ceteros omnes infames ac te ipsum libidinosissimum mortalē declares etiam Iesuitis parces?

Estnè tibi tantillum saltem pudoris adhuc, vt minuas dicti & conclusionis inuidiam? Quod fiet si dicas: De omnibus quidem, qui non possint vacare coniugio, timendum esse, ne scelerati sint, sed de nullo mortalium hoc apertè dicendum aut asseuerandum, nisi qui in tali scelere deprehensus sit. (Proh Euangelium cuiusmodi, quod doceat, neminem obscœnitate libidinum abstinere, aut earum suspicionem effugere posse) Sed fauet tibi hæc interpretatio. Nam inquires: Nihil criminis est, talia de Iesuitis suspicari, quos tales deprehendit Elias. Itanè verò deprehendit? Nec ipse Nero, si Iesuitas vidisset, hoc crederet; nec cuiquam persuasus, nisi fortè libidinosissimo alicui Prædicanti. Sed audi Polycarpe: Ego certò scio, ac manifestis argumentis probare possum, insignem hęc iniuriam fieri Societati IESV, neque committam, vt vel tenuissima suspicio, etiam occulti criminis, in animis legentium hæreat. Itaq; aliter tua impudentia & audacia confutanda: aliter innocentia Patrum Societatis IESV demonstranda est. Tibi igitur Polycarpe, ac Eliæ tuo sic responsum volo. Nequam est, & crucem meritis, qui tantorum criminum quenquam publicè insimulat, nisi ea legitimè probare potest. Has criminationes in Iesuitas quis probabit Polycarpe; Tunè scelestes, qui parum liquido probare posses, te Sodomitam non esse? An ille nefandus Elias? At iam periit, postquam Iesuitis attribuit, quæ in seipso fortè impurissimus expertus est. Etenim secundum fidem fortassis eius accidit, vt castè non viveret, qui posse se non putaret, neque Iesuitarum remedijs vteretur. Et nescio quomodo illa rabiosa eius mors, & illi æterni ignes, quibus meritò cruciatur, eius impuritatem vere mihi videntur. Tu, Polycarpe, si demonstres Eliam castum fuisse, ego cum inter beatos fortasse numerabo, non damnatos. Nemo vnquam, qui castè viuere vellet, à Religione Catholica aut statu hominum Religiosorum deficit; Imò rectè sentiunt, qui dicunt, solam ferè libidinis ac

*Facile est
cuiilibet ho-
sti de hoste
crimina sin-
gere, sed
probare dif-
ficile.*

Veneris

Veneris explendæ cupiditatem Religiosos Cœnobijs & Collegijs expellere.

Porro non desunt alia argumenta innocentia ac puritatis Iesuitarum: quæ sanè apud omnes homines honestos & sapientes maximam vim habent. An cuiquam enim potest esse probabile, eos, qui propter insignes animorum, corporûq; dotes florere possent in politijs Rebusq; pub. ac omnibus delicijs diffluere, adeò sceleratos esse, vt malint inter Iesuitas, quibus se aggregarunt, horrendis & abominâdis criminibus sese obstringere, quàm licitis frui inter honores & amicos voluptatibus? Quàm multi sunt, qui cum etiam cõmuni hominum vita sanctissimè, castissimeq; vixissent; in Societatem Iesu, vt ad culmen Christianæ virtutis & perfectionis ascenderent, ingressi sunt. Et est quisquam tam improbus, qui suspicari audeat, tales asperius vitæ genus suscepisse, bonis se ac dignitatibus abdicasse, & quasi in voluntariam seruitutem tradidisse, tãtum vt Sodomitæ fierent, sceleraq; perpetrarent fulmine cœlesti vindicanda? Nihilnè summa, in somno cibo & potu temperantia? Nihilnè perpetuæ ad virtutem exercitationes, quibus corpora ad omnem patientiam durantur? Nihilnè constantes ac grauissimæ occupationes; Nihilnè animi intensio, quanta maxima esse potest in literarum studijs? Nihilnè sacrarum literarum & librorum lectio? Nihilnè disciplina Religiosa? Nihilnè orationes ac preces quotidianæ & stata? Nihilnè timor Dei, aut æterni ignis apud Iesuitas proficiat, quò magis castè, aut a què saltem atque ceteri mortales, viuere possint? Nam si vllum hominum genus est, quod istis tam efficacibus ad puritatem mentis & corporis conseruandam medijs sapienter ac efficaciter vtatur, Societati Iesu hoc inprimis tribuendum est, quippe quæ ijsdem rationibus innumerabiles & adolecentes & viros & fœminas à turpitudine ad puritatem & castimoniam assuefecerit. Scilicet, tanti Iesuitæ simulatores sunt, vt tam atrociam & inaudita flagitia soli cœlare possint, & perpetuò ac cõstanter simulare sanctimoniam, cum vita factisq; sint nequissimi & impurissi-

Multa ac magna argumenta Iesuitarum castimoniam.

purissimi. Sed iam me piget longiore oratione horum scelerum suspicionem à Societatis IESV Patrib. amoliri. Nemo enim tale quicquam suspiciatur, nisi qui ipse sceleratus ac nequam est, & suis moribus ceteros aestimat.

Fabula quaedam immanes & inanes tamen de Societate Iesu conficta.
Hist. Ord. Ies. pa. 101. & 102.

At nondum defungi possum hoc labore: Aliud enim hæc hydra caput nunc exerit veneno tumidum & calumnijs turgens. Decantat quædam flagitia libidinosa Iesuitarum, & ne ipse ea confinxisse videatur, loca nominat, in quibus castitas Iesuitarum egregiè prodita sit. Monachijs scilicet, Augustæ, Landspergæ, Dilingæ, Ingolstadij. Insinuat autem veteres quasdam fabulas ad invidiam Iesuitis faciendam à similibus Polycarpo & Eliæ nebulonib. olim sparsas, quas Patres Societatis IESV etiam publicis tabulis Principum ac Rerum pub. confutare possunt; quas si protulerint, legitimo Iuris processu Polycarpus exauctorabitur, & Calumniator ac nebulo declarabitur: quamquam nihil infamiae tam impudenti Calumniatori accedere potest. Quod si neget illas obsoletas afferri, sed certas narrationes, manifestum est, cum impudentissimè mentiri: & antequam vel ullam earum partem probet, vitam per scelus potius amittet. Illa autem indignissima calumnia est, quod nominatim quosdam Societatis IESV Patres, viros doctos & graves criminetur, tanquam in flagitijs deprehensos, quibus tamen innocentiae testimonium præbent, quotquot eos noverunt, aut in locis, in quibus perpetrata dicuntur, vixerunt. Et quidem ne parum audax sit, duos Theologos criminatur, viros integerrimos atque doctissimos, ac cum ijs Personas illustres, quæ si iniuriarum Polycarpum reum agent, sentiet ille quàm non expediat, ita liberè quemq; calumniari; Et ex multis tandem aliquem inueniri, qui etiam omnium reliquorum iniurias vindicet. Vnus est (quàm exacta disquisitione adhibita intelligo) ex omnibus, quos tu, impudissime Polycarpe, perstringis, cuius ipsi Iesuite fatètur mores lapsos esse ad libidinem, sed eo ipso indignum esse sua Societate iudicarunt, & Collegio exturbârunt. Fuit autem is homo sine literis, domesticis tantùm munerib. obeûdis destina-

*Hist. ord.
 Ies. pag.
 100. 106.*

destinatus. Quòd si in tanta hominum multitudine aliquis simulator, aut peruicax, aut negligentior in diuino cultu ac obseruatione legum Religiosarum tandem erumpit in aliquod flagitium, non ideò ipsa tota Societas, vel eius etiam notabilis pars vituperanda, sed huius scelus detestandum est, quod magis Iesuitæ faciunt, quàm vlla hominum natio, quippe qui similes statim vt membra putrida à toto corpore absceindant; idque sapientissimè: quoniam gnauiter impudentem, nec consuetudine ac familiaritate reliquorum dignum iudicant, qui semel verecundiæ fines ita transferit, vt scelus aliquod tale committeret, quamuis vnicū. Atque hic multa & magna tua mendacia recēdere possem, quibus tu vnus hominis ex tot millibus peccatum auges, vt Iesuitis omnibus odium concilies: nisi fortè ideò id fecisti, vt ne hoc quidem, quod verum est peccatum, verè narrares, atque adeò illud obtineres, ne videreris vlla veritate vsus.

Quanquam si ille, quantumuis Cocus, ad te tuosque Polycarpe clam transfugisset, etiam si millies Adulter fuisset, yoseum Castitatis amantem pronunciaassetis, dum modò claustra pudicitiae ita perfregisset, vt omnem sibi ad Castitatem tuendam aditum præclusisset. quin fortè etiam inter Collegas vestros & præcipuos quidem cum numerassetis. Ita enim comparati estis, vt, si quis ex ijs, qui castitatē profitentur, semel lapsus sit, non solum flagitium exclametis, sed ipsam etiam Castitatis professionem, ac omnes eiusdē Ordinis homines cōuitijs ac maledictis insectemini; quòd si verò se ad perpetuum adulterium obliget, tūm vobis castus, & purus, & sanctus est; illumq; incestum ac adulterium honesto Coniugij titulo velatis Venerij Ministri, Tu, inquam, Polycarpe, & tui Tubingenses; qui scelus vestri dogmatis in nos Catholicos malitiosissimè detorquere conamini: dum semper clamatis, Iesuitas ac Catholicos docere: Minus peccatum esse Sacerdoti aut Religioso cum meretrice consuescere, quàm Vxorem ducere. Hoc agitis æquissimi, vt rudib. ac nimium credulis persuadeatis, nos

I

docere:

*Iesuitarum
transfuga
& apostata
sunt Hæreticorum
Apostoli.*

*Hist. Ord.
Ies. pag. 107
Explicatur
an & quo-
modo dica-
tur à Ca-
tholicis, mi-
nus flagitiū*

esse, si quis docere: peccatum esse, Vxorem ducere: Mētimini, calum-
DEO per niamini. Audi, impure Polycarpe. Tu vxorem habes: Eam
votum, vel igitur tibi superstitem certò futuram (quòd, si importuna
per sacros est, & malè te tractat, Dijs faciant) teque cum illa nunc pellicem
ordines, di- alere, faciamus: dicamusque: Minus scelus est, Poly-
catus, con- carpum pellicem illam tenere loco pellicis, quàm vt
cubinam a- eam Vxorem ducat, viuente scilicet adhuc altera. Quid
lat, quàm si respondes? Falsum nè his verbis pronuncio? An coniugiū
matrimoni- sacrum reprehendo? Et quænam causa: Cur hoc dictū nul-
um contra- lus improbare audeat; Praestat Polycarpum cum ita libidi-
hat. nosus sit, pellicem cum vxore habere, quàm vxores duas?
Polycarpi Certum inprimis est, neminem hoc modo laudare Poly-
non tam fla- carpi pellicatum, sed inter ipsa scelera solūm comparatio-
gitiosus est, nem fieri, vtrum sit minus execrabile, quantumuis vtrum-
si pellicem que detestandum sit. Deinde, quia fieri nō potest, vt pellex
alit; quàm viuente priore coniuge, vera vxor fiat Polycarpo; si tamen
si duas si fidem pellici det Polycarpus, tãquam vxori, ad perpetuum
mul vxores quasi adulterium se astringit; atque ideò minus scelus com-
habet. mittit, si pellicem nō tanquam Vxorem, sed tanquam con-
 cubinam habeat. Nam quamdiu pellex in honestū nomen
 retinet, etiam lenis causa permouere virum potest, vt eam
 eijciat, si verò fide quasi maritali se astrinxerit, fortius ad
 scelus alligatus est. Similis ratio est, cum dicitur: Minus fla-
 gitium est, si semel stuprū à Sacerdote vel Religioso com-
 missum sit, quàm si vxorem duxerit. Nam qui Sacerdos, aut
 Religiosus, aut DEO votis obstrictus est, is vxorem ducere
 potest non magis, atq; ille vxores duas qui vni iam per ma-
 trimonium legitime coniunctus est. Itaque si hoc, quòd fa-
 cere non potest, tentet nihilominus; graue scelus commit-
 tit, eo ipso quòd fide quodam modò maritali data, se ad per-
 petuum cum illa muliere incestum obliget. Quantum igitur
 interest inter eum, qui semel atq; iterum incontinentiã
 quadam peccat, eumq; qui de scelerata vita perpetuò agen-
 da, sciens volens cum altero paciscitur: tantum interest in-
 ter eū, qui sacris initiatus semel atq; sæpius lapsus est; & eū,
 qui

qui sacris initiatus vxoris etiam loco concubinam habet, atque fide se erga eam quasi maritali obstringit. Quare sceleratus Polycarpus, qui Catholicis affingit eam sententiam, quasi stupra & adulteria legitimo præferant Matrimonio, cum id nulli vnquam Catholicorum in mentem aliquando venerit. Sed illud falsum esse cõtendet: Eos qui se DEO semel voto castitatis aut sacrorum ordinũ obstrinxerint, matrimonium inire non posse. Verũ si hanc solam doctrinam reprehendere voluit, ea illi confutanda erat: non autem tam apertè & nefariò Catholicis affingendum, scelera eos Matrimonio præferre; cùm & pellicatum & falsi nominis Matrimonium in Sacerdotibus ac Religiosis detestemur. Neq; verò vnquam, cùm inter hæc peccata comparatio fit, quia alterum minus turpitudinis habere dicitur, ideò alterum tanquam pulchrum ac rectè factum extollitur. Neque enim si Polycarpum Schmidelino, aut alicui Calumniatori conferrem, concluderemq; omnib. scurris & Calumniatoribus audaciorẽ ac nequiorẽ, stultiorẽq; esse Polycarpum, ideò cæteros laudatos vellem. Sed vt redeam vnde digressus sum. Vos estis, vos improbi, impuriq; Prædicantes, qui lapsus ac peccata Religiosorum sic exaggeratis, quasi propter vnus peccatum omnes sint execrabiles ac detestãdi. Quanquã hi sunt genuini ac germani mores Maiorum vestrorum: Nam ad quid aliud sedent isti, (inquit S. Augustinus) quid aliud captant? nisi vt quisquis Episcopus vel clericus, vel monachus, (vel Iesuita) vel sanctimonialis ceciderit, omnes tales esse credant, sed nõ omnes posse manifestari. Et tamẽ etiã ipsi cũ aliqua maritata inuenitur adultera, nec proijciunt vxores suas, nec accusant matres suas. Cum aut de aliquib. qui sanctũ nomen profitetur, aliquid criminis vel falsi sonuerit vel veri, patuerit, instant, fatagunt, ambiunt, vt de omnib. hoc credatur. Verũ

Augustin.
epist. 137.

si ex illis aliquid ad vos, periuri & foedifragi, per summū scelus perfugiant, & vsque ad finem vitæ in incestu viuant, hi vobis sancti castiq; sunt, & Apostoli fiunt Euangelij secundum Lutherum, cuius tota summa est in eo præcepto implendo & imperando: Crescite & multiplicamini. Sed iam erubescō vel cogitando impurissima vestra dicta ac facta.

Multi, de Patrib. Societatis Iesu fingūt, quæ vellent esse vera.

Quod ad Patres igitur Societatis IESV attinet, eos purissimæ & innocentissimæ vitæ esse nemo dubitauit vnquam, exceptis ijs, quibus vestris vos imposuistis calumnijs ac ijs etiam, quibus prodesset minus Iesuitas castos esse. Tales autem sunt homines scelerati & libidinosi, quorum impuritas tantæ Iesuitarum castitati opposita maior & foedior apparet. Tales sunt præcipuè Prædicantes, qui vident Iesuitas hac excelitate animi, qua omnes etiam concessas voluptates spernunt, auctoritatem obtinere maximam ad persuadendum puris ac castis hominibus fidem Catholicam.

Bauaria Societati Iesu de vitæ puritate testimonium præbet. Arist. ord. Ies. pag. 102

Illud prætereà satis mirari non possum, perditissimum Calumniatorem præter cæteras prouincias Bauariã adeo exagitare. Audet enim, sed quid non audet? sine rubore dicere, in Bauaria maximè Iesuitarum libidines esse cognitæ & manifestatas: quod mendacium tota Bauaria vna voce, si loqueretur, refelleret. Imò Bauaria vel hoc nomine Iesuitas ardentius complectitur & tenerius amat quod castissimam eorum vitam cognoscat & admiretur. Certè Ingolstadtij, tot iam annos versor, vbi plures sexaginta Iesuitæ habitant, adolescentes ac viri. DEVM testor, nunquam vel tenuem suspicionem vllius libidinis aut sceleris de Societatis IESV Patribus extitisse. Cuius rei testimonium quoq; dabunt, qui vnquam ab eo tempore, quo hic Societatis IESV Patres cogniti sunt, literis in Academia nostra nauarunt operam, quorum est magna & innumerabilis multitudo, non Catholicorum solùm, sed etiã Lutheranorum, diuersarumque nationum hominum, qui omnes cum hac Polycarpica legent vel audient, Polycarpum scelerum & menda-

mendaciorum condemnabunt. Nihilominus aude hic effrons Prædicans Ingolstadtum totamque Bavariam, tanquam Societatis IESV libidinibus ac sceleribus contaminatam mendaci historia euulgata, velut in Orbis theatro, accusare. Quanquam fuit hic etiam priscorum hæreticorum, sanctissimos viros & Catholicæ fidei defensores, similia criminum, nempe stuprorum ac libidinum compositis technis ac fraudibus apud populum Christianum accusare. Sed sentio quam rem agant. Invident isti nebulones, Virtutis ac Veritatis hostes, pacem ac quietem Bavariæ: ringuntur quòd in ea cum multorum aliorum doctissimorum, sapientissimorum, ac religiosissimorum hominum, tum etiam Iesuitarum opera Catholicam Religionem florere conspiciunt: dolent vehementer, sibi in ea nullum locum esse non modò Patribus Societatis IESV, sed plurimis alijs eruditione, dignitate & auctoritate clarissimis viris tanquam vigilantissimis Custodibus monentibus, & arcentibus istos lupos Fuangelicos & Polycarpi similes; idèò cum aliter patriam nostram infestare non possint, & apud Bauaros, Iesuitas, & Bavariam apud ceteros infamem reddere tentat: Sed gaude foelix Bavaria, quæ hos inimicos nata es. Foelicem Germaniam nostram, si eadem ubiq; quoad pacem & Religionem, condicio ac status esset, quæ est in Bavaria. His calumnijs præterea tum ipsis Serenissimis Bavariæ Principibus, tum omnibus Magistratibus illorum locorum, in quibus scelera talia perpetrata confinguntur, infamiæ labè aspergere conatur Polycarpus, vt videantur Serenissimi Bavariæ Principes, & omnes, qui in ea Magistratus obeunt, fauere sceleribus & libidinibus obscenissimis. Quod vtinam altius perpenderent omnes sapientissimi etiam aliarum ciuitatum ac prouinciarum Gubernatores; & calumnias, (quæ illis ab his proteruis & effrontibus criminatõribus, dum Iesuitas infectantur, impinguntur) maioris aestimarent. Efficerent sine dubio, vt tandem aliquando istis improbissimis calumniatoribus illa licentia quiduis flagitiorum cõminiscendi eriperetur, ac in vno

*Theodor.
lib. 1. ca. 30,
& li. 2. c. 8.*

*Bavariam
vehementif-
simè oderūt
omnes Præ-
dicantes.*

*Impunitas
calumnia-
tores facit
audacissi-
mos.*

exemplum statueretur, ne tam dulce & gloriosum videretur, Calumniatorem agere.

*Calumnia
de Castitate
inter se
contraria.*

Iam pridem conor emergere ex hoc cœno impurissimarum calumniarum Polycarpi. Sed illud tamen etiam in his calumnijs, quas contra Iesuitarum castitatem effudit, adhuc considerandum est: In nullo ferè alio vitio, cuius infamia Societatem IESV notare conatur, tam pugnantiã inter se cum scribere & mētiri. Narrat enim in primis Iesuitis legem esse, vt beatarum mentiũ ac Angelorum puritatem æmulentur. Deinde eos mulierum conspectum, colloquia, familiaritatem vitare: nunquam sine arbitris cum eis agere. Et si qui secus facere deprehendantur, vt vel verbulo, vel obtutu obscæno peccasse videantur, eos pœnas dare: Temperantia ac Sobrietate, & si vehementior sit æstus, etiam ieiunijs, cilicijs, flagellis, quandoque etiam pharmacis ac venenis cupiditates frænare; quosdã etiam sibi ipsis manum adferre. Nondum ego assero, quàm sint hæc vera: neq; quatenus frænare atq; euellere soleant Patres Societatis IESV cupiditates prauas ex pectoribus suis. Sed est nẽ ullus hominum, sensus mentisque compos, qui talia facientes credere possit, omnium mortalium libidinosissimos, & in Venerem illicitam promptissimos ac sceleratissimos esse. Itanẽ verò quę ad consequẽdas Virtutes sunt instituta, eadem incitamenta præcipuẽ sunt vitiorum? An neque disciplina hæc, nec institutio satis momenti habet ad domandos insultus huius pestis? Et vndenam folis Iesuitis tam effrenata & indomita natura? Certẽ ingenui sunt homines & magno numero honestissimis ac nobilebus familijs prognati? Sed murmurantem audio Polycarpum iniuriam sibi fieri, quasi eius dicta inter se non consentent. Hanc enim disciplinam ad extinguendos libidinis æstus institutam, seruitutẽ quandam esse, qua premantur adolescentiores, atque ad eò *compulsam esse illorum castitatem.*

Sed nonnẽ hæc est magna verborum inconstantia? Nũc vocat Iesuitas hominum omnium libidinosissimos: & ita loquitur, quasi neminem excipiat: Deinde narrat, quod ad Casti-

Castitatem suos ipsi acerbissimis remedijs cōpellant. Tūm quòd alij ex illis, vt castitatem seruent, sibi vim adferant, seque ipsos castrent. Alias quòd se valdè castos simulent. Iterum quòd publica flagitia perpetrent. Præterea illa mihi inter se componat aliquis: Iesuitæ suos homines ad castitatem compellunt, nec videre, nec audire volunt, quæ libidinem incitare possunt: Et, inter prandia, cœnasque suas, amatoria carmina cantari iubent, idque loco pœnitentiæ: Idem scilicet, quibus non graue est amore castitatis pœnas sponte subire, postea turpitudinum irritamenta sectantur. Certè nec vidi, nec audiui, qui magis suis calumnijs calumniando contradiceret. Ac venit mihi in mentem subtimere, ne odio Iesuitarum, sibi ipsi quoq; aliquando vim & manus afferat Polycarpus, quoniam non veretur propria sua mendacia alijs mēdacijs coarguere. Quàm multa enim creditis in ijs, quæ ex historia insinuauit, latere mendacia?

De imitanda Angelica castitate, quid habet, quod rideat? Nonnè Christus ad eam nos quoque inuitare videtur, cū insinuat, eos qui neque nubentur, neque nubent, fore similes Angelis DEI? Nonnè castitatis perpetuæ studiosos, Angelis assimilant Ambrosius, Augustinus, Hieronymus, veteres sancti, Catholiciq; Doctores penè omnes? An quibus beatarum mentium proponuntur præmia, ijs nefas est Angelorum virtutes ac decora amulari? Quid? Nonnè Seruator noster ad ipsius DEI Omnipotentis imitationem nos prouocat? Nonnè misericordes, imò perfectos esse iubet, sicut Pater noster cœlestis, misericors & perfectus est? Vtrū tibi videtur, Polycarpe, difficilius, Angelicam an Diuinam Naturam moribus exprimere? Sed nihil mirum, si Angelicam ludibrio habeat puritatem, qui Diabolicam sectatur nequitiam.

De mulierum consortio, conspectu, & familiaritate vitanda, si Polycarpo responderem, quod Cato iactare solebat: Si vita nostra posset esse absq; mulieribus, tunc etiam nō esset absq; DEO: rideret, Stoicum me profiteretur. Sed quid? Nonnè grauissimè, copiosissimeq; sanctæ literæ monent,

Patres Societatis Iesu meritò Angelicam amulari puritatem. Matth. 22. Ambros. in lib. de Vid. Aug. serm. 249. de Castitate, & cōiinentia. Hieronym. epist. 8. 11. Matt. 8. 22. Societatis Iesu Patres nō aliter vitant consortium cū mulieribus quā secundū scripturam & sanctorū Patrum doctrinam.

nent, omnibus viris periculosum esse, etiam contueri ca-
 riosius foeminas, nedum alloqui, & familiares habere? Non-
 ne sanctissimi viri etiam videndo perierunt? Nonne solo
 oculorum obtutu animus grauissimis adulterij, stupri, ince-
 stus criminibus commaculari solet? scilicet illud prae-
 ceptum: Ne respicias in speciem mulieris: superuacaneum
 Polycarpo est. Et inutilis illa regia precatio: Auerte ocu-
 los meos, ne videant vanitatem. Illud autem Iobi consilium
 plane frustum Polycarpo videbitur: quando pepigit fo-
 dus cum oculis suis, ut ne cogitaret quidem de Virgine. Non-
 ne sanctissimi viri etiam cum propinquissimis mulieribus
 nec agere, nec viuere voluerunt? Verum isti omnes sunt
 his nebulonibus libidinosissimi, quemadmodum Luthe-
 rus de S. Hieronymo non veretur, impurissimus Ganeo di-
 cere. Ut penem mirari desinam Iesuitas illis lenonibus non
 videri castos, quibus etiam sancti Patres, quod mulierum
 confortia vitauerint, libidinosi videntur.
 Porro illud admodum est puerile & ridiculum, quod to-
 tum sexum muliebrem in Societatem IESV concitat: aut
 propterea, quod nonnulli ex Iesuitis matribus suis non sint
 obsecuti, sed contra earum voluntatem in Societate IESV
 perseuerauerint: aut quod cogitationes de mulieribus non
 minus interdum, quam ipsam cum eis familiarem consue-
 tudinem auersentur. *Iesuita*, inquit, *ita suos erudiunt: Si tibi secu-*
larium mulierum amor obrepit, cogita satanam seu serpētem tecum loqui, ut cum
Eua, non ut salueris, sed ut damneris. Tandem si mulier tibi occurrit, oculos auer-
te, si te alloquitur; dic: Vade post me, Satana: Mulier, quid mihi tecum? &c.
 Non hic disputabo, quam verem ista Iesuitis tribuas. Sed que-
 so te, mi Polycarpe: Si Adam veniente ad illum Eua, po-
 mumque porrigente, oculos auertisset, aut ei dixisset: Va-
 de post me Satana. Quid mihi tecum mulier? Num, magnam
 Euae iniuriam fecisset? An non hac ratione & seipsum &
 totum genus humanum conseruasset? Quid si ergo alicui
 aspectus, colloquium cum muliere sit incicamento ad pec-
 catum? An non auersabitur? An non fugiet? Sed inuerta-
 mus verba Polycarpi: si impium est occurrente aliqua mu-
 liere

Eccl. 9. 22.

Psal. 118.

Job. 31.

Vt de Au-
gustino me-
morat.

Gregor. in
Reg.

Tom. 2. in

lib. in quo
redduntur

rationes de
sertorum à

monialibus
monasterio

rum: & in
Colloquijs

coniuualib.
fol. 311. 322

333.

Polycarpus
Mulierofus

Pradicans
strenue pro

mulieribus
pugnans.

Hist. Ord.
Ies. pa. 105.

liere oculos dei cere, & eam insalutam prætermittere: aut si cum ad amorem illicitum alicuius fœminæ quis illicitur, nequaquam dicere debet: Vade post me Satana; Vtatur igitur ratione contraria; ex disciplina Polycarpi scilicet: Oculis noctibus, blandiamur, sermones misceamus: Sed pudet plura. Videtisne quomodo lenones isti stupra suadeant; & cum quavis fœmina, ne inhumani videantur, libidines; O scelus & portentum in vltimas terras deportandum.

Porro ita quoque Iesuitas calumniatur Polycarpus, quasi totum sexum excluderent ab hæreditate vitæ & salutis æternæ. Quod impudentissimum mendacium est, & vel ea re satis confutatum. quod Iesuitæ cum tota Ecclesia Catholica vnam fœminam omnibus viris, qui sunt, fuerunt, & erunt, vno excepto, anteferant: quod tot Virgines, tot Martyres fœminas, tot Viduas atq; etiã maritatas multas inter beatas numerent, colant, & in vota vocent, statis honoribus ac precibus. Sed ideò hanc fabulam comminiscitur, vt conclametur contra Iesuitas. Itaque tanquam Fœcialis bellum iam mulieribus indicit, easque armat in Iesuitas. *Digni, inquit, sunt, qui à sexu fœmineo non modo sibilis, sed etiam crepidis & fustibus, tanquam ingrati cuculi, & communis vitæ hostes excipiantur, explodantur & eijciantur.* Quàm copiosus ac disertus est? Graue sanè bellum & diurnum Patribus Societatis imminet. Præclare Polycarpus. Cum iam omnes Hæretici operam dent, vt aliquid turbent, & quietos altaque pace fruentes in arma vocent, eam quoq; gloriam vult adipisci. Credo inuidet illam laudem Luthero ac Munzero, qui belli Rusticorum Duces, auctoresque fuerunt. Ipse noui, & post deletas Amazonas, inauditi exercitus Dux, bellum & aciem muliebrẽ instituit, militesque suos crepidis & fustibus armat: siue quod Iesuitas seruis illis æquales censeret, quos Scythæ scuticis tantum in potestatem redegerunt: siue quod hæc arma, mulierosis miles, nunquam in militia (nisi fortè Venerea) ad laborem & patiẽtiã exercitatus; & à Iunone sua sapius forsã crepidis ac fustibus pulsatus, maximè timet. Nam & pueri nul-

Tota Ecclesia Catholica sexū fœmineū quoad omnes virtutes & beatitudinem consequendam nulla parte deteriore virili estimat. Hist. Ord. Ies. pa. 105.

Polycarpus Dux Amazonum, crepidis ac fustibus armatarum.

quo

K

lum

lum supplicium, virgarum poena, quam solam sunt expetiti, acerbius aestimant; ut non mirum sit futurum, si cum nulla verbera, quam crepidarum & fustium magis horreat effœminatissimus Polycarpus, eadem Iesuitis exoptet; Verum nihil hæc tela terrent Iesuitas homines constantissimos ac fortissimos, qui neq; virorum minis, nec gladio ac alijs supplicijs terrentur, parati semper pro fide sua Catholica sanguinem fundere. Itaq; vere ornetus exercitus, ubi Iesuitarum expertus fuerit constantiam ac robur, te, Polycarpe, semiuirum suum Ductorem, loco Iesuitarum adoratur, pulset, aut fortè etiam, quemadmodum Baccha Pentheum, aut Orpheum Thracicæ mulieres dilaniet.

Graves & casta femine nominis virorumque familiaritatem, quam Iesuitæ mulierum vident.

Quid quòd nullam castam aut grauem fœminam inuenies, quæ sub tali hirco, qualis tu es, stipendia facere velit? quodq; etiam sentiant sapientes & bonæ, rectè sapienterq; facere Iesuitas, dum puritatem æquè mentis ac corporum, oculorum ac cogitationum conseruare student? Nam ex sacris literis doctæ, & disciplina graui & sancta eductæ, norunt, sibi periculosam virorum familiaritatem, & suam quoque viris quantumcunq; sanctis sapius exitiosam esse. Verum Polycarpo id euenit quòd ijs, qui sordidissima opificia tractât, in quorum officinas si quis ingressus, fœtorem abhorreat, aut nares occludat, mirantur ac rident, interdum etiam indignantur. Illis enim iam assuetis, etiam sordidissima, non ingratum spirant odorem. Sic quoq; Prædicantibus ac petuleis Euangelij Ministris inter fœminarum greges & cathedras perpetuò, effœminati Herculis exemplo, desidere, colum sape tenere, ac imperio muliebri subiacere, amatoria loqui, canere, agere, assuetis; indigni videntur, si cui istæ cõsuetudines & libidines displiceant; aut si excelsioris quis animi voluptates has impuras contemnat ac despiciat. Nã cum habeât ora, manus, oculos plenos, ut ait S. Petrus, incessabilis delicti, consuetudine sensum amiserunt, ut nesciant, aut dissimulent certè, quantis se flagitijs impuratæ belluæ cõtaminent. Scilicet ut apud Aethiopes candor, sic apud Prædicantes castitas & puritas in vitio est.

Porro

Porro quę de ratione vincendi ac retundendi improbos animi motus ineptę ac intricatę Polycarpus narrat, ea neq; vſquequa; vera ſunt, neq; meritō ab illo reprehenduntur: quod ſatis oſtenderem, niſi ſperarem omnes, qui hęc cognituri ſint, puriores fore Polycarpo, atq; ad eō facile probaturos Ieſuitarum contra ſcelera pugnandi rationem. Quanquam illud improbiffimę mentitur Furciſer, venenis ac pharmacis Ieſuitas vri, vt eſtus cupiditatum extinguant: ſicut etiam turpiſſimę mentitur, quenquam ſibi manus attuliſſe, aut Origenis factum æmulatum eſſe. Conſicta enim eiufmodi ſolū ſunt, ex inexplicabili illo odio in Ieſuitas, quod velut ſæuus quidam mendaciorum turbo magnam calumniarum molem in Ieſuitarum nomen & famam deuoluit. Verū patiamur has calumnias, ſua ipſarum vanitate & leuitate euaneſcere. Ego quidē ita mihi perſuadeo, Societatis IESV caſtitem in poſterum maiore quā hactenus gloria apud puros ac prudentes celebratū iri: quod ex hac hiſtoria ſint animaduerſuri tam diligentem, tam audacem ac improbum Calumniatorem, nihil inuenire potuiſſe, cū omnes etiam angulos Ieſuitarum vitę & doctrinę excuſſiſſet, quod alicuius libidinoſi flagitij notam ipſis inureret. Ipſe autem Elias cum Polycarpo, ſuo hoc tanto, ſed irritō conatu id aſſecutus eſt, vt videatur omniū mortalium ſpurciſſimus fuiſſe, & ſua fortę crimina ſub Ieſuitarum nomine declarare, ac ſeipſum tam turpium & obſcęnarum rerum commemoratione delectare voluiſſe.

A Eternum autem conſtabit Societatis IESV hominibus illa ſingularis & admirabilis laus puriſſimę & caſtiſſimę vitę, quam peculiari quodam DEI fauore atq; auxilio, ita ſœlicitet ac faciliter agunt, vt nō ſolū nulla vllius criminis, ſed neq; vehementioris pugnę, neq; turpioris appetitionis, etiam in florētiffima multorum ætate ſit ſuſpicio, atq; ad eō vt omnes quaſi fibras cupiditatum ex animis ſuis euulſiſſe videantur. Quare ſiue quis ex ipſius Societatis IESV Patribus, diuinū in ſe ſociosq; beneficiū admiratus; ſiue

*Societatis
IESV ho-
mines non
ſolū ſœli-
citer, ſed fa-
ciliter caſti-
tatem ſuen-
tur.*

sive quis alius ex Catholicis huius castimoniam veluti preciosissimi floris pulchritudine & suauecolentia captus, tantam castissimorum iuuenum ac virorum in Societate multitudinem, terrestrium Angelorum nomine dignatus est, is mihi, omnibusque Castitatis ac Societatis IESV amantibus aptissima verissimaque similitudine videtur usus esse.

De virtute Nondum vllum calumniarum in vitam Societatis IESV
Obedientia, inuenio exitum. Plura adhuc latent, quae sunt euoluenda.
quam pra Ac vererem quidem, ne molestior viderer oratione longiore,
ceteris co- nisi considerem à plerisque qui hanc legent, vel audient,
lit Societas & veritatem & Societatem IESV amari. Quod si quem etiam
IESV. haec non delectent ob ipsos Iesuitas, à quibus forte propter
aliam, quam sequitur, sectam est alienior: is saltem ne
aut calumniator similis Polycarpo, aut facile mendacis
credendo, leuior existimetur; haec quae adhuc dicenda sunt,
beneuolus accipiat. Ex votis illis, quibus se sancta IESV So-
cietas Deo sponte in perpetuum consecrat, est quoque illud,
quod obedientiam vocant, quo ipso quasi propria voluntate
se abdicant Iesuitae, & aliorum, quos loco Christi Seruatoris
sui habent, se dedunt prudentiae gubernandos; ita, vt de
se ipsis quodammodo parum vel nihil solliciti, omnem illam
curam DEO ac Moderatoribus suis relinquunt: atque
adeo nec in studijs literarum, nec in functionibus ac muneribus
obeundis id eligant, quod ipsis maximè arrideat; sed
quod suis quasi Magistratibus videatur. Atque in hac obedientiae
virtute ceteris ferè Religiosis antecellunt Iesuitae: vt
quemadmodum quidam paupertatem summam, aut aliam
in vitae genere asperitatem Religiosi sectantur, in qua
emineant: sic Societas IESV hanc praecipuè virtutem apud
suos florere & in summo haberi precio percipit; cuius nobilitatem
miris laudibus vexit, & perfectionem pulcherrimis coloribus
depinxit, eiusque assequendae rationes optimè demonstravit
beatus Ignatius primus huius Societatis Auctor. Quoniam autem
animaduertunt Calumniatores, huic virtuti maximè studere
Iesuitas, in eaque ita excellere, vt etiam totius Societatis
bonum & incrementum in ea situm

Invita P.
Ignatij à
Ribadenei-
r a scripta
1656.

tum esse existiment: ideò fortioribus machinis, maioribus-
 que calumnijs in hanc obedientiam irruunt, & de ea impu-
 dentius audaciusque mentiuntur: quamuis ita in cæteris ca-
 pitibus omnem mentiendi & calumniandi vim exeruerint,
 vt mirari ferè quis possit, eis adhuc spiritum & voluntatem
 ad fundenda mendacia suppetere. Sed habent auctorem
 & impulsorem indefessum & inexhaustæ artis, quo adiuto-
 re quam diu vtentur, tanquam ex perenni fonte calumnias
 & mendacia, prouentu vberissimo, cõparare sibi poterunt.

Sed quid tantoperè in hac obedientia Iesuitica displiceat
 Calumniatoribus, audiamus. Ad viuum rem refecant. Vn-
 de ortum habeat hæc obedientia, sic declarant. Ignatium
 Loiolam Hispanum fuisse: hominem seruili ingenio: ser-
 uire enim Hispanos Regi suo: itaque seruitutem amasse, &
 in Societatem IESV introduxisse. Quid hæc sibi volunt
 Polycarpe? An nescis Ignatium Loiolam nobilissima fa-
 milia ortum esse? An nobiles serui sunt? Cur Hispanos ser-
 uos dicis? An quia Regi suo parent? An quia in fide Catho-
 lica ita sunt constantes, vt etiam nomen vestrum execren-
 tur? Ergonè serui, quot quot Regibus subsunt? Sed non est
 obscurum, quid velis Polycarpe. Illos tu seruili ingenio di-
 cis, qui disciplinam Christianam æquo animo admittunt:
 qui nolunt ad quauis scelera & hæreses habere licentiam;
 sed se aliena auctoritate, etiam in rebus, quæ ad fidem spe-
 ctant, duci ac regi patiuntur. Vos liberi esse vultis: hoc est,
 quasuis hæreses & abominandos errores per orbem impu-
 nè disseminare; ac Respublicas quietas, vti fecistis hæc-
 tenus, ad seditiones & bella concitare. Hinc Tyranni vobis
 vocantur & iniusti Dominatores, qui perspectis vestris frau-
 dibus ac dolis, vehementer ac fortiter eis obsistunt: qui que
 vos quàm longissimè, tanquam pestes & faces bellorum, à
 suis ditionibus remouent. Illi autem vobis serui ac man-
 cipia videntur, qui non pro sua libidine sacra & profana o-
 mnia permiscere & peruertere possunt. Ita vera vobis liber-
 tas solùm est scelerum omnium & flagitiorum impunitas &
 licentia.

*In Epistola
 P. Ignatij
 de obedientia
 & in
 Const. Soc.
 passim.
 Hist. or. Ies.
 à pag. 108.
 &c.*

*Obedientiã
 predicantes
 seruitutem
 vocant.
 Hist. Ord.
 Ies. pag. 110*

Pseudohistoricus videt eos, qui in Dominis suis Christū Dominum secundum Apostolum agnoscunt. Ephes. 6. 1. Pet. 2.

Hist. Ord. Ies. pa. 112.

Societatis Iesu homines ad omnes virtutes, Obedientiam precipue exercentur. Talia reperiuntur in cap. 5. Hist. Ies. Or. de Iesuita-

Quapropter planè intolerabile arbitratur Polycarpus, vt quis homini alicui tanquam Christo Domino obediat, hoc est, ita Moderatorum suorum imperia audiat & exequatur, atque si Christus ipse corporeis oculis aspectabilis imperasset. Quicquid verò dicat Apostolus? Etiam in Dominis discolis ac Ethnicis auctoritatem quādam diuinam nos agnoscere & venerari debere: atque adeò sic illis obtemperandum esse tanquam Christo Domino. Hoc tamē non facit ad gustum & palatum Polycarpi, vt homo hominem loco DEI habeat, eiq; tam studiosè obtemperet. Nō enim tanti est Apostolus Paulus apud Polycarpum, vt propter eius mandatum velit in seruitutem redigi. Quamuis autem ipse Polycarpus necessariò fateatur, in Iesuitarum Regulis catenus tantum mandari obedientiam, quatenus nihil precipiatur, in quo peccatum esse cognoscatur: tamen sæpius postea mendacissimè & impudentissimè calumniatur, tyrannica hac seruitute etiam ad peccata & flagitia perpetranda cogi Iesuitas. Eo solo nixus fundamento; *Doctrinam* atq; fidem Romanam, Pontificiam, Catholicam, plenam esse errorum ac scelerum. Omnia autem Iesuitarum imperia ad incrementum & conseruationē fidei spectare. Quòd si sceleratus impostor Romanam fidē talem esse, qualem describit, probare voluisset aut potuisset: non ei historia Iesuitica, sed disputatio conscribenda aut edenda fuisset, qua id luculenter demonstraret. Nunc illud agit, vt Iesuitæ videantur talem Obedientiam colere, qua in sceleribus etiam perpetrandis promptè obediendum sit: quæ calumnia est manifesta, qua frequenter vtitur nequissimus & improbilissimus Calumniator.

Sed quoniam ponit exempla Obedientiæ Iesuiticæ, ea sunt aliquantulum accuratius perpendenda. Duūm autem generum sunt, quæ adferuntur. Primum, quædam mera commenta sunt & mendacia, quæ suo quoq; iudicio lector deprehendet, quæque indigna iudicamus, vt à nobis confutentur. Alia deinde speciem quidem veritatis habent, sed ita sunt ab istis Criminatoribus deprauata, vt appareāt vel

vel turpia prorsus, vel inutilia, vel etiam noxia. Eiusmodi sunt exercitationes quædam siue experimenta, per quæ varie, præsertim Tyronum Societatis IESV constantia & promptitudo in obediendo tentatur. Atque propter huius generis exercitationes egregiè Societatem pseudo historicus irridet: quoniam multis, se, qui scilicet rationem disciplina Religiosa perspectam non habent, facile persuasurum sperat, ut ridiculos & ineptos Societatis IESV homines existiment; quod cum sint ex illis non pauci natalibus illustres, aut doctrina graues, aut virtute & auctoritate clari, iubeantur tamen interdum ea subire, quæ fortè aliquis etiam seruili ingenio vix perficeret: & quod in ijs etiam quandoque, in quibus quidam præ cæteris sibi sapere videntur, non agere ut instituerunt, permittantur; sed ad mentem & voluntatem Imperantis se potius conformare debeant; quod interdum humum verrant: aliàs vasa eluant: humilia & abiecta ministeria (etiam reluctante quandoque aliquo affectu animi, non perfectè domiti) ambient & studiose obeant: quodque foris ob virtutem aut eruditionem honoratissimi, domi non sibi solùm & æqualibus, sed etiam honore & existimatione inferioribus, vel sponte, vel ex mandato seruiant.

vã vita priuata, & multa passim aliàs.

Arque hæc quidem, præsertim vt à Pseudohistorico narrentur, vel absurda, vel inepta plurimi mortalium iudicare poterunt, quoniam ipsi eorũ fructum & finem non cognouerunt vnquam. At Patres Societatis IESV, qui nullam quàm sui ipsius Victoriã, pulchriorem; & meliorem eum, qui dominatur animo suo, expugnatore vrbiũ esse sciũt: hæc virtutum summarum quasi rudimenta quædam cupidissimè complectuntur, & in illis sic se exercent, vt sine quibus ad virtutum & perfectionis culmen ascendere non posse putent. Verùm si ipsam etiam rationem consulamus: Quàm inuicti animi robur existimas hoc, ita animo comparatum esse, vt nullum Imperium tam durum videatur, quod non exequare, aut ad arbitrium imperantis, aut certè secundum vires & voluntatẽ obediendi? Non est fœlicitas eorum,

Victoria sui, maxime cordis Societatis Iesu Patribus Prover. 16.

corum, quibus nihil durum aut asperum imperatur; sed eorum, quibus nihil, quod non ipsi animo volente ac prompto faciant, imperari potest, Hanc fortitudinem & constantiam, hanc obediendi promptitudinem optimi viri ac sapientissimi illis similitudinibus rectè declarant, cum significant verè Obedientem esse tanquam baculum in manu senis: Nec magis eum imperio maiorum cōtradocere, quàm cadauer, quod sine sensu ac voce est. Fuerunt autem hæ Virtutum quasi periclitationes, antiquissimis, sapientissimis, sanctissimisque hominibus ita v̄sitatæ, atque tam sunt v̄sæ necessaria, quasi sine ijs Monasticæ, Religiosæque disciplinæ perfectio nullatenus consistere posset. Itaque pleni sunt

Vide Basil.

Ascetica.

Chrysost.

contra vnu

perâtes Vi-

tâ Monast.

Casiani,

Ec.

libri sanctorum Patrum eiusmodi exercitationum in virtutibus, & præsertim obedientiæ exemplorum, quæ à DEO sæpè sunt per miracula comprobata, quorum multa afferrem, nisi putarem pijs quidem obuia & cognita, impijs autem incredibilia. Nam rideret ea Polycarpus non minus, quàm quæ de Iesuitis commemorat; quamuis vt dixi, vix in vlla narratione fides ei adhibenda sit: quoniam etiam quæ vera sunt, veneno malitiæ ac maledicentiæ suæ corrumpit.

Nihil diu-

na maiest.

derogat obe-

dientia er-

ga homines

Quamquam rursus iam pietatis laudem quærit. Putat enim diuinam Maiestatem minui, si hominibus tam religiosè obtemperetur. Verùm nihil Obedientiam Religiosam auctoritati diuinæ derogare, vt sceleratus mentitur Calumnias, inde clarum est, quod hoc obsequendi studium DEO in primis exhibendum docent Societatis IESV Patres: nec aliter hominibus deferendum, quàm quatenus in ipsis DEVS ipse agnoscitur & honoratur. Quod si nemo est mortalium, qui nō obsequentiissimos & paratissimos suos ad obediendum optet seruos esse; Et non solum sibi, sed etiam omnibus, quibus ille potestatem & auctoritatem tribuit: pari promptitudine animi, Obedientiam præstari exoptat; an DEVM putamus non vehementer probare, & gratissimam habere voluntatem tam facilem atque expeditam, quam declarant Religiosi Societatis IESV: Neque est

est quod illud suo more deblateret Calumniator: Iesuitarum Moderatores nequaquam loco DEI haberi debere aut posse. Non enim is vir est Polycarpus, cuius consilium aut ductum in via salutis quisquam pius ac prudens sequi velit. Christi oves nunquam sequentur barbatos & barbaros hos seductores qui captiuas ducunt mulierculas oneratas peccatis, &c.

Sed mirum etiam in modum illudit Iesuitis Polycarpus, propter Regulas suas ac Constitutiones: quas nequissime mentitur eos habere loco Decalogi; imò eidem etiam preferre: quasi neglectis diuinis mandatis, hiscè potius suis legibus obseruandis inuigilent: & quasi leges diuinæ & Constitutiones ac Regulae Societatis IESV inter se pugnent, neque simul obseruari possint. Quod neque verum est, neque ab vlllo Iesuita aut cogitatum, aut dictum vnquam: nec si Iudæ instar dirumpatur Polycarpus, cōfirmare hoc aliqua auctoritate fide digna vnquam poterit. Quid si verò ego demonstraero Leges Iesuitarum quasi adiumenta quædã esse & præsidia diuinis leges & mandata, certius ac fidelius explendi? Nonne tum probatum erit, Regulas Societatis sanctas atque laudabiles esse? Audi igitur Polycarpe, si tantillo tempore vacare potes à calumnijs, vt aliquid sani ac veri audias. Nunquid inter mandata diuina est: Non concupisces Vxorem aut bona proximi tui? Quem facilius hoc præceptum obseruaturum putas: Eumne qui solutus ac liber, quò velit, eat, & quantum potest bonorum congreget: Aut eum, qui se his bonis abdicet: qui alienarum vxorum etiam frequenter obtutus vitet? Quem tu censes facilius futurum commissurum: Eumne qui multa, an eum, qui nihil appetat, & qui etiam propria bona sua dilargiatur? Cupiditibus vires non obtemperando, sed resistendo detrahes. Diuitiarum amor cum earum incremento crescit, & videmus pauperrimos quoque sua sorte magis semper cōtentos esse, quam illos beatos. Dubito an hæc intelligas: Nisi forte dicas ex Stoica disciplina desumpta esse: quoniã quicquid ferium aut seuerum est, illud tibi Stoicum est. Times enim

Constitutiones ac Regule Societatis Iesu nõ pugnant neq; præferuntur Decalogo, vt mentitur Polycarpus. Hist. Ord. Ies. pagin. 114. & alias.

Regule Religiosorum adiunãt potius quam impediunt obseruationem præceptorum diuinorum.

L

ne Epi-

ne Epicurea tibi Secta deferenda sit. Itaque ab Epicuro ver-
suram faciam, vel à Baccho. Quem tu putas ebrietatis cri-
men facilius euitaturum; cum ne, qui affatim, quod bibat,
habeat? an qui etià vino abstineat; aut potestate quantum
velit, vel poscendi, vel bibendi se abdicet? Atqui hæc ser-
uitus, inquit, est: sit ita sanè. Sed illud quæro, an ad eum fi-
nem, ne scilicet quis inebrietur, faciat; Concedes, nisi fal-
lor. Sed dices, præstat alioqui sobrium esse: quid si autem
tanta sit necessitas sobrietatis, quanta profectò est, & quidem
multò maior quàm libertatis; nonnè laudabilius est secu-
riorem illam rationem ad sobrietatem eligere; quàm hæc
libertatis, minus necessariam, & magis periculosam? Sic
igitur tibi Bellua, de Iesuitarum legibus ac seruitute ratio-
cinandum esset. Mandata DEI obseruanda sunt, ita, vt nisi
obseruentur, aternæ mortis supplicium impendat. Non
concupiscendum est, verbi gratia, qui ergo id agit, vt cer-
tiore quodam modo eò perueniat; & quàm minimum con-
cupiscat, an tu eum reprehendendum putabis Polycarpe? At
nimis difficilem modum & asperum eligit. Quid refert, si
simul etiam securum? Cùm enim instat necessitas perueni-
endi ad aliquem locum, tutior potius via eligitur, quàm fa-
ciliior aut mollior. Quarè sapienter Iesuitæ faciunt. Quis
dubitet minus erraturum propria voluntate, qui ea se spon-
tè abdicarit? Quis dubitet minus ab usum pecunijs, aut hæ-
reditate paterna, qui eam simul & semel pauperibus elargi-
tus est? Quis dubitet eius minus irritatum iri cupiditates, qui
perpetuo rigore disciplinae ac studijs seuerissimis est occu-
patus? At hæc seruitus est, & miseria. Sed nisi hanc experi-
retur, maiore fortè conflictandum esset periculo. Ergo iam
illa calumnia concidit, præferri scilicet Regulas in Socie-
tate IESV Decalogo; & illa; cum mandatis diuinis eas
pugnare: quod quoniam Calumniator asserit tantum, am-
pliore confutatione non eget. Et numeretur sanè hoc inter
alia innumera conuicia, quibus optimam optimorum ho-
minum Societatem onerat.

*Societatis
Iesu homi-*

Sed piaculum mihi videtur illud omittere, quod scelerat-
tissimus

tiffimus Polycarpus Iesuitas audacissimè accusat, manife-
 sta & inaudita inter Christianos Tyrannidis. Præterquam
 enim quòd istam obediendi necessitatem, (quæ tamen, quia
 sponte & liberè suscepta est, libertas potius vocanda esset)
 cum Turcica ac Moscouitica crudelitate improbissimus
 nebulo comparat: illud etiam mentitur. Societatis IESV
 Moderatores, in eos, qui minus ad exequenda iussa & impe-
 rata Magistratum suorum prompti; vel ingenio sint præ-
 fractione; ac minus obseruantes Constitutionum Iesuitica-
 rum; seuerè & crudeliter animaduertere: ita quidè, vt ipse
 Pater Ignatius hac asperitate pœnarum multorum valetu-
 dinem ac vires tantopere fregerit, vt longioris vsura vitæ
 priuarentur: eiusque mendacij auctorem facit, ac testem ci-
 tat Reuerendum Patrem Paulum Hoffæum, virum grauis-
 simum, & de ipsa Societate ac Germania nostra optimè
 meritum. Quæ tam impudens & turpis Calumnia est, vt in-
 ter præcipuas numerari possit; cum, si in vlla hominū con-
 gregatione, singularis semper, admirabilis, atque planè pa-
 terna Patris Ignatij in omnes etiam delinquentes, beneuo-
 lentia extiterit: quam vt omnes, qui præsent, imitarentur,
 grauissimè sancit in Constitutionib. suis, & in hodiernum
 diem diligentissimè in omnibus Collegijs obseruatur: ita,
 vt semper magis beneuolentia & amore, quàm seueritate
 & acerbitate delinquentes corrigantur. Sed testis est huius
 rei ipsa vita beati illius viri; tum eorum Constitutiones &
 Regulæ. Non quidem omninò parcitur delinquentibus;
 sed disciplina Religiosa magno vbique studio ab his Patri-
 bus obseruatur. Veruntamen sic inter eos viuatur, vt pœ-
 nis minimum opus sit, nisi fortè ad Virtutis exercitatio-
 nem. Et ita plerique affecti sunt, vt, quamuis ob leuiora er-
 rata, de se ipsis grauiores pœnas sumant, quam quisquam
 etiam seuerus Censor exigeret. Quòd si quis aliquando præ-
 fracti animi & impatiens paternæ emendationis, aut gra-
 uioris & manifesti sceleris reus inueniretur, nō cum in car-
 ceres compingunt, nec tormenta adhibent, sed à sua Socie-
 tate demittunt, & liberum abire sinunt. Quò fit, vt talium,
 L 2

nes, magna
 prudentias
 mansuetu-
 dine guber-
 nari.

Hist. Ord.
 Ies. pa. 44.
 & 151.

Atrox ca-
 lunnia de
 Tyrannide
 Iesuitarum
 cōfuitur.

Hist. Ord.
 Ies pag. 12.

In vita eius
 lib. 5. ca. 7.
 Cōstit. par.
 6. cap. 1. S. d.

APOLOGIA PETRI STEVARTII.

si qui sint, crimina, ipsis Societatis IESV Clericis nequaquam ascribi debeant; nemo enim vllius criminis reus est, nisi ipse id perpetrarit; vel consilijs aut auxilijs perpetrantem adiuuerit; aut dissimulando in scelere confirmarit; quorum nihil faciunt Societatis IESV Patres, qui tales à se repellunt; itaque repulsos alio loco habere non oportet, quam quo habentur, sani corporis excrementa.

*Atrocissima
criminatio
in Moderatores Socie-
tatis IESV.
Locis paulo ante ex
Histor. Ies.
citatis.*

Illud demum in hoc capite satis admirari non possum, eò confidentiæ ac audaciæ prorumpere Polycarpum, vt affirmare audeat: eos qui sint ad obediendum tardiores, & ingenij ac voluntatis peruiacioris, si mores non mutant, à leuitis clam occidi, non tantum lento crimine per poenitentias, de quo hactenus; sed etiam celeri ac violenta morte, vt veneno. Itanè ergò barbari, saui ac truculenti Iesuitæ, vt in suos ipsi Fratres sauiant? Audi Polycarpe Leyser: Ego te citius ac fortius patrem, matrem, liberoq; tuos occidisse testatum faciam; quam tu probes Iesuitarum Moderatores, vllum suorum occidisse; Quòd si hæc consuetudo eorū esset, occidere quos corrigere non possent: nã, illi sceleratum tuum Eliam, non ad te perfugere permisissent. Nam quibus tu de causis, Iesuitarum Maiores ita sequere improbilissimè mentiris: ex omnes in Elia insignes fuerunt: siquidem non paucis antè, quam fraudulentus Apostata, furum instar ac nebulonum aufugisset, hebdomadis, ita se gessit, vt melioris frugis spes esset ferè nulla. Sed toleratus tamen est, & benignissimè tractatus: neque opus habuit sic aufugere, vt ij solent, qui laqueum aut ignem se meritos sciunt: sed tanquam Tyro adhuc dimissus esset, si animum ac voluntatem suam declarasset, quemadmodum alijs plurib. factum est. Verum videtur aliquod calumniæ patrociniū quassisse Polycarpus; hos præcipuè, qui Coadiutores apud Iesuitas vocentur, si vitiosi, aut contumaces sint, sic trucidari mentitur.

*Polycarpus
calumniam
minorè a-
lia maiore
conatur ex-
cusare.*

Verum hoc ipsum manifestiorem reddit calumniam, quippe cum multò minus periculi sit in eiusmodi cōditionis hominibus, si vitæ susceptæ se non cōstanter accommo-
dent,

dent, dimittendis, atque penitus excludendis; quam in cæteris, qui tum animi, tum externis dotibus his longe plerumque præstant. Nequeo satis apud animum meum assequi, quænam possit extitisse causa, vel Eliæ, vel Polycarpo, huius atrocissimæ calumniæ comminiscendæ, nisi quod existimo hoc efficere voluisse Calumniatores istos, ut Iesuitæ passim ab omnibus trucidarentur, si crederetur, eos suos fratres ac socios domi & occultè per inauditum nefas contrucidare. Verum nihil effecisti Polycarpe: sua perieuerabit Iesuitis apud Catholicos auctoritas & gratia: te verè cælestis manet ob has tantas iniurias in homines innocentes vindicta, tantò acerbior, quantò tardior. Etiam ex ijs, qui tua legent & audient, multi, nihil à te deterriti; à Iesuitis trucidari, quam tecum in delicijs viuere, multò magis eligent; tanti scilicet tuam fidem & calumniam hanc facient. Hoc ego de Societatis IESV Patribus mihi pollicor, nihilo minus etiam, pro hac tanta tua in eos calumnia, si tu Polycarpe trucidandus esses, Iesuitas te etiam cum proprio periculo, crepturos morti, & salutem daturus. Hos tu, Polycarpe, homicidas & paricidas arguis, qui nullum tantum inimicum habent, & habent sanè truculentissimos, quem non viuere & beatum esse cupiant & laborent: Polycarpe, quid hominises, quem neq; pœnæ ac suppliciorum timor neque tanta Iesuitarum bonitas & pietas à calumniando absterreat?

Venit mihi hoc loco in mentem; veterum Tragœdiarum formam, in hoc famoso libro Polycarpum æmulatū fuisse. Legit enim vel audiuit sine dubio; Poëtas illos Tragicos, ubi nefandissima Tyrannorum & crudelissima flagitia spectanda proposuissent, Furias introduxisse, quæ tantorum scelerum pœnas sumerent, & per summos cruciatus ac horrenda supplicia, animam ac vitam tandem immaniſſimis belluis eriperent. Itaq; in Iesuitis, Orestis, aut Thyestæ personam contemplatus sum. Nam tanta flagitia, tanta crudelitas, tanta impietas, quid aliud meretur, nisi ardentis Furiarum faces; & mortem truculentissimam? Fingit igitur Poly-

*Calumnia
sunt, Iesui-
tas spectris
velut Fu-
rijs agitari
& horren-
dos vitæ exi-
tus sortiri.
Hist. Ord.
Ies. cap. vlt.*

Polycarpus, Iesuitas ob hæc scelera, quæ ipse commemoravit, Furijs exagitari, & nocturnis atque diurnis terroribus excarnificari, idque exemplis comprobatur, hominum mihi amicissimorum & notissimorum; atq; ut ex pluribus unum seligam, ipsius Patris Gregorij de Valætia, quem hoc ipsum fateri, audacissimè & stultissimè mentitur. Quanquam non est hoc solum de Patre Gregorio mendacium, sed alia plura, æquè impudenter atque insulse simul conficta; nempe cum Kemnitij eruditionem, vehementer admiratum, exhorruisse, & similia; sed ad spectra, Furias, stimulosque conscientia redeo, quibus Patres Societatis IESV doctissimos & optimos excruciarum calumniatur. Quæ tamen calumnia ex ijs, quæ hæcenus commemorata sunt, manifestè conuclitur: & ex eo quoq; vanissima conuincitur, quod inter cætera, quæ in Societatis IESV Patribus miramur, sit illa quasi perpetua quædam serenitas animi; & gaudiû ac tranquillitas mentis singularis, quæ in omnibus ferè eorum actionibus, ob rectè factorum conscientiam elucet. Quin etiam ipsi Hæretici, qui cum Societatis IESV Patribus egerunt, mirati plerumque sunt eorum comitatem ac hilaritatem cum grauitate & constantia sic coniunctam, satis ut appareret, illis nunquam deesse lætitiã ortam ex bona conscientia, ex honestis consilijs, ex rectis actionibus, ex contemptu fortuitorum, ex placido vitæ & continuo tenore vnam prementis viam. Quod verum solidumque gaudiû obtinent vsque in vitæ finem ac exitum, quem plerumque felicissimum sortiuntur; ita ut pauci ex ijs, qui Iesuitas benè nouerunt, sint, qui non optent sibi talem exitum, qualem vel in illis viderunt? vel ex fide Catholica intelligunt, mereri eos, qui se tota vita sua DEO dicarint. Quare insanæ & iniquissimæ calumniæ sunt, quas de morte Iesuitarum in fine libri plurimas & inauditas struit Calumniator; inter quas illa est, plerosque desperare, aut de fide dubitare. ac pœnitere, si vel à Lutherana fide defecerint, vel cõtra eam scripserint: Idq; contigisse tum alijs, tum etiam ipsi beato Ignatio, Francisco Turriano Iesuitæ, & Casparo Franco,

Ante-

Antecessori meo; quæ mendacia, & cætera huius Pseudo-historiæ innumera, plurimis & grauiſſimis testibus, qui præſentes horum virorum, & cæterorum morti adfuerunt, confutari luculenter poſſent, ſi Polycarpus dignus iudicaretur, contra quæ tantorum virorum teſtimonia producerentur.

Sed velim tandem tuas calumnias, in hac tam enormi occiſas omnes: At reuiuſcunt aliæ; contra quas adhuc dimicandum eſt. Quoniam ſemel purgandam ac defendendam Societatem mihi ſumpſi; pergendum eſt. Illud tamen etiam atque etiam obſecro, memoria repetatur: neq; omnes, neque pleraſque, neque maximas vel impudentiſſimas calumnias me tantum perſequi, ſed eas ſolum, quæ memoria hæſerunt poſt librũ hunc incredibili ſtudio peruolutum. Nihil ego dixi, aut dicam, de mēdacijs & calumnijs, quibus nomen Ieſuitarum inſectatur: non enim ferre poteſt nomen Societatis IESV, cū malit eſſe ſocius Dæmoniorũ; neque æquis auribus audit, quod optimi Patres, Ieſuitæ uocentur, quamuis nō neſciat, non ab iſtis Patribus, ſed à vulgo (cuius ego quoq; in hac Apologia, ſæpius auctoritatem ſequor) ſic appellatos. Nihil de conuicijs & contumelijs, in grauiſſimos & doctiſſimos viros, quos nominatim perſequitur: nihil de falſis innumeris narrationibus: nihil de deprauationibus, dictorum, factorum, regularum Ieſuiticarum profero: quàm multi, qui non ex Societate IESV, ſed eorum tantum amatores ac fautores ſunt, mihi defendendi eſſent? quàm multa, de me, de alijs proferenda, ſi omnia confutare vellem, quæ me, quæ meos amicos etiam, & inter eos virum Clariſſimum D. Andream Fabricium Leodium cognatum & patronum meum ſempiterna memoria colendum, quem non ſemel ſeditionis excitatæ malitioliſſimè inſimulat) quæ omnes Catholicos attingunt? Id enim egit fraudulentus Calumniator, vt iuxta cū Ieſuitis, omnes Catholicos cuiuſcunq; Ordinis ac dignitatis apud incautos Lectores, præſertim hæreticos, inuiſos redderet: Itaq; omnes alios libros famous, & in Romanam Eccleſiã ac Imperium contumelioſos compilauit Polycarpus; in quibus,

Non eſt in
hac Apolo-
gia expeſtã
da conſuta
tio omnium
mendacio-
rum Poly-
carpi.

Polycarpi
calumnia
non Socie-
tatis IESV
P. res tan-
tum: ſed et
eorum ami-
cos attingunt.
Pleraq;
Crimina-
ſicut

*tionem, con-
uicia &
contumelia
in Pontificē
Episcopos,
Iesuitas: Itē
multa fabu-
la exscripta
sunt à Poly-
carpo ex Al-
ueario seu
Apiario Ro-
mano: &
ex alijs li-
bris famo-
sis infamiū
Pradican-
tium.*

sicut etiam in nonnullis calumnijs contra Iesuitas, conuin-
ci potest, nequaquam ab Elia eas accepisse, sed ipsum met
confinxisse, adiuuantibus alijs, qui se prodere non sunt ausi;
quique cum Calumniatorum supplicia timerent, hac pro-
iecta Polycarpi ad audendum nequitia, sunt abusi. Verum hi,
vt adhuc spem latendi habeant, fiduciam certē nō habent.
Tu interim Polycarpe eris hostia succidanea: qui tam ca-
lumniarum mendaciorumque fuisti prodigus, nullius vt vi-
deatur esse tanta memoria qui omnium meminisse possit:
nullius tanta impudentia, qui omnes commemorare
audeat: nullius tanta patientia, qui omnes repetere velit,
præsertim tam putidas, tam insulas, tam incredibiles, tam
atroces, tam innumerabiles. Neque enim vel distinctē aut
quasi ordine quodam aut successione mētitur Polycarpus,
sed vno spiritu, vnico verbulo, plurima, eaque grauisima
fundit mendacia & calumnias. Hæc idcirco à me dicuntur,
quoniam certō scio, qui Historiam totam, ante hanc meam
Apologiam legerint, requisituros quodammodo *diligen-*
tiam meam, cum tam multa à me præterita animaduerte-
rint. Nam prout quisque variè erga Societatem IESV, &
cæteros, de quibus hoc libro agitur, affectus est; aut hoc vel
illud in Iesuitarum viuendi ratione probat aut improbat:
sic aliud atq; aliud à me confutatum aut explicatum deside-
rabit, nisi illud apud animum suum statuatur, nec decorū mi-
hi, nec Patribus cæterisque ad defensionem necessarium,
nec inter grauiora mea studia tolerabile mihi visum fuisse,
singula percernere.

Cap. III.

*Apologia,
quo demon-
stratur fal-
sissimas esse
calumnias,
qua Socie-
tas Iesu cru-
delitatis.*

QVOD illis solet contingere qui diuturna iactati sunt
tempestate, vt cum ad Insulam quandam, aut qualemcun-
que portum appulerint, ob recordationem superati pericu-
li vehementer animo reficiantur & delectentur; propter ea
verò, quæ adhuc restent, pericula, nequaquam pura plenaq;
lætitia afficiantur; veruntamen recordatione superiorum
discriminum, quæ euaserint, spem maximam concipiant,
vltimum se tandem ac optatissimum portum foeliciter at-
tecu-

secuturos; atq; adeò magno conatu rursus ventis dent vela, & in altum euehantur: idem ferè mihi vsu venit, qui tam horrendis & sceleratis calumnijs confutatis, quas in doctrinam & vitam Societatis IESV religiosissimæ perditæ nebuliones excogitarunt literisq; mandarunt, non nihil respicere & resumere vires; quas in emetiendo hoc tam irato mari, pœnè attriui. Sed subit animum meum timor quidam, ne reliquum iter, quod peragendum est, eo quod iam confecimus periculosius penè ac difficilius sit. Hactenus enim commemoratæ calumniæ exiguæ ac paruæ videri possunt, præijs, contra quas nunc est totis viribus agendum. Multos inuenias, qui impiè de DEO sentiant, & sceleratè viuant, nec etiã sua scelera sibi obijci magnoperè curent aut indignentur. Sunt etiam, qui neque omnes impios, aut sceleratos vitæ priuandos, aut ex hominum Societate tollendos putent. Sunt præterea, qui opinentur, eas, quæ in doctrinam aut vitam alicuius iaciuntur, calumnias omnino negligendas esse. Atque ita ex diuersorum hominum sententia fieri potuisset, vt omnia penè recensita in Societatem mendacia, & criminationes negligenter potius, quàm confutarentur.

proditionem
ac seditiosorum
confusionem
ac
confusur.

Sed illud, de quo deinceps dicendum, eiusmodi est, vt summo studio & contentione non tractetur, possimus & nostræ, & Reipub. ac totius Christianitatis, salutis negligentis, atque adeò ipsius charissimæ patriæ nostræ proditores vnà cum Iesuitis videri: Tales enim esse Iesuitas, nempe patriæ, Principum, & locorū, in quibus sunt, proditores, aperte & sæpissimè calumniatur importunissimus Calumniator. Et huius proditoris causa narrat institutum esse in Societate IESV quartum votum Obedientiæ, quo se ad omnia, quæ Summus Christi in terris Vicarius, voluerit, iusserit, studiosissimè perficienda, paratissimos æternum fore deuotum: Atque hos Professos quatuor Votorum, qui præcipui Societatis IESV sunt, præcipuè his calumnijs Pseudo historicus adoritur: eos esse Iesuitarum perniciosissimos, quiq; aliorum doctrina, ingenio, astutia, opera abutantur, ad sce-

Magni interest totius Reipub. Christiana, vt hoc genus calumniarum de seditiosis Iesuitarum consilijs diligenter examineur. Hist. Ord. Ies. à pag. 121. & deinceps multis paginis ac lectata passim.

M

lerata sua consilia: hos esse inimicos pacis, perturbatores Rerumpub. omnium, faces & tubas omnium, quibus Christianitas rotantuncardet, bellorum, auctores omnium calamitatum, rapinarum, vastitatum, coedum. quæ sine numero inaudita crudelitate vbiq̃ perpetrantur. Atq; hæc tanta crimina probare se calumniator dicit ex dictis, concionibus, libris, consilijs, factis ipsorum Iesuitarum. Quæ quidem mihi eiusmodi videntur esse, vt parum pacis ac publicæ tranquillitatis amantes sint, qui ea cordi non habeant. Nam & qui credunt tales esse Iesuitas, quales ab isto Calumniatore describuntur, ij quomodo proditoris patriæ, & sceleratæ in eam voluntatis crimen ac suspicionem effugient, si Iesuitas ament, foueant, honorent, aut etiam si tantum intra viscera Reipub. Christianæ morari eos patiantur: Qui autem non credunt, sed Societatis innocentiæ cognitam se habere putant, nec illi quidem in patriam suam fati fideles sunt, nisi tales calumniatores iniuriarum reos agant;

Etiam Serenissimorū ac Illustrissimorum ordinum Imperij, causa hic agitur. hoc enim ipsum quietum Rerumpub. statum peruertit, si innocentes homines tanquam patriæ hostes declarentur & exagitentur.

Fundamentum omnium mendaciorum, de Iesuiticæ crudelitate, est quod B. Ignatius Loiola primus Societatis auctor miles fuerit. Porro etiam eo nomine hæc calumnia in Societatem IESV maiori conaturetundenda est, quòd in communiõnem criminis de prodenda patria vocetur, principes & ordines Imperij Romani ac Germanici Clarissimi, quibus adeo non parcit Calumniator, vt videatur etiam illorum quoque interitum ac totius Imperij Romani euersionem optare, dum vnà etiam Iesuitæ intereant.

Hic Or. Ies. cap. 1. & 6. Sed perpendamus, quasnam habuerit occasiones vel causas tam insignium, quàm adfert, calumniarum. Vereor ne & ipse vobis calumnias fingere videar, tam incredibiles sunt, quas ipse comminiscitur. Iesuitarum primus, Ignatius Loiola miles fuit truculentus ac crudelis. Hinc omnes Iesuitæ sanguinem sument, ac crudelitatem spirant. Primum, si quicquid vicij est in eo, cuius auctoritatem sequimur, id scætoribus eius adhaeret; quid efficietur Polycarpe? Lutherus sacrilegus fuit ac incestus, vt cetera taceam: Schmidelinus, Mœcenas & Promotor tuus, Adulter

Adulter fuisse creditur: Igitur & Polycarpus talis. Concluditur ratio Polycarpe? Quod si maximè concluderet, non tam ratione formæ, quàm ratione materiæ, ut Dialectici loquuntur, id efficeretur. Mendacium porro est, Ignatium truculentum & crudelem fuisse; nisi fortè æstimas, nullum esse militem, qui non sit sævus & barbarus: tales enim verè sunt milites, quos vos Lutherani & Calviniani armatis in Catholicos. Præterea, si tam immitis Ignatius, quomodo ergo à Gallisiam captus tam mansuetè & benignè est habitus? neq; enim in crudeles benignitas conferenda est & humanitas: Fortè quia fortis, ideò immanis vobis videtur, quemadmodum vestra omnis fortitudo in crudelitate sita est. Præterea an militè esse, aut fuisse, scelus est? aut cur exprobras Iesuitis, eorum Parentè militem esse. Si dicas, importunum ac improbum militè fuisse, mentiris: nullius tu improbitatis aut crudelitatis eū arguere potes: at legit Polycarpus, cum fuisse profanū militè, & vanis iactatū in armis: Iterum a sine literas docendus es? an nescis profanum dici sine conuicio, qui sacris initiatus nō est. Polycarpe, tu nō es profanus, sed sacer, imò sacerrimus, Plutoni breui mactandus. Sed qualis Ignatius miles fuerit, tam parum facit ad historiam, & calumnias tuas, quam parum ad reprehensionē D. Pauli Apostoli, aut sanctorū aliorū, quod ex lupis oves, ex peccatoribus sancti facti sunt. Ut enim cognoscas, qualis Paulus fuerit, nō ut persecutorem, sed ut Apostolum orbis terræ, contemplari debes: Quin ergo Polycarpe Ignatium intueris, non tanquam profanum militem, sed iam ex milite penitētem ac peregrinum, Sacerdotem, ac demum Iesuitarum auctorem. Si interea temporis, ex quo se profana militia abdicauit; aut sanguinem siviuit, aut truculentum se declarauit, videretur sanè alicuius momenti esse tua calumnia, nō tam quidē re ipsa, quàm propter hominum opinionē, qui sunt ad credendū faciles, & ferè æstimant: qualis quisq; sit, tales quoq; habere discipulos aut sectatores: nihil tamen vnquam fortissimus Religiosæ militiæ Dux præse tulit, nisi incredibilem benignitatem & humanitatem.

Sape sibi nō
modo repu-
gnat sed &
paralogizat
Polycarpus

*Aliud argu-
mentum Ie-
suiticæ im-
manitatis
probande,
quod se sub
Crucis ve-
xillo milita-
turos profi-
teantur.*

Sed aliud argumentum habet Polycarpus inculentia Ie-
suiticæ: ipsi se milites profitentur: itaque in Forma institu-
ti: quicumque, inquit, sub vexillo Crucis Domino nostro
militare volūt, &c, Vides eos armâ, gladios, ac pugnas sem-
per in ore habere? Ideo namque his Metaphoris vtuntur,
quod nihil eos præter arma & bella magis delectat. Vt in
corpore prauis humoribus corrupto, quicquid infuderis,
nocumento est: Sic in animo Polycarpi, odio in Iesuitas
exulcerato, quicquid Iesuitarum est, in calum niam verti-
tur. Quis est mortalium, qui non sæpe istis translationibus
bellorum & armorum vtatur, easque ad res priuatas & mol-
lissimas etiam transferat? Ergo illi omnes sanguinolenti,
barbari, sitientes sanguinis humani, qui de bellis loquuntur,
de armis, de pugnis, de hostibus siue armati alioqui sint, si-
ue inermes: Si ita agendum sit, vt qui de hisce rebus, seu pro-
priè, seu metaphoricè libenter loquuntur, illi habeantur
bellorum faces & auctores: nã, vos Prædicantes, quibus ni-
hil magis est in ore & vsu, quàm Venerea & Bacchica mili-
tia, vbi scelere & poculis certatur, perditissimi & nefandis-
simi proditores estis. Certè apparet Polycarpe, te in opem
planè & destitutum argumentis ac probationibus in con-
firmãda Iesuitarum Tyrannide fuisse, quoniam subsidium
ex metaphoricis Iesuitarum dictis petendum est. Quid ta-
men? Nonnè ipsimet sua verba interpretantur? Non disre-
tè docent, quid sit militare sub vexillo Crucis, nempe obe-
dire in ijs, quæ ad salutem animarũ pertinent, Summo Pon-
tifici? pauperem vitam agere & castam, ab alieno imperio
pendentem (Hæc nè tibi prodiones sunt? nimis imbellis,
nimisque timidus es (propter conscientiam fortè scelerum
tuorum) si ideò eos horres, quòd se milites, sui que Ordinis
Ducem, militum Ductorem appellent. Nunquam putau-
tam te fungum esse: nisi fortè times ne ista militia Iesuita-
rum, tantas vires ac incrementa sumat, vt tibi tandem sub
vexillo Crucis militandum sit, & vita illa Iesuitica sectan-
da. Verùm non sub salutari Christi Cruce facilè militabis:
sed potius sub Cruce funesta, illa scilicet, quam quidè egre-
giè

giè decorares, & optimè meritis esset tuis tantis calumnijs atque criminationibus,

Sed ne videar, infirmiora tantum argumenta Iesuiticæ crudelitatis & proditiōis, ab Historico mendacissimo inuenta proferre, cōsideremus quanti illud sit, quo tanquam firmissimo fundamento, Societatis IESV Tyrannidem niti, plurimis & acerbissimis sæpe verbis conqueritur: Est autem hoc, quod scilicet Romano Pontifici peculiari fide ac voto se deuouerint professi Societatis. Romanū verò Pontificem iuratum ait esse omnium hæreticorum hostem, qui igni ac ferro omnes hæreticos Lutheranos ac Protestantes extinctos esse vehementer non optet solū, sed etiam perpetuò moliatur. Ac quod ad Summum Pōtificem quidem attinet, quin omnes optet ac studeat hæreses extirpare, negare neque volo, neque possum. Nam boni pastoris est, lupos arcere à grege suo; Verūm quod Summus Pontifex aliquid in Germanico Imperio molitus sit ad Lutheranam sectam funditus ferro & flamma extirpandam: hoc mendacium & calumnia est, quales infinitas alias Polycarpus profeminat. Confidit ille Summus Ecclesiæ pastor hæcenus ab exorta Lutherana hæresi, sapientiæ ac pietati Inuictissimorum Imperatorum ac Serenissimorum, Illustrissimorumque Principum: Itaque etiam eorum pacta, conuenta, concordata cum Protestantibus, Comitij Imperij inita, non rescidit. nec propter ea quicquam molestiæ Catholicis in Germania Ordinibus creauit: Nulla ille arma, nulla auxilia in Germaniam, ad vim cuiquam Protestantium inferendam misit. Quòd si consilijs vel auxilijs Catholicis Principibus, & Inuictissimis Imperatoribus, aliquando adfuit: id factum est ad vim & iniurias hæreticorum aut rebellium repellendas; ad Romanum Imperium, eiusq; nobilissimos principatus à vastitate, quæ ab impijs & sceleratis hominibus imminebat defendendum: quemadmodum semper Ecclesia Catholica in iustis bellis, Catholicis Romani Imperij Principibus, & sponte, & maximè, si eam efflagitassent, opem tulit. Quòd si tu Polycarpe, alia ratione aut

Tertium argumentum Polycarpi: obedientia Iesuitarum erga Summum Pontificem, est conuratio in eadem Germanorum. Quæ sit Summorum Pōtificum voluntas in Germanos Protestantes.

modo Summum Pontificem in Imperio Germanico post-
 natos Protestantes, quicquam contra hæreticos armis at-
 tentasse dices, mentieris impudenter more tuo, & nouum
 supplicium promereberis. Quare si Summus Pontifex Im-
 peratorib. aliquando, Principibusq.; vel viros vel pecunias
 contra rabiem, ac insultus hæreticorum ministrando cru-
 delistibi videtur, cum ijs tibi agendū est Polycarpe, in quo-
 rum gratiam talia ipse submisit auxilia; in eos enim hæc
 tua criminatio redundat. Si in subsidijs mittendis, Tyran-
 nis inest, maior erit in experendis & aduocandis: sed nihil
 mirum est, si Polycarpus Lutheri discipulus Summos Im-
 perij Principes, Tyrannos pronunciet: Caue miser, ne cle-
 mentissimos hætenus Principes ob hanc petulantiam lin-
 guæ tuæ in te primum fauere cōpellas. Tu antè æterno igne
 confumeris, quam planum & testatum facias: Romanum
 Pontificem post exortas pestiferas hæreses vestras, vllum
 Imperij Ordinem bello lacessiuissè: nunquam ille offen-
 dit, sed defendit armis Imperium Germanicum.

*Pauci sunt
 in Germa-
 nia Princi-
 pes qui his
 temporibus
 tot tantaq;
 beneficia
 contulerint
 in Germa-
 niam quam
 SS. Pontifi-
 ces.*

Præterea quo animo in Lutheranos ac Protestantes om-
 nes præcipue Germanos fuerint, multis argumentis decla-
 rant plerique huius sæculi Pontifices, qui tantam beneficē-
 tiam ac amorem in hanc Germanorum nationem decla-
 rarunt, quantam vix vllus in suam patriam: idq; adiuantibus
 etiam Patribus Societatis IESV; An non illud in Vrbe
 Collegium Germanicum, splendidissimum est monumen-
 tum, voluntatis Pontificiæ & clementiæ in Germanos?
 Quanta illic Germanorum adolescentum multitudo nu-
 trita, educata, instituta est in literis, in fide Catholica? Et
 hæc omnia quanto sumptu, quam liberaliter, quam fideli-
 ter, quam foelicitè? Taceo reliqua Collegia per Germani-
 am, in quibus Alumni Pontificij plurimi sustentantur, ac
 erudiantur, omnes adolescentes Germani. Si non modo a-
 licuius externi hominis, sed barbari, sed infidelis, sed hostis
 Christianorum, vel minima pars beneficiorum & amoris,
 quem Summus Pontifex exhibuit, in Germanos eluxisset,
 eum amaremus Vniuersi. Et tamen Summus Pontifex, quem
 nostri

obora

E. M.

nostri

nostri Maiores Sanctissimi, Vicarium Christi, Supremum Pastorem, Parentem suum cognouerunt & venerati sunt: imò quem in hodiernū diē Augustissimus noster Imperator, Inuicti Reges, Potentissimi Principes talem esse fatentur; nulla liberalitate, nulla beneficentia, nulla benignitate consequi potest, apud Germanos Euangelicos, vt bene eis velle videatur. Hac inhumanitate ac feritate Germanos nos imbut, nouū hoc Euangelium. Me quidem iam: olim aut etiam omnes Germanos (vtinam ne nimis serò) miserabit ac pudebit horum morum atq; temporum. Nunquid si hæreses Germania Pontifex armis excindere vellet, milites potius quam adolescentes congregaret? An non eos gladijs & hastis potius, quam calamis & libris armaret? An eos togis magis quam sagis indueret? An in vmbra ac otio literario potius eos, quam in sole ac arena gladiatoria exerceret? in templis aut in castris diutius morari vellet?

At nota est Pontificis Summi Tyrannis & crudelitas in alijs Regnis ac Prouincijs extra Imperium exercita. Audi Polycarpe: Quæ Summus Pontifex egit contra Hæreticos in alijs Regnis aut Prouincijs, ea iure fecisse, & magno Ecclesia bono confirmo. Sed quæ tu eum machinatū esse naras, ea ab te conficta ac deprauata sunt omnia. Verum oro TE, mi Polycarpe, vt pro tua in Summum Pontificem maleuolentia ad regiones illas, in quibus tantoperè sauijt Pontificum crudelitas, præsertim verò in Hispanias, proficiscare, & tantam tyrannidem Pontificiam illis patefacias. Nūc illi in tenebris versantur Papisticis, quibus lucem magnam afferes, cum charitatem tuam ardentem & flamātem viderint. Nunquam igitur quisquam Summorum Pontificum Imperij Romani pacem perturbare armis attentauit, sed omnia, potius cætera hæresibus sanandis medicamenta adhibuit: inter quæ etiam est huius Societatis propagatio: quæ quantos effectus habeat, vel inde apparet, quod ita te afficit, vt iam pridem te purgare cœperit; postquam tantam bilem, tantas calumnias ex ore ac pectore tuo eijcis. Quod si omnibus contumelijs, mendacijs, turpissimisque rebus

*Nil ad
Germanos
spectā, quæ
in exteris
Regnis Pon-
tifex iure
meritoq;
sanxit.
Hist. Ord.
Iespa. 1. 3.*

rebus peccatus impurum euacuaueris, ipsamque tandem animam euoueris, tunc sanus fies, eamque sanitatem Iesuitis debebis.

Polycarpus seipsum Calumniator e probat, recitanda formulam instituti Societatis Iesu. Apag. 131. hist. or. Ies.

Libet hinc Polycarpe admirari vel stuporem, vel nequitiam tuam incredibilem: quod cum tantorum scelerum, & efferatae immanitatis Iesuitas tanquam Tyrannos, tanquam Crudiueros, & humani sanguinis cupidissimos barbaros arguas: nihilominus tamen formam Instituti Societatis IESV, qua cuiusmodi sit hæc militia, & quale fœdus, quo se Romani Pontificis voluntati dedicant, consecrantque, clarissimè explicatur, in historia tua posueris. Cum namque illa Iesuitarum Forma planissimè loquatur, ad eam resolam institutam hanc Societatem, ut quocumque ad quascumque nationes, quemcumque velit ex illis Pontifex, mittere possit; ut fidem Catholicam docendo, concionando, pueros instituendo, Sacramenta administrando, & cætera quasi propria huic Societati sine tergiuersatione obeundo propaget. Quæso te Polycarpe, quales censuisti te habiturum Lectores Historiæ? An omnes inimicos Iesuitarum? an etiam quosdam ex amicis eorum? an omnes tam stolidos, tam iniquos, ut per pueros arma, per studium literarum ac Religionis seditiones, per libros gladios, per res sacras & Sacramenta, ænea tormenta & bellicas machinas intelligerent? Nonnè ad conspirationes & confœderationes bellicæ causa initas, opus esset hominibus robustis, audacibus, bellicosiss; quales non sunt Iesuitæ; in Scholis ac ludo literario educati, quietis amantes, expertes bellorum, quiq; fortitudinem suam non æstiment aggrediendo, sed sustinendo; seipsum potius quam alios homines vincendo. Sed hæc te poena scelerum tuorum exagitat, ut tam multas inter se cõtexas calumnias ac machinas, donec ijs ipse tandem capiaris, & pro merito Calumniator accipiaris.

De ijs, quæ nonnulli resursum dixerunt, ad seditiones &

At commemorat quædam Iesuitarum dicta, certissima trucis & seditiosi animi signa. Alij namque dixerunt: Rem Catholicam, Regnumq; Pontificium stabiliri non posse, nisi extirgetur hæres Lutherana, quæ tamen nisi armis infringi non valeat. Alij Catholicos in arma hortantur,

& v.

& viros viresq; aduersum Protestantes comparare iubent: Itaque gratulantur sedes
 filicum audiunt expulsos, victos, aut fusos hereticos: & similem euentum reli-
 quis Protestantibus optant & mimantur. Ipsi praterea Iesuita se fatentur seditio-
 num quarundam & expulsorum alicubi Pradicantium: exulantisq; a multis Pro-
 uincijs Euangelij Lutherici causam fuisse. Huius generis multa com-
 memorat Polycarpus, nec ab infimis tantum dicta, sed ab
 ijs, qui ipsi eiusmodi calamitatum in Lutheranos telas ex-
 orsi ac pertextuisse videntur. Dixere Concionatores, Recto-
 res, Prouinciales, Assistentes Iesuitarum: si hic ego solita
 firmaque contra te defensione vsus fuero, & te mentiri Po-
 lycarpe dixero: nunquid refutabis, aut me potius mentiri
 probabis? quod vt facias, nimium tibi operæ sumendum e-
 rit; Illud facilius est, neque contumeliosum tibi, Maiora
 namq; commentus es impune, & forsitan hoc inter menda-
 cia minora latebit. Nisi fortè testem in me cites ex inferno
 euocans Eliam tuum semiustulatum. Sed miseret me ipsi-
 us, qui iam experitur illam tantam & æternam pœnam. Te-
 cum potius agam, quem aut pœna, aut vexatio, si velles, ad-
 huc emẽdare possiet; nisi ita iam ad hæc obduruisses, vt per-
 inde tibi sit, siue quis blandiatur, siue mentiri te dicat. Nam
 nisi ita esset, pudentius paulò & rarius mentiri reris. Sed facia-
 mus etiam atrociora à Iesuitis dicta esse: quod tamen neq;
 eorum mores & mansuetudo credibile faciunt, neq; tu pro-
 bare potes. Quid si alio vorsum dixerunt, quam tu accepi-
 sti? Quid si non de armis ferreis, sed de armatura DEI locu-
 ti sunt? Quid si non gladium illum corpora vulnerantem,
 sed animos penetrantem & erudientem in Hæreticos acu-
 endum dixerint? Quid si vos non illo, corpora consumen-
 te, sed hoc, animos ad cœlestia eleuante igni conflagrare
 Iesuita quis fortè optauit? An verò nullus alius modus aut
 ratio est extirpandi hereses, nisi bellis, gladio, laqueo, igne?
 & vt hæc maximè interdum cum grauitas morbi id postu-
 lat, adhibenda sint; an his vnquam Iesuitæ vsi sunt in hære-
 ticos? Non est vsque adeò formidolosus Calumniator Po-
 lycarpus, vt timeat Iesuitas cœdium patratarum accusare,
 vt iam auditum est;

sedes
 stantia vt
 interpreta-
 tur Poly
 av
 pus.
 Passim tota
 hist or. Ies.
 maxime ve
 rd cap. 6.

Stupidus est
 Poly. apus.

De seditione. Sed nunc illud objicit, Iesuitas consilijs ac scriptis Principis Iesuitarum cipes Magistratusq; Catholicos contra Lutheranos ac Protestantos inflammando, cœdium innocentium causam dedisse. Inter cœtera autem exempli loco ponit librum Antonij Possesuini Societatis IESV, viri in rebus agendis prudentissimi, & qui Pacificatoris munere foeliciter sit functus inter Principes potentissimos, Tantum abest, ut ille videri possit Auctor seditionum atque bellorum. Nihilominus tamen Polycarpus, qui in quouis quoduis crimen ac scelus reperit, cum seditiosissimum, tubamq; bellorum nominat. Scripsit autem is Pater libellum, atque inscripsit, Militem Christianum, in quo eruditè, pieq; demonstrat, quæ Virtutes sint Christiani militis, quidque ei agendum aut cauendum potissimum sit in bello contra Infideles atque etiam hæreticos. Ex eo libro multa citat Calumniator, sed ea fide, qua cœtera in tota historia narrat. Primum mentitur Patrem Possesuinum per Germaniam Prouincialem fuisse, quod mēdacium est manifestum: cum ille nunquam nisi ad breue tempus habitãrit in Germania. A Equè falsum atque impudens mendacium est: Fundem Inquisitoris munus obiisse, quod Societas IESV nunquam recepit, nec in Germania, nec alibi. Præterea, ut in odium omnium mortalium Iesuitas adducat, ita eum librum allegat Calumniator, quasi Possesuinus iubeat omnes hæreticos ubique locorum, nulla alia expectata sententia, quam primum occidi & trucidari: quæ est Calumnia, quam viro prudentissimo & Religiosissimo infert maximam. Nunquam ille mentionem fecit Protestantium in Imperio Romano, sed eorum tantum, qui in alijs Regnis non solum Lutheranos se & hæreticos declarant, sed etiam perduelles se gerunt, & Regibus ac Magistratibus insidias struunt. Quare nisi Protestantes in Imperio Romano ac Germanico fateantur se hæreticos, nisi se rebelles esse agnoscat, nihil ad illos liber Patris Possesuini, nec illa cohortatio: Sed istius calumniandi libido hæc comminiscitur. Illa porrò quæ tanquam à Patre Possesuino scripta pronunciat: Hortari eum belli Duces, ut Evangelicis

P. Possesuinus sua prudentia plurimum Germaniam profuit.

nec fidem datam seruent: Inquisitores in eos clandestinos submittant, domestica
 & intestina inter illos bella excitari curent, proditores ac sicarios omnibus in locis
 contra illos constituant: Et qui Duces hæc non faciãt, eos in Ecclesiam Romanam
 peccare, inexcusabiles reddi & damnari. Hæc inquam, quæ Possuino
 furiosus Pseudohistoricus affingit, tam sunt Possuino
 aliena, vt eorum in toto illo libello, quamuis magna dili-
 gentia euoluatur, nullum appareat omnino vestigium. Ita-
 que non detrecto, quò minus tantum de mea fide & auctori-
 tate, quæ mihi semper charissima est, & à magnis etiã pro-
 bata & spectata viris detrahatur: quãtum ex his verbis, quæ
 ex Calumniatoris historia retuli, in illo libro Possuini re-
 perietur. Vt hic quoque manifestus sit criminis falsi ac sce-
 leratissimæ mentis Calumniator: & inde rursus argumen-
 tum sumatur, quæ sit eius narrationibus ac citationibus fi-
 des danda.

Hist. Ord.
 Ies. pag. 86.

Paris roboris sunt ac virium, similiq; veritate fundata, De Concio-
 quæ de concionibus, atque de Consilijs Iesuitarum, narrat; nibus ac Cõ
 quæ mihi probè perspecta ac cognita habere videor, quo- filijs seductio
 niam certò scio non aliam esse Catholicorum reliquorum sis Iesuita-
 quàm Iesuitarum sententiam in ijs, quæ ad hereticos, vel rum.
 tolerandos, vel exigendos spectant. Vtar autem comme- Hist. Ord.
 moratione potius quàm confirmatione: ita tamen, vt Ies. pa. 125.
 iustitia, æquitas & clementia Catholicorum: horum autem & seq.
 Calumniatorum mendacia putidissima deprehendantur:
 imò in eos hæc ipsa scelera, quorum Iesuitas arguunt, mani-
 festè retorqueantur, atque id non per contumeliam aut cri-
 minationem, sed ipsa sic veritate, qua vtemur, & ratione
 demonstrante.

In primis autem hic neque ego, neque Patres Societatis Calamitat
 IESV, neq; quisquam bonorum atq; piorum tēperare, po- Germania
 tēst à lachrymis, si cum animo suo cōsideret illum beatum post exor-
 ac fœlicem statum, altissimamq; quietem, in qua vixerunt tas hæreses.
 Patres nostri, nos autem amore nouitatum imprudēter ex-
 cidimus. Quæ enim & quanta erat illa Germaniæ ac Impe-
 rij fœlicitas, cū ab vnius nutu & auctoritate pendebant
 omnes illi, qui se sacrorum aut Antistites, aut Ministros
 N 2 appel-

appellari volebant; quando eadem omnes templa frequen-
 tabant; iisdem Sacramentis utebantur; eosdem sacrorum
 Praefectos ac Curatores agnoscebant; quando iisdem pre-
 cibus omniū voces tanquam vna coelum fatigabant; quan-
 do eosdem cultus, easdem caeremonias omnes admittebāt
 ac venerabantur; quando eadem omnium erant & viuen-
 di regulæ, & rectè de DEO sentiendi canones; quando sacra
 à profanis distinguebantur; quando liberalitate Magnatū,
 Priuatorumque Ecclesiæ incrementa sumebant: Coelestis
 autem benedictio cum liberalitate quodam modo & pie-
 tate mortalium certabat; quando dubitabatur, vtri plus o-
 pum possiderent, qui opes contemnerent ac abijcerent, an
 qui studiosè congererent; quando tanta erat fides Germa-
 norum, vt iniuratis plus crederetur illis, quàm aliorū mul-
 tis & magnis obtestationibus atque execrationibus; quan-
 do demùm erat idem Christus, eademque de Christo fides
 apud omnes, idem verbum DEI, eadem sacra, iisdem ritus;
 atque ita Imperium vnum Romanum, vt Sol in orbe, luce-
 bat. Verùm hæc tempora nūc magis deplorare licet, quàm
 emendare. Fortè Polycarpus aliquis rideret, negaretq; bea-
 ta fuisse illa tempora: hæc enim esse aurea, quibus Euange-
 lium resplenduerit. Quasi verò pugnent inter se Pax & Eu-
 angelium: foelicitas & fides vera.

*Iesuitis ac
 omnibus Ca-
 tholicis vna
 pax cordis
 est.*

Quod ideo dico, vt intelligant omnes, nihil aliud & Ca-
 tholicis & Iesuitis omnibus in voto esse, quàm pacē & tran-
 quillitatem. Cui enim hominum generi gratior esse pax
 potest, quàm Iesuitis, quorum omnium studia & munera
 nisi in pace & tranquillitate florere magnoperè nō possunt?
 Ipsi enim homines sunt nequaquam militares: nisi fortitu-
 dinem militarem in patiendo constituas: Tune sanè non
 negauerim eos milites strenuos; quoniam fortissimè & a-
 cerba sustinent, & à voluptatibus abstinent; & sanguinem
 etiam libenter fundunt pro Christi nomine atque gloria.
 Præterea sunt inermes domi forisque. Nam hæc calumnia
 est Polycarpi, domi Iesuitas arma reseruare. Nunquam vi-
 dit ipse: nunquam etiam atma in Collegijs inuenientur,
 nisi.

nisi illa, quibus cum cupiditatibus pugnatur. Et quomodo possunt aut studia literarum inter bellicos tumultus vigere; aut Maiestas diuini cultus inter funera augeri? Paucis, omnia, quæ bellum comitantur, Iesuitarum vitæ, instituto ac proposito vehementer repugnant. Ea autem sunt; Ordinum, hominum, officiorum confusio, militum audacia, hostium terror, ciuium inter se diffidentia, varij & inopinati euentus, incertitudo futurorum, certitudo periculorum. Cum è contrà Societatis IESV homines ament & sectentur ordinem, celebritatem templorum, constantiam in exercendis pietatis operibus, alacritatem DEO seruientium, & spem futurorum bonorum: planè, vt quò magis confideres, eò pauciora inuenias, ob quæ videri possint Iesuitæ non pacem & quietē seditionibus ac bellis, tum Ciuilibus, tum externis præferre. Taceo, quòd cum tanta sint in eos hæreticorum odia, vt vix ipsum humani generis hostem plus odisse videantur plerique hæretici, sibi ipsis Iesuitæ propter incertos belli euentus, magna mala procrearent, nempe mortem crudelem ac sæua supplicia, si in arma Catholicos prouocarent. Quare si quisquam mortalium est, qui & pacem optet, ac optare meritò debeat, hi Iesuitæ sunt, quorū res maximè tempore pacis, incrementa sumunt: sicut & vniuersa res Catholica, ac Christiana, postquam sanguine semel fundata, stabilita, ac longè lateq; propagata est. Nam & Religionis puritas, & ornamenta templorum, ac triumphus Ecclesiasticus potissimùm in pace resplendet: vt meritò possit malè Catholicus haberi, aut eo ipso quis agnosci non esse Iesuita, si pacem bello non præferat.

Societas Iesu conatibus plus ferè bella & seditiones obstant, quam vlli hominū congregationi.

Et quoniam illam communem totius Christianitatis pacem iam pridem amisimus, pacis amantibus illud saltem conuenit, vt qua possint ratione, beatam quietem in sua patria interturbari non sinant; sed vnitatem ac tranquillitatē perpetuam conseruent. Hinc igitur etiam illa est Iesuitarum & Catholicorum fides: si quo in Regno floreat ac vigeat pax, illi Maiorum nostrorum ætati similis, vbi scilicet omnes vna Catholica Religione DEVM veneretur & colant,

Sententia Catholicorum & Iesuitarū, de vna Catholica Religione, vbi id fieri potest seruanda.

*Et de here-
si ac here-
ticis tolera-
dis aut exi-
gendis ea-
de, & que.*

*Diligentia
Catholico-
rum Princi-
pū laudan-
dū in confer-
uanda fidei
purissima
veritate.*

lant, ac Romanam Ecclesiam tanquam matrem (rideat & ringatur licet Polycarpus) agnoscant: ibi eam tranquillitatem ac vnitatem Catholicam ita conseruari debere, vt ne minimum quidpiam admittatur, quod eam dissoluere ac perturbare possit. Ac si quis illic seditiosus existat, qui noua sacra, nouos ritus, nouum Euangelium introducere velit, eum excludendum, eijciendum: aut si rempubl. turbet, vel seditiones moturus timeatur, etiam cum ignominia repellendum: Quòd si non cesset, etiam vita ac sanguine scelus illud seditionis expiandum esse. Atque hic quantumcunque nos crudeles exclament Polycarpus ac Prædicantes eius, tamen hoc à nostris Theologis satis est probatum: nempe hæreticos, etsi nulla vi ad credendum aliud quam velint, cogi possint; tamen, ne suam Impietatem prodant, aliosve doceant, & respublicas turbent, minis ac supplicijs adigendos esse, si cætera leuiora medicamenta spernant. Quare, quod in quibusdam Regnis ac Prouincijs in hæreticos inquiratur, ac si turbare deprehendantur, supplicij statuatur, rectè fit, & Scripturæ sacræ, sacrisque Canonibus cõsentanea ratione. Nec plus hæc seueritas crudelitatis habet, quàm se seditiosi aliqui, atque ad defectionem ceteros sollicitantes, capiantur, exulare, aut etiam pro grauitate criminis trucidari iubeantur. Nam illud etiam animaduertendum est, quamdiu seditiosorum hominum conatibus resisti potest mitioribus ac leuibus pœnis, tamdiu ab acerbioribus remedijs, sectione scilicet & vstione abstinendum: Verùm vbi vitium tenacius in hæserit, & radices altiores egerit, etiam ferro præscindendum esse. Possè autem in aliquo Regno sine sanguine Catholicam fidem, eamque vnicam conseruari, multæ ditiones ac prouinciæ sub Augustissimo Austriacæ familiæ imperio; tota nostra Bauaria, & plurimæ etiam ditiones aliorum, Ecclesiasticorum præcipuè Principum docent: in quibus nulla in vllum crudelitas exercetur, & puritas nihilominus fidei conseruatur, quamdiu inuigilatur, ne seditiosorum hominum conatus cõirrepant. Atque constat quidem in eiusmodi locis, & vi-
uere,

uere, & in precio esse Iesuitas; neq; tamen vllius ex his Pro-
uincijs pacem turbasse; quid enim Polycarpe? an tu censes
iniuriam tibi futuram, si ad Serenissimorum, vel Austriæ,
vel Bauariæ Principum ditiones, aliquid rerum nouarum
moliturus, aut fidem nouam populum edoctrurus accedēs,
punireris: Certe quamuis exulare tunc iubereris, aut igno-
minia afficerere publica, merito id fieret tuo: quia quocun-
que peruenistis, tumultus ac seditiones & inobedientiam
erga Magistratus concitastis: quod nunquam neq; vsquam
fecerunt Societatis IESV Patres, qui etiam sub Tyrannis &
persecutoribus, fidem Catholicam Romanam; non alie-
num, sed proprium sanguinē fundendo, propagare: & eod-
em, tam Catholicos Christianos, quam obedientissimos,
etiam Ethnicis Dominis, clientes efficere, vel sola Iaponia
testificante, nouerunt. Hoc igitur aperte docemus ac profi-
temur, Catholicis obstādum esse Principibus, ne clam vel
palam hæreses in eorum ditiones irrepant.

Quod si verò aliqua Regionē vsque eo iam sint depra-
uata, vt maior vel magna certè earum pars hæresi infecta
sit, eas quidem certū est minus quieta ac diuturna pace frui-
turas: neq; tamen monent Catholici vel docent, vt omnes
hi clam aut palam, vel à milite, vel à carnifice, occidantur:
sed quoniam tolerandi sint, hoc suadent Catholici Docto-
res & Iesuitæ: Coerceantur Hæretici & Prædicantes, vt ijs,
quæ habent, contenti sint: ne velint abrogare cultus diui-
nos: non spoliare Catholicorum templa: non vastare &
occupare Monasteria, non Virgines DEO sacras prostitue-
re permittantur: compellantur eandem perpetuo Religio-
nem profiteri: non mutare formas fidei, atque credendi; si
Lutherani sint, caueatur ne fiant Calviniani; aut ex istis A-
thei. Atq; hic quoq; modus sine sanguine hæreses, vel extin-
gueret, vel labefactaret. Non enim possunt esse constantes
hæretici, aut idem aliquod dogma perpetuò profiteri: quia
cum suo quisq; è cerebro fidem sibi cudat, quā nomine Ver-
bi DEI venditet, fit, vt vix vllus Prædicans reperiatur, qui
idem credat hodie, quod antè mēsem professus est. Si verò

*In quibus la-
cis hæreses
inualucrūt,
quid agen-
dū, vt quie-
tè viuatur,
& sine san-
guine ac
supplicio hæ-
resis labef-
factetur.*

ij, qui-

*Maxima
iniquitas ha-
reticorū &
frigidorum
Catholico-
rum qui
Catholicos
debere sile-
re, non repu-
gnare hære-
tici existi-
mant donec
omnia ab
ijs occupen-
tur.
Iterum ex-
plicatur a-
nimus Iesui
Iesui in
haereticos.*

ij, quibus hæc libertas aliam fidē à Catholica Romana pro-
fitendi facta est, etiam turbas ciere, si de possessionibus anti-
quos possessores ac legitimos Dominos; Sacerdotes ex tem-
plis; ex Monasterijs Religiosos eijcere conentur, cur vim
vi repellere non liceat, & seditiosos turbatores armis in or-
dinem redigere: eamq; libertatem, qua in perniciem alio-
rum vtuntur adimere?

Ex quibus facilè iam deprehenditur, quæ sit Societatis
IESV mens, de Protestantibus ac Euangelicis in Imperio,
quidnā ijs fieri velit, aut optet. Hoc enim optat: Primum, vt
omnes hæreses intereant, ne quis propter eas vel corpore
vel animo pereat: Vt omnes ad vnitatem fidei & Religio-
nis Catholicæ redeant ac resipiscant: Deinde, vt nullum
Prædicantium sol aspiciat; sed aut cōuertantur ad salutem,
aut saltem in officio sic cohibeantur, vt sua sorte contenti
populum in Catholicos non instigent; & si secus faciant, ac
pacem perturbare nitantur, etiam puniantur. Præterea, vt
Protestantes cum Catholicis humaniter, amicè, pacificè
viuant, atque vt vnitatem Catholicam iam amissam, saltem Ci-
uilibus ac Christiana cōcordia in Imperio seruetur; nihil con-
tra fidem datam, aduersus legitima pacta, conuenta, fœde-
raq; comitorum Imperialium suscipiatur. Hæc Catholi-
corum omnium, hæc Iesuitarum mens ac sensus est. Omnē
doctrinam, quæ non sit Catholica, deletam cupiunt, sed nō
armis: Verum potius splendore doctrinæ Catholicæ, exem-
plis sanctitatis ac innocentia: aut diligentia, vigilantia ac
solertia Magistratum Catholicorum. Sanguinem Prote-
stantium ad eō Iesuitæ non sitiunt, vt pro eorum salute, non
dubitarent multi etiam proprium sanguinem profunderē;
durißimos labores & cruciatus subire. Hæc enim ego de So-
cietatis IESV Clericis polliceri possum. Simul illud alta,
planaque voce pronuncio: Nulla in Imperio extitisse hæc
tenus exempla bellorum, quæ vel Iesuitarum, vel aliorum
Catholicorum consilio, à Magnatib. & Magistratibus Ca-
tholicis, contra Protestantes solius Religionis causa sine
suscepta, sed semper laceßitos duntaxat Catholicos, ab in-
ulti-

multibus tantum improborum se tutatos esse, & saepius iniuriam passos, nunquam intulisse.

Comparemus nunc, si placet, cum hac fide & animo Catholicorum Iesuitarumque; fidem ac sententiam Protestantium; tum etiam bella ab his & illis inuicem gesta perpendamus: apparebit sane, qui sint Rerum pub. perturbatores, qui belli tubæ, faciesque. Primum, illud est admirabile, quod hi tam clementes atque mites Evangelici doceant, ac clament contra Doctores Catholicos & Ecclesiam, fidem liberam esse; conscientias non cogi aut constringi: neminem ad fidem & religionem vi aut supplicio trahi; verbo DEI, contra errantes, non gladio, non laqueo aut igni, pugnare oportere. Itaque indignantur & horribilibus calumnijs Catholicos infectantur, qui contrarium docendum & faciendum censent. Verum in hac re illud accidit: Nos Catholici, praesertim in Imperio, verbis seueritatem, & poenas in contumaces Hæreticos praeferimus: re ipsa mansuetudinem & patientiam. Hæretici è contrariò sermone blandiuntur, & factis lædunt innocentes Catholicos. Nonnè in multis ciuitatibus ac Prouincijs Imperij, etiam in quibus plures & meliores sunt Catholici quam Hæretici, libera est Religio? Nonnè multi Principes Catholici in suis ditionibus ac Regnis locum dedere & templa permisere, Lutheranis, Caluinianis, Anabaptistis, alijs Hæreticis? Nonnè vbi-
cunque nonnihil virium sumpsit aliqua Hæretica factio, illicitandem obtinuit libertatem? Atqui Catholici sentiunt alioqui, vi quoque & supplicijs in ordinem cogendos hæreticos. E contrariò, vos qui fidem docetis, ita liberam esse debere, vt nemo propterea, quod aliam sectam, quam eius Principes & Magistratus, sequatur, aut in exilium mittendus, aut vlla molestia afficiendus sit; Vbi, quaeso, per Deum immortalem, hanc libertatem vos Catholicis permittitis? Vnum mihi locum in Imperio ostende, in quo si dominantur, aut summum Magistratum gerant Hæretici, hanc libertatem, quam ipsi petunt, & à nobis saepe impetrant, Catholicis relinquunt? libertatem quidem hæresum quibusdam

Comparatio hereticorum cum Catholicis in fide & in factis.

Prædicationis summa est vt quilibet quod sibi bonum videtur, credat.

Iniqua illorum Protestantium peccatio, qui in suis terris nullum Catholicis locum aut exercitium relinquunt sibi apud Catholicos omnia esse libera cupiunt.

O
locis

locis relinquunt, & varias, multiplicesque sectas. Sed inquam ibi, vbi summa penes Lutheranos, Calvinianos, aut alios Sectarios auctoritas ac potestas est, Catholicis locus est. Nonne vos, profligatissimi Prædicantes, cum primum aliquis Magistratus in Imperio Catholicam Religionem deseruit, auctores fuistis, vt spoliarentur templa, eijcerentur Sacerdotes, vastarentur Monasteria, constuprarentur Moniales, cætera fierent, quæ facta sunt, quæ nunquam satis deplorari possunt. Vos vbiunque estis, vbiunque Euangelium vestrum prædicatur, à Catholicis recepti estis, illorum templa occupastis; Catholici vbiunque templum petunt, quod ipsis à maioribus ad hunc cultum, ad hæc sacra constructum est. Catholici vobis propria templa concesserunt: in quæ vos nunquam amplius illos admittitis; nec si noua construere vellent, concederetis. Velim profectò hæc attentius considerarentur: indigna videretur res, & defendenda pijs. Nos libertatem verbis adimimus; re, propter pacem, concedimus: Illi libertatem verbis pollicentur, re ipsa omnem eripiunt, præsertim Catholicæ fidei. Ego certè ex animo commoueor & doleo. Quare nobis Catholicis non eodem iure esse liceat, quo hæreticis, nempe vt solum nostram, quam Patres vestri obuijs vlnis à suis maioribus acceptam nobis tradiderant) Religionem, nostris in Prouincijs defendamus, nec alienas Sectas admittamus, quas communes nostri Maiores damnarant? Vereor profectò ne lenitate sit à nobis erratum nimia.

Huius sunt plurimæ exempla non modo in ditionib. Principum Protestantium: sed in plerisque ciuitatibus Imperialibus. Si liberam oportet esse Religionem, quare vbiunque ferè sunt hæretici, illic nullus est locus Sacerdotibus, Monachis, aut Monialibus, nedum Iesuitis? Quare vbi propter Superiorum Magistratum, aut Imperatoriam Auctoritatem paucula supersunt Monasteria aut templa Catholica, in ijs cultus diuinus interdicitur? Quare conciones prohibentur? Quare nec priuatim quidam Religiosis tanquam in carcere clausis, Sacramentorum fructus, vel in extremis conceditur? Esto. Principibus Protestantibus hoc liceat; vnam in suis ditionibus tueri Religionem: Hoc enim obij-

cicæ

et Polycarpus, & adducet exempla Catholicorum Principum, qui omnes hæreses exigunt: quanquam hoc discrimen est, quòd Protestantes ferè Catholicos omnes excludunt: plerique autem Principes Catholici multos ex Hæreticis sub sua ditione liberè viuere sinunt. Quid verò dicitur de Rebus pub. de liberis Imperij Ciuitatibus? Si secundum decreta & cõuenta vtramq; oportet esse Religionem liberam; quare ergo multis locis coguntur homines ad cõciones, ad conuenticula Lutheranorum? quare nec angulus vlli Sacerdotum conceditur, in quo Missas celebret? aut quare non pari cum Lutheranis & Protestantibus fruuntur libertate Catholici? quare? fortè inuenietur, qui dicat, Catholicam fidem Idololatricã esse? scelus hominis, an quia ita tibi videtur, talis etiam est? Etiam Catholicis Imperatoribus dogmata vestra hæretica visa sunt: ni hilominus vestris libertatem concesserunt. An quia minus pacifici sunt Catholici? Atqui penes Magistratum est, coërcere improbos aut rebelles. Quid igitur causã adferetis, nisi hanc vnicam, vobis ita libere; nec cum Catholicis velle aut posse vos viuere, cum tamen ipsi hoc velint, ac possint: & re ipsa, multis in locis, benignissimè vos tractent. Verum enim uero vos hæretici sic comparati estis, vt Catholicorum vel vestigia excremini.

At vrg. bit aliquis, illam libertatem, qua Hæreticis etiam ad sacras dignitates aditus pateat. Quasi verò hæc libertas sit. Hæreticorum quidem hæc licentia esset, Catholicorum æterna seruitus; nec vlla ratio excogitari potest facilior ac promptior, totam Religionem funditus tollendi, quàm si hæc libertas concedatur; si pro Catholicis sacrisque hominibus; Hæretici profani nobis sint venerandi: Ita scilicet rem Catholicam curabunt isti, sicut lupi oues, &c. Præterea, qua conscientia aut fide freti, has dignitates ambiunt, qui dignitates sacras contemnunt & irrident? Instituta hæc sunt, vt Sacrificia offerantur pro viuis atque defunctis; vt DEI, Sanctorumque cultus & honor conseruetur ac augeatur; vt psalmi, precesque statæ diè noctuq; decantentur; vt

De Autonomia seu libertate Religionis qua ad aditus ad honores sacros Ecclesiasticos. Vt Ecclesiastica bona possint sensim occupare Protestantes vbi que conscientia rum libertate affectata

certi homines diuino cultui destinantur; nunquid Lutherani, Calviniani, ceteri Protestantes, Sanctos inuocare ac colere: pro vita functis precari, certis temporibus psallere, ac interesse diuino cultui, ei que se totos consecrare & coelibes viuere poterunt? An Sacerdotum, Canonicorum, aliorumque Ministrorum Ecclesiasticorum functiones obire, parere praeceptis Ecclesiae, obedire Summo Pontifici, Episcopis, alijsque Magistratibus Ecclesiasticis, obtemperare desiderant? Nam haec si facient, protestari desinent: si in haeresi persistent, similia exequi neque volent, neque poterunt. Non volent, quia nostra sacra & caeremonias Haeretici execrantur. Non poterunt, quia nostris mysterijs non erunt initiati. An Christianus aliquis, apud Turcos Poparum; apud Indos Braehmanarum, apud Iapones Bonziorum honores appetere audeat? Certè nostri ritus atque cultus Haeticis, Ethnici & Idololatrici videntur. Non sunt quidem tales, vt satis probatum est à nostris. Sed cum Haeticis abominanda sint nostra mysteria, cur eorum tamen appetunt Sacerdotia? Cur non ea Idololatriae relinquunt: an & ipsi Idololatrae, ob pecunias & redditus fient? Quid hinc concludas, nisi suam cuique Haeretico cupidinem, DEVI fieri: neque Religionem ac pietatem queri: sed sub hoc velo & umbra, saturitatem atque voluptatem: & sacrorum omnium interitum?

Seditionum ac bellorum omnium in Imperio factes esse Praedicantes Haeticos. Vide commentarium Suriy, Michaelen ab Issfeldt, Inuendū: a Caluimistic. li- Seditionum porrò, tumultuum ac bellorum, tum Ciui- lium, tum exterorum qui fuere auctores; Nonnè Haetici? Tum in Imperio, tum extra illud: in Gallia, in Belgio, in Anglia, in Germania. Dicet fortè aliquis: Ideò haec mouerunt, quoniam libertas eis credendi non permittebatur, quia si verò teneantur omnes Reges ac Magistratus hanc haeticis licentiam cōcedere, & priuatorum hominum fictam conscientiam publicae paci salutique antepone- re. In Imperio autem, locisque quibus haeticis libertas credendi concessa est, vbi neque vi, neque supplicijs ad Catholicam Religionem compelluntur, vnde bella exorta sunt, nisi quia non contenti libertate, etiam in bona Catholicorum & Eccle-

Ecclesiastica inuolabant, suisque facinoribus non consentientes Catholicos, vexabant, torquebant, occidebant. Nolite enim dubitare, nunquam hæresis quiescere, aut suo loco firma stare potest, sed ut animos, ita corpora ac bona Catholicorum depascere conatur. Si verum est, omne ferè bellum inter Christianos Principes hoc tempore cum Hæreticis esse: si verum est, ipsos Hæreticos non nisi fidei causa in armis esse: tum etiam verum est, Hæreticos omnium horum bellorum causam esse. Nam ubicunque sunt, aut erunt constantes Catholici, illi dum sua in pace possident, & Religioni prisca inhaerere quietè permittuntur, nullam causam habent, cur cuiquam bellum inferant. Illi autem, quibus Catholicam Religionem florere ac vigere non expetit, res novas moluntur, ac Catholicos petulanter aggrediuntur: eosque antè persequi non desinunt, quàm omnia etiam prisca pietatis vestigia deleuerint. Quod ergo Gallia, Belgium, & proh dolor, Germania multis locis ardeat, causa est, non Religio Catholica: sed illa, quæ cum noua sit & inaudita; pari cum illa vera & antiqua nostra fide, vult loco ac dignitate esse; & alterius, quàm detestatur, bonis ac possessionibus frui, nostraque templa ac Sacerdotia occupare nititur; quæ tamen tanquam Idolomanica, Antichristica, ac Diabolica antè execrabatur. Et cur non ipsi sibi Hæretici posterisque Basilicas ac Sacerdotia opulenta instituunt, ut nobis Catholicis Maiores nostri? Neque verò si rem ac fidem Protestantium spectemus, illis indigent ipsi templis. Nam caremonia & ritus omnes, ipsaque adeò Conciones *ad id opus* sunt; omnisque eorum cultus est in verbo DEI, quo se potissimum consolantur ac tuentur. At suum illud Verbum habere possunt sine templis, sine concionibus, sine interpretibus, cum clarissimum sit & lucidissimum. Neque sanè haberent, quod cum ratione responderent, si hæc illis, cum suæ religionis, ut vocant, exercitium petunt, obijcerentur.

Crudelitatem verò in bellis, tum intestinis, tum exteris, non est quod Catholicis exprobrent Hæretici. Notum enim

*brum de In-
stina, Bri-
tannica, &
derum: li-
brum de per-
secut. Angli-
cana & The-
atrum cru-
delitatis Hæ-
retica.*

*Hæretici
semper vo-
lunt vince-
re nunquam
vinci.*

*Inaudita
crudelitas
Hæreticorum*

*Vide Autho-
res paulò
ante cita-
tos.*

*Insignis Ha-
reticorum
impietatis
& crudeli-
tatis in Ca-
tholicos ex-
empla sunt
vbiq.*

est, quanta amentia sint vsi, non in Victorijs, quam vix vnè
quam legitimam adepti sunt; Sed in deprædationibus, de
quibus nisi integri libri scripti essent, ita profectò dicerem,
vt omnes assentirentur, inauditam eam esse crudelitatem
& perfidiam; Vbi pro minimo erat vastari templa, concul-
cari sacra, diripi altaria; affigi ad terram, confringi, combu-
ri sacras imagines infantes ac senes, omnis ætatis ac sexus
dignitatisque homines, lanceis, gladijs, alijsuè telis, aut æ-
neis globis transfigi. Fœlicitas hæc magna erat & clemen-
tia militum Lutheranorum & Calvinianorum: quam mul-
ti implorabant: quoniam pleriq; ita feriebantur, & suppli-
cijs excarnificabantur, vt se mori diu sentirent: inter suppli-
cia tabescerent, membratim perirēt, & quasi per stillicia
animam amitterent. Itaque post carceres, post contumeli-
as, post supplicia horrenda de turribus præcipitati; in mare
demersi, viui terræ infossi; alij metas ludentibus, aut scopos
iaculantibus præbuerunt; globis alij ligneis, alij igneis, alij
sagittis lentè occisi: alijs genitalia abscissa, aliaq; membra,
eaq; deuoranda data, vel in fauces intrusa: tum ventre dis-
secto iterum extracta sunt: alij bestijs pabulo & cibo fuere.
Hæc non vni hominum generi facta, sed omnibus, qui Ca-
tholicos se constanter profiterentur, præcipuè verò Sacer-
dotibus, Religiosis, Monachis, Iesuitis. De Virginibus ac
Matronis honestissimis, religiosissimis, horret animus me-
minisse; obstupescit lingua: nec sinit aut meus aut vester pu-
dor commemorare. Sed nihil in hoc genere vllus Phalaris
aut Scinis, aut Busiris excogitauit, quo non immaniora, tur-
piora, horribiliora, in Gallia, Anglia, Belgio, Germania &
Alsatia nuper Hæretici perpetrârunt. Et adhuc tu mihi Po-
lycarpe Catholicorum crudelitatem exprobrare audes:
cùm illi nulla vobis bella intulerint, sed contra vestras tan-
tùm deprædationes se protexerint. Illos oportet supra hu-
manum & ferinum modum crudeles esse, qui in truculen-
tia sua gloriantur, & magni videri volūt: qui nouū ambitio-
nis & gloriæ genus sunt cõment, quãdo ex humanis occisis
corporibus abscissa membra velut spolia & ornamenta di-
gnita-

gnitatis ex collo suo & equorum suspēderūt. Sed nō possum
hac de re plurib. sine incredibili animi dolore memorare.

Non est igitur quod Prædicantes ac Polycarpus Catho-
licis, ac præsertim Iesuitis immanitatem obijciant. Nam si
Lutherani ac Protestantes in Imperio pacificè viuant, cum
Catholicis; si non sibi aliena vendicare tentent, nullo ar-
morum terrore cōcutietur Germania: Video, video quam
pacem Polycarpus expectat: Eam scilicet, vt ipsi, sui que si-
milibus agere, credere, profiteri, quod libeat, liceat: vt om-
nia templa, Monasteria occupēt, Sacerdotes, Iesuitas, Mo-
nachos expellant atque trucident. Idololatriam, vt vocāt,
Papisticam impunè ac coniuuentibus Catholicis extermin-
nent. Tunc scilicet pacem nobiscum habere voluit, cū
nulli Catholici erimus. Nos Catholici erimus, Nos Catho-
lici, quæ in Imperio Sæctarij possident, pacificè possidere si-
namus, dum ipsi etiam nostra non affectent, non diripere
& auferre nostram quoque libertatem conentur.

Verū tæterrimi ac rabiosi Prædicantes, nobis omnem
libertatem ademptam volunt, & quamdiu non ita domi-
nantur, vt Catholica sacra ac homines extinctos videant,
tamdiu vera libertate se perfrui non credunt: siue ex odio &
inuidia, qua alienam foelicitatem tāquam seruitutem pro-
prium intuentur: siue ob furiatam flagitijs mentem, qua si-
cut Tyranni, Regias stirpes excindere; aut quemadmodū
furiōsi Magistratibus ac Iudicibus vitam eripere conantur:
ne existat aliquando, qui eorum perfidiam aut prodat, aut
vindictet, atq; vlciscatur. Hæc causa est, cur toties ad suos de
Catholicorum & Iesuitarum insidijs ac crudelitate verba
faciant, quò persuadeant scilicet miseris Hæreticis, neq; se,
neq; sua, Catholica Religione florente, salua esse posse. At-
qui hæc ipsa temporum nostrorum confusio & calamitas
docet, nunquam vllorum aut Lutheranorum, aut aliorum
Hæreticorum ditiones; Resque publicas beatiores futuras,
quàm fuerint olim, quando vnam nobiscum Ecclesiam
constituebant. Non reformido quorumcunque etiam Pro-
testantium, Ordinum hæc in re iudicia, dummodò rem
ipsam

*Hæreticis
desiderant
pacem cum
Catholicis,
nisi penitus
deletis aut
quis sacris.*

*Tum Poly-
carpi opinio
ne pax &
concordia
sequetur,
quando Ca-
tholici sua
fide negata
hæreticorū
facti fue-
rint vilia
mancia.*

*Prædicantes
persuadent
suis salua
Religione
Catholica
non posse
florere &
liberos esse
Protestan-
tes.*

ipsam potius considerent, quam perfidis ac coniuratis Ecclesiae Catholicae hostibus credant.

*Catholici
seruant pa-
ca cum pro-
testantibus
firmata.
Vnam ide
praestuisent
haeretici.*

An quicquam iniquum à Protestantibus postulamus? Vbi iam Catholicam Religionem exterminarunt, viuant, & si fieri potest, etiam foelices sint in opinione sua: nullam illis Catholici exhibebunt molestiam: sed patiantur, quae so, & qua condicione esse Catholicos, qua esse volunt ipsi Protestantes. Hoc sanctè polliceri possem, Iesuitas nulli Regno, Prouincia, Ciuitati, seu Lutheranæ, seu Calvinianæ pacem inuidere: nihil vnquam contra eos moliri imò nullius hominis, ne nequissimi quidem Prædicantis, aut ipsius Polycarpi necem optare. Quòd doleant, quòd ingemiscant, haereses atque errores magnos in locos atque ditiones Germaniæ nobilissimas irreplisse: quis nõ laudet potius quam miretur? Quòd si etiam conarentur ad veram fidem aliquos clam, palam, reducere; quis meritò reprehendat, cum id faciant fiducia veritatis, non armis, non cruentis aut seditiosis consilijs? Nam illi, quos Iesuitæ docent & erudiunt, siue in literis, siue in religione, sunt meliores & obsequentiores, etiam erga Magistratus infideles & haereticos; nequaquam autem peruicaces aut contumeliosi in Dominos suos ac Principes: quales facit Euangelium Lutheri. Atque ex his omnibus de toto genere consiliorum, concionum, ac studiorum euertendæ omnis sectæ & haerescon: propagandæ autem solius Religionis Apostolicæ & Catholicae, quæ sit voluntas ac votum Catholicorum hominũ & ipsorum Iesuitarum, prudentes iudicare possunt. Meritò autem Polycarpus, & omnes ceteri, qui tãtorum scelerum ac proditiõnis Iesuitas innocentes arguunt, exosi esse debent, propter tantam maledicendi & calumniandi impudentiam; maximè verò quòd hæc iniuria non in Iesuitas solum, sed in ipsos etiam Serenissimos Imperij Principes, ac Ordines Illustres grauitè incurrat, de quo nunc est explicatè discendum.

*Calumnia
Polycarpi*

Ac primùm quidem, quoniam sæpè & inauditis contumelijs appellat Iesuitas Polycarpus; si Iesuitæ bestia Romana, si

Sodomita

Sodomita sunt, si sceleribus scatent, à planta pedum vsque ad supremum capillum capitis, non aliter quàm putridus caseus (hac enim tam festiua similitudine difertus homo utitur) putridis vermibus, si sunt Furia, seditio- num, motuum, turbarum faces, si Ethnicis & Turcis crudeliores, si Fratres Turcae, si Germania, Principum & Imperij proditores, si Rerumpublicarum bronchi, si pradones publici: nonnè horum omnium criminum partici- pes erunt Inuidiſſimus Imperator, Sereniſſimi Austriae Archiduces, cæteriſq; Imperij Sereniſſimi ac Illuſtriſſimi Prin- cipes, Illuſtres Ordines, ac celeberrimæ Respub. in quib⁹ Ie- ſuita non ſolum viuunt, ſed etiam amantur atq; fouentur. Prædones, proditores in Imperio alere, nonnè crimen læſæ Maieſtatis & perduellionis eſt? At hos alit Imperator, Prin- cipes, Respublicæ plurimæ, maximæ, nobiliſſimæ; Ergo hi omnes Maieſtatem Imperij minuunt, ac perduelles ſunt? Fortè excuſabit hos Polycarpus, quod etſi proditores hos alant, tamen eis non obſequantur. Atqui hoc ipſum nefas eſt. Proditores enim non tantum non audiendi, ſed etiam puniendi & ſupplicijs maſtandi ſunt. Nam qui punit, ille etiam id efficit, ne cæteri proditorem audiant & obſequan- tur. Ac ne quis fortè dicat, proditores quidem eſſe Ieſuitas, verum tales non cognoſci, illud addit: *Literis & Episto- lis ad Imperatorem & Principes, eos cruenta conſilia dare, & eadem ac internecionem om- nium Euangelicorum ac Proteſtantium ſuadere, eoſq; ſolicitare ad fidem, pacem, fœderaq; cum Catholicis perrumpenda.* Obteſtor fidem ac ſapientiam veſtram, Inuidiſſime Imperator, Sereniſſimi & Illuſtriſſi- mi Principes, Illuſtres Ordines: an hæc vnquam in Ieſuitis experti ſitis? Quòd ſi talia conſilia agitare Ieſuitas ſenſiſſe, vos affirmabitis; deſiderabit populus Germanus, ſeuerita- tem veſtram in puniendis ſeditioſis Ieſuitis. Sin verò, uti certò ſcio, ipſi vos Ieſuitis innocentia hæc in re testi- monium perhibueritis, implorabunt omnes Catholici aucto- ritatem veſtram, qua tanto Calumniatori ſub nomine Ieſuitarum totum Imperium, cuiusq; columnas infa- manti, ac ſubruere conanti, ſilentium imponatis, cum- que pro dignitate poteſtateq; veſtra, meritoque ipſius pu- niatis.

in Auguſt^o
& Impera-
toriam fa-
miliam.
Hiſt. Ord.
Ieſ pag. 83.
124. 125 &
alibi ſape.

Non ſolum
qui peccat,
ſed etiã qui
conſentiunt
peccatibus,
rei ſunt.
Hiſt. Or. Ieſ.
pag. 124.

Alia Calumnia Serenissimos Imperij Principes, largitionibus Iesuitarum & Summi Pontificis corrumpi.

His. Ies. pa 32. 122. 238.

Pag. 146.

Pag. 146.

Pag. 126.

Sed superest alia communis vobis omnibus, Serenissimi & Illustrissimi Principes, & Illustres Ordines, calumnia, qua vos exornat Polycarpus, Iesuita apud Romanum Pontificem causas vestras agunt, ab eo vobis ingentes auri & argenti thesauros, priuilegia ac nescio quæ decora impetrat; quæ vos accipitis, vt in perniciem omnium Protestantium cum Papa coniurationem faciatis: Ob hanc auaritiam & munerum cupiditatem Iesuitis seruitis, Collegia ædificatis; quod cum facitis, illi vos Papæ commendant: tùm Papa vos magnis muneribus remunerat, vt eò promptius deinde Germaniæ perniciem moliamini. Moriar Serenissimi Principes, Illustres Ordines, nisi hæc omnia vobis sceleratissimus affingit. Vos enim esse dicit, *qui muneribus corrupti Iesuitas pro arbitrio grassari permittatis*. Verùm ne fingere quicquam vel amplificare verbis videar, audite Inuictissime Imperator, Serenissimi & Illustrissimi Principes, & Illustres Ordines, quid & quomodo dicat: *Principes*, inquit, à Papa **CORRUPTI MUNERIBVS**, & *territi illius potentia, sua auctoritate & legibus, subditos ad colenda idola Papistica impellent, tergiversantes punient, pelle detrahta eos excoriant, & ossa eorum confringent & concident sicut in lebeti*. Alibi verò cum multis verbis antè conatus fuisset ostendere Iesuitas Ethnicis deteriores, sic inquit: *At Iesuita Imperatorie Maiestati & multis Principibus Germanis Auclores sunt, vt fidem iuramentam, & Religionem nostram in publicis totius Imperij comitijs ab omnibus Ordinibus datam & confirmatam violent*. Duplex Calumnia; Altera in Iesuitas; Altera in Imperatorem ac Principes. Illi suasores & Consiliarij scelerum: Hi verò sunt, qui consilia hæc audiunt, eorumque suasores & auctores benignè tueantur & foueant. Sed animaduertit ipse Calumniator magnitudinem calumniæ. Mitigare igitur conatur (*DEO tamen, inquit, laus, quod istorum malis suggestionibus non locum dant*) Audite Inuictissime Imperator, Serenissimi & Illustrissimi Principes, Illustres Ordines: laudat vos Polycarpus, quòd fidem Protestantibus datam seruetis: quamuis contrarium Iesuita vobis suadeant. Sed iterum querit ex vobis, nam Magister ac Censor vester est. *Hæcne furias (Iesuitas) seditionum & motuum publicorum ac*

turbæ

turbationum Ecclesia in medio Germania ferre aequum est? Ecce iniquum censet hos tolerari. Imperator ergo, Principes, Ordines, iniqui, iniusti sint, quia Iesuitas tolerant ac nutriunt? aut vivere in Imperio sinunt. Deinde pergit in Iesuitas debacchari ac clamare, eos esse faces & tubas bellorum. Ita ergo Polycarpus Imperatores, Principes, Ordines, tanquam in suam disciplinam traditos ob iniquitatem, negligentiamque salutis publicæ castigat ac reprehendit. Utinam Furius Camillus aliquis existeret, qui huic monitori & Magistro digna præmia largiretur.

Porro nedum omnino calumniarum in Imperij capita fatur est Polycarpus: etiam illud eis probro obijcit, quod Italos & Hispanos Papæ Romano addictos, iuratos Germaniæ hostes, sub Religionis prætextu in exitium Germaniæ introducant. Hæc enim calumnia in Iesuitas detorqueri non potest, inter quos in Germania tota, vix pauculos Iesuitas Hispanos ac Italos, qui ibi perpetuo morentur, inuenire licet, & eos ipsos militiæ & armorum inexpertos. In Imperatores igitur & Principes hæc iacta est contumelia, qui in suis aulis Hispanos & Italos alunt.

Exprobat Principibus Polycarpus quod in suis aulis Italos & Hispanos habeat. Hist. Ord. Ies. pa. 128.

Præterea non solum calumniari, verum etiam minari Principibus audeat. *Quidam, inquit, Principes Germani, non vnum aut alterum, sed iam ultra mille Iesuitas intra suos terminos ferunt: qui etiam si* VIDEANT DAMNA (notate Principes) *que Respublica, Ecclesia, & Oeconomia inferunt, non tamen mouentur; seruius, quam par sit, euigilaturi, septaque quod dicitur clausuri, ubi gregem lupus dissiparit & deuorarit. De numero millenario non disputabo cum Calumniatore. Hoc scio neminem Principem, ne ipsum quidem inuictissimum & Augustissimum Imperatorem in suis Regnis ac Prouincijs mille Iesuitas numeraturum. Si ergo hoc voluit Criminator. Aliquem Principem esse, qui solus mille Iesuitas aleret: mentiri voluit: si id significauit, numerum Iesuitarum in Imperij finibus millenarium excedere: Non quæram, an tot sint, de quo dubitari posset, sed signum est, voluisse Polycarpum, tunc pariter Imperatori, omnibusque Principibus interitum*

Socordiam Principum reprehendit Polycarpus Hist. Ord. Ies. pa. 129

minari, propter Iesuitas, quos in suis terris habent. Itaque
 contexuit calumniam, ut dubitari possit, an maior sit ca-
 lumnia, vel turpius mendacium. In hoc enim gloriatur.
 Ergo Polycarpi sententiâ Inuictissimus Imperator ac Princi-
 pes omnes dormiunt: Vident damna, quæ Iesuitæ inferunt.
 Euigilate, euigilate, clamat Polycarpus, nî Regna ac
 Prouincias, populosque vestros dissipari vultis.
 Quàm apertè vaticinatur? Quàm securè minatur Polycar-
 pus, quasi de aliqua coniuratione, & imminente Germaniæ
 toti periculo constitutum quid haberet. Quid si ergo cape-
 retur, torqueretur: fortè alicuius coniurationis ederet indi-
 cia. Quanquam quis cum Leysero conspiraret, quem ad
 peierandum, quàm ad coniurandum aptiorem esse su-
 spicor?

*Cæcitatem
 & stultitiã
 obijcit Prin-
 cipibus Po-
 lycarpus im-
 pudensissi-
 mus.*

Satis credo animaduertitur, quanti Polycarpus, eique si-
 miles, qui ad hunc librum operam contulerunt, Summam
 Maiestatem Imperatoriam, Auctoritatem Principum ac
 Ordinum faciat: qui tam audacter in eos inuehat, Verum
 litit sanguinem Iesuitarum, quo nisi guttur proluat, aut o-
 dio contabescet; aut si vixerit, Patronos Iesuitarum crimi-
 nari non desistet. Vereor, ne & ipse in sacrum Romanum
 Imperium contumeliosus videar, si omnia verba, quibus
 Imperatoriam & Romanam Maiestatem lædit, recēseam.

*Hist. Ord.
 Ies. pag. 83.*

Quidam, inquit, nescio qua cæcitate, aut potius stultitia perculsi, Iesuitas Ecole-
 siae lupos, Patria locustas, Reipublica bronchos, ranas, verres, prædones, seu vi ve-
 rius, quod est res dicam, proditores & serpentes in sinu fouent, alunt, augent, &
 ditant. Licet illorum dolos & fraudes, imposturas & deceptiones, insidias &
 proditones, & malas artes quotidie experiantur. Statimq; post eosdem

*Hisor. Ies.
 pa. 84, et 18*

Iesuitarum Fautores ac Patronos: Amatores & Negotiatores illum
 Magna Meretricis, quemadmodum sæpè aliàs solet, appellat.
 Similia dicit alijs locis plurimis. Frustrà est, si horum ver-
 borum contumelias explicare coner: nihil enim ego acer-
 bius aut grauius afferre potero. CAECI ET STULTI PRIN-
 CIPES, IESUITAS, IMPOSTORES, INSIDIATORES, REP-
 BUBLICAE PESTES, PRODITORES ESSE DEPREHENDI-
 TIS: ET NIHILO MINVS EOS IN SINU FOVETIS, ALITIS,
 DITA-

DITATIS: Ignoscite quaeso, Serenissimi Principes, quod iteratò verbis vtor belluæ istius: & quid tam mala lingua & procax mereatur, non ex clementia, qua isti iam pridè abutuntur, sed ex maiestate & dignitate vestra aestimate.

Quis porrò dubitare potest, si quæ in locis ac Regnis Inuictissimi Imperatoris, ac in ditionibus Serenissimorum Principum, Iesuitarum tyrannide, grandia scelera ac cruenta & proditoria facinora (de quibus hîc semper loquitur) perpetrata sint; ea ad ipsorum Principum, sine quorum auctoritate ac iussu vel in Hæreticos, vel in Prædicantes, vel in alios quosuis, nihil factum aut susceptum est, contumeliam spectent? Citat autem sæpè Viennam, Austriam, Grætiū, crudelitatis ac Iesuiticæ tyrannidis exempla, atque ad eò Inuictissimum Imperatorem, Serenissimos Archiduces Austriae, & totam eam Augustam Familiam crudelitatis ac tyrannidis accusat. Eò scilicet homo abiectissimus & contemptissimus audaciæ peruenit; vt sic scribat, quasi ipse sit, cui Serenissimi Principes factorum suorum rationem reddere debeant. Sed audi Polycarpe: Quid si nō in Lutheranos, sed in seditiosos, hi Principes animaduertent? Quid si quidam non quia nolent Catholici esse, sed quia præter hæreses, quas sectabantur, rebelles erant, sunt eiectioni? Quid si id eò, quia alios quoque seducere, & pacem perturbare nitentur? Quid si etiam solius hæresis causa nonnullos, Catholici Principes suis ciuitatibus migrare iusserunt; vt scilicet & ipsi iure suo vterentur, quo vtuntur Protestantes, & aliam in suis ditionibus nolent Religionem ferre, nisi eam, quam ipsi profitentur? Nam certò scio, nec ipsos Illustrissimos Principes Protestantes vitio meritò vertere Catholicis Principibus, quod Prædicantes non ferant; sicut nec Catholici Protestantibus molesti sunt, quod Monachi, Sacerdotes expellantur, aut Iesuitæ in eorum ditiones non admittantur. Solus Polycarpus homo nihili ac nauici Prædicans is est, qui nisi in omnes Ciuitates admittitur, Principes ac Dominos earum tyrannidis & truculentia accuset: Quamquam fama est, te deinceps non facile quoquam receptum

Non est contentus calūniari Socie. sed & Ordines præcipuos familias, ciuitates reprehendit Polycarpus.
Hist. Ord. Ies. pa. 19. & 126. 173

iri, cum ne à Patronis ac Principibus tuis criminandis, impurum os, & impudicam hanc manum abstinere possis. Sed quid ago? Quasi vlla ratione ti bi homo importunissime respondendum potius sit, quàm os hoc impudens & procar pugnīs obtundendum.

Cōtumelia Polycarpi in Serenissimam familiam Bauaricam.

Hif. or. Ies. pa. 123. 172 & aliās sepe.

Intolerabiles calumnia.

Non parcit ergo familiæ Serenissimorum Archiducum, sed multò minus Bauaricæ domni, cuius columnen, Serenissimum scilicet Principem Guilielmum, Dominum & Principem meum benignissimum, pietate cōmemorabili Ducem, nominatim sepe ridet, & grauissimè calumniatur. Dicit eum dementatum magicis incantationibus, in bestię formam transformatum, quem admodum Vlyssis socij. Vocat eum inuidiosè, Bauariæ Dominatorem: ad cō humanæ laudis cupidum, vt propter adulationes Iesuitarum, multa impiè, iniustè, tyrannicè faciat. Quas ego tantas calumnias oratione non exaggero. Nam per se satis earum elucet atrocitas. Quòd si nullam aliam præter has, in Optimum ac Serenissimum Principem nostrum effutiuisset; nihilominus capitis reus esset nequissimus Polycarpus, siue se auctorem harum criminationum fateretur, siue propagatorem tantū diceret. Verùm non semel tantum & vno loco, sed sepius quàm in vllum alium Imperij Romani ordinem, nefandus Calūniator, in Serenissimos nostros Bauariæ Principes irruit. Mentitur præterea, eundem Serenissimū Principem Guilielmum, pietatis causa publicè id egisse, quòd à Catholicis quibusdam pijs vel in pœnam peccatorum, vel in venerationē Christi dolorum fieri solet: quod etsi apud pios viros potius laudi datur, quàm vitio; tamen Hæretici grande piaculum existimant. Sed planissimum mēdacium est, quòd Eliam vidisse fabularis Polycarpe, & huius mendacij, sicut & aliorum multorū, ipsiusmet, Serenissimi Principis testimonio, ea, quam tu meritus es, ratione conuinceris, nisi fortè DEVS te non ad has salutes & peccare dedocentes, sed ad illas sempiternas pœnas destinasset. Quòd si verò hoc mendacium tuum nō ex opinione piorum, sed ex hæresi Lutherana æstimetur, quanta existet in Serenissimum

num Ducem calumnia? Scimus Hæresiarchas vestros hoc pietatis genus, sacrilegium, carnificis manu vindicandum appellasse. Quid hinc consequatur, tu Polycarpe videris, nisi tibi iam oculos corui effoderunt.

Passim quoque plurima de Bauaria nostra, eiusque Serenissimis Principibus, mendacissimus narrator, interferit: serioque conatur vel Bauaros Principibus, vel Principem hunc sibi subiectis exosum red dere. Verum hoc tantum odium & calumniæ in Serenissimam familiam Bauaricam, inde maximè prouenit, quòd animaduertat Calumniator, Serenissimum ac Clementissimum Principem, Iesuitarum studia & virtutem agnoscere, gratam habere, ijs Collegia plura exstruxisse, ac non cessare quotidie, insignis in eam beneuolentiæ & fauoris indicia præbere.

Insidia & laquei Polycarpi.

Illud verò, nisi ad calumniandum Serenissimum ac Humanissimum Principem dictum esset, meritò planè videretur ridiculum: Iesuitas scilicet Serenissimi Bauariæ Ducis Ferdinandi in bello Coloniensi Exploratores ac Custodes eius Panopliæ, quam Serenissimo fratri auxilio misit, egisse. Quid non tandem excogitabit in Iesuitas, Polycarpi, eiusque similibus hominum maleuolentia?

Hif. or. Ies. pag. 123.

Criminationes porrò in Romani Imperij Ordines, qui dignitatibus fulgent Ecclesiasticis, omittendæ mihi necessariò sunt, tum propter multitudinem & grauitatē earum, quia toti libro sunt inspersæ: tum propterea, quòd illæ calumniæ iam protritæ videantur, ad quas & nostræ, & ipsorum, quos feriunt, aures quodammodò obsurduerint, nimia, & perniciofa fere tolerantiâ Catholicorum Ordinum: Libri nanque isti famosi, non simul ac semel, sed sensim ac velut per iocum animos veneno inficiunt. & sic afficiunt, vt tum primum pestis appareat, cum nullus est remedio locus. Forte expectat quispiam, vt exemplum proferam calumniarum, conuiciorū ac maledictorum in Cardinales, Episcopos, caterosque Ecclesiasticos Ordines. Verum non faciam: sed illud potius contendam; Neminem vllam verborum contumeliam, quantumcunq; dicax & maledicus sit,

Calumnia in Ecclesiasticis Romani Imperij Ordinibus.

fit, excogitaturum, qua nō Polycarpus Cardinales, Episcopos omnes in hac Historia sua appellet. Imò quod magis miremini, diffidit hic sibi Polycarpus, neque satis ingeniosum se atque audacem putavit ad calumniandum Episcopos. Itaque ex illis libris, quibus post homines natos, neque turpiores, neque contumeliosi magis prodierunt, cōiucia ac contumelias emendicavit, & in hanc suam Historiam comportavit. Quid multis opus est? Cacodæmones Polycarpo ac Lutheranis Prædicantibus, sancti, iusti, clementes sunt, præ Cardinalibus & Episcopis omnibus. Nam Prædicantes ac alij quidam illis similes, à quibus neque Sutor aliquis aut Sartor conuiciū æquo animo audiret; tantam iam licentiam nacti sunt, vt liberrimè & impunè, inauditis contumelijs, per famosos libros, sacros sacri Romani Imperij Ordines insectentur. Sed hæc alijs sunt communia. Illud proprium Polycarpi & huius Historiæ; vt quamuis Iesuitas potissimùm exagitare voluisse videatur, ita tamen id facit, vt dubitem, an Iesuitas, aut Cardinales, & Episcopos, ac reliquos Ecclesiasticos; an verò Imperatoriam Maiestatem, ac Serenissimos Imperij Ordines, magis detestaturus esset ille, qui omnia, quæ Polycarpus narrat, crederet.

Magna Prædicantiū libertas criminandi omnium generis principes, ciuitates, familias amplissimas.

Mendacia & Calumnia in Rēp. Augustanā. Nulli ordini parcit Polycar. His. or. Ies. pag. 18.

Pag. 19.

Inuadit præterea sapientissimum nobilissimæ Reipublicæ Augustanæ Senatū, sceleratus Calumniator, & ea confingit, ob quæ sola quoque meritis esset pœnam talem, quæ ei omnem deinceps calumniandi facultatem eriperet. Nam voluntatem nunquam deponet. Calumniatur in primis, Augustam deplorare damna sibi illata à Pontifice Summo per Iesuitas. Sed tacet, quamnam illa sint: nam ad alias calumnias properanti non incidit, quæ damna comminisceretur. Mentitur Iesuitarum consilijs vel auxilijs vlla ratione aut modo actum esse, vt Augustæ Lutheranismus igne ac ferro aboleretur. Itidem mendacium & insignis calumnia est; Patrum Societatis operā ac hortatu Prædicantes ante aliquot annos eiectos. Nam si vel nullum vnquam Iesuitam vidisset Augusta, nequaquam illos seditiosos Præcones prudentissimus Magistratus ferre potuisset: qua dere extat

extat ipsius Magistratus scriptum sanè luculentum, & insigne monumentum illius Senatus sapientiæ ac amoris in ciues suos: in quo etiam proprijs coloribus seditiosi Prædicantes, eorum consilia & machinationes depinguntur. Præterea eiectionem Prædicantium iustissimam ac planè necessariam, tum Augustissimo Imperatori, tum plerisque Imperij ac præcipuis Ordinibus etiam ex Protestantibus, ita probârunt Augustani, vt rectè ac meritò factum omnes iudicarent. Calumnia in eandem Rempub. intolerabilis est, eam domestico milite obsessam esse. Nam militem ea Rempub. in præsidium ciuium multò ante seditionem à Prædicantibus concitatum, & Collegium Societati erectam, habuit & aluit. Calumnia est Augustanam Rempub. in extremo periculo versari. Sed fingit talia seditiosus Calumniator, quoniam pacem ac tranquillitatem illi Reipub. inuidet, malletque omnia sursum deorsum verti, ac Iesuitas & omnes Catholicos expelli. Calumnia est, Iesuitas Augustanos in ciues sæuire, illorum bona rapere, eosque corrumpere: quasi verò hoc amantissimus suorum ciuium inclutus Senatus Iesuitis permittitur vnquam esset. Verùm has tantas calumnias perditissimi Polycarpi, publicis tabulis, & testibus ipsis Augustanis etiã protestantibus ciuibus, confutare possem, nisi mihi defensio potius, quàm accusatio aut exauctoratio infamiam Polycarpi cordi magis esset.

Itaque præterea plures, quas in hanc ciuitatem verè Augustam effundit contumelias: sicut & illam, qua Illustrem familiam Fuggericam, nescio quorum consiliorum & seditiosarum molitionum, sine fronte ac pudore furiosus Criminator accusat. Ac nescio profectò, vnde profectū sit hoc Polycarpi odium in stirpem Fuggericam (quam ob accepta ab eadem beneficia satis vnquam laudare & prædicare non possum) nisi quia in prisca Catholica religione ita perseverat, vt non solum foelicitate, sed etiam pietate, tum in DEVM, tum in pauperes, inter nobilissimas familias eluceat. Augustana quidem Ciuitatis, ipsa mœnia ac tecta, gratias Fuggeris agerent; & si vocem haberent, tot ac tanta de-

*Hist. or. Ies.
pag. 34. 35.
Ipsi Lutherani
Ministri Ciuitatis
Augustanae seditio-
nis expulsos
Prædicantes
redargue-
runt.*

*Hist. or. Ies.
pag. 84.
Hist. or. Ies.
pag. 25. 97.
125. 126.*

*Pag. 35. &
97.*

*Fuggericam
familiam cri-
minatur Po-
lycarpus.*

Q

cora,

cora, publica ac priuata ornamenta, quæ ab eis acceperunt, depradicarent. Eadem decantat quoque magna multitudo ciuium, quæ quotidie ab huius familiæ splendore & magnificentia, vel in aduersis solatium, vel in prosperis incrementa sumit. Sed dolet inuidio Polycarpo per eandem Religionem ad augeri foelicitatem Fuggericæ domus, per quæ eam Maiores ipsorum promeruerunt.

Elias Hæsenmiller cū Landspersga fugeret, diuertit Augustæ apud Georgium Miller.

Idem alij Ordines & Respub. debebant seruasse.

Non immeritò præterea hoc quis miretur, cur præ cæteris Rebus publicis hanc Augustanam potissimum & sapissimè infectetur. Sed in promptu est ratio: Qui huic Ciuitati iuratus hostis est, calamitas illius Urbis & auctor seditionis cõcitata, foelicitissimè tamen sapientissimeq; representat, Mylius; ille summus huic Eliæ Polycarpo amicus est, ad quem etiam nequissimus Iesuitarum transfuga primùm omnium confugit. Is ita de ea Repub. loqui solet; neque latent eius in hoc libro vestigia, nisi fortè adhuc intra eius Urbis viscera delitescant qui tales calumnias suggerant: quos quãuis adhuc nemo prodit, tamen non sinit esse quietos conscientia. Et quid non calumniarum effingerent Elias, Mylius, Polycarpus? Altera causa est, imò quasi quoddam fundamentum prioris: Quoniam in ea Vrbe pacta & conuenta Comitiorum, de vtraq; Religione sub Imperio toleranda, ac equaliter tuenda exactè & religiosè obseruatur. Sed quia Polycarpus cum suis, vt antè dicebam, salua re ac fide Catholicorum quiescere non possunt; neque licet propter vigilantem Reipublicæ illius custodiam, aliquid illic noui moliri, ideò Senatam Augustanum, exosum habet seditiosi Prædicantes: ideoq; hanc ei impingunt calumniam, quasi Catholicis cõtra Protestantes patrocinetur. Nã quicquid Catholicorum vtilitati, vel incremento accedit, quamuis iure ac merito; id sibi totum derogari morosi illi ac phrenetici Prædicantes inuidia tabidi existimant. Vnam mihi quis in Imperio Ciuitatem liberam nominet; penè etiam extra Imperiũ dixerim, vbi maiore numero, & honestioribus stipendijs Ministri Protestantium habeantur & alantur? & tamen magna pars Augustanorum Senatorum Catho-

Catholicam fidem tuetur. Aut ubi est vlla Ciuitas, in qua si tantus sit Senatorum Protestantium numerus, quantus est Augustæ Catholicorum, non premantur, vexentur, & sæpè etiam eiiciantur Sacerdotes, ipsique adeò Ciues Catholici, non in periculo aliquo versentur; cum e contra Augustæ etiam à Catholicis Senatoribus, tanta humanitas & beneuolentia, ac præsidium Lutheranis, eorumq; Ministris præstetur. Vnde iterum apparet, ingratum esse quicquid in Polycarpum, eiusq; similes beneficij conferatur, nisi Catholici planè euertantur. Non enim pacem cum Catholicis, sed extirpatis atque deletis illis, grassandi potestatem quærunt.

Vereor admodum, ne plura huius generis persequendo, molestus sim: nam & ipse non sine fastidio his calumnijs immorari cogor, sed adhuc patiamini quæso Lectores mei; vt à nobilissima & clarissima, ac de me benè merita Prouincia calumniam depellam, nempe à Bauaria; cuius incolas plerosque mentitur Polycarpus, Iesuitas execrari ac detestari. Quod ego certò scio falsum esse. Nam multis argumentis suam quoque in eos sæpè beneuolentiam Bauari omnes declararunt. Hic Ingolstadtj certè templum Iesuitis exadificatum est, ex eleemosynis potissimum Bauarorū, quas spontè obtulerunt; nunquam id facturi, si eo in Iesuitas, quo Polycarpus narrat, animo fuissent. Quòd aliqui verò inueniantur, qui in Iesuitas vel contumeliosa, vel acerba dicant: id non negamus. Et quis enim vel Principum, vel hominum Sanctissimorum vnquam fuit, de quo non variè loquerentur homines, etiam ij, qui boni sunt? Nam malorum quorū maior semper est numerus, nulla habetur ratio. Nam & sacræ literæ, & experientia docuit; quò quisque sanctior est, eò magis vexari ab improbis. Deinde solet etiam sæpè fieri, vt de ijs, quos amamus, quos laudamus ac veneramur presentes, non honorificentissimè loquamur, cum absentes sunt: Vel quod subinde reperitur, quod in aliquo reprehendatur: Vel quod interdum in eorum gratiam, cum quibus agimus, aliquid dicimus, vel ambiguit, vel præter animi nostri sententiam: Ac demum omnino variæ

De Calumnijs in omnibus Bauaros generatim.
Hif. or. Ies. pa. 172. & alias.

causa tales incidere possunt. Neq; ita ego Societatem IESV defendo, vt asseram, omnes & singulos Iesuitas, nihil aut facere, aut dicere imprudentius; aut neminem extitisse, qui aliquo dicto aut facto, à se aliquos alienaret. Non ita arroganter de se sentiunt Patres Societatis IESV, vt se à vniuersis esse censeant; quin potius se homines esse sciunt, & nihil humani à se alienum putant. Verùm non propterea, aliquis toti Prouinciæ aut ditioni est execrabilis, quòd eius vitæ rationes & actiones quibusdam non probentur. Ex quibus omnino concludo, ingentem ac insolentem calumniam esse; detestabiles esse Bauaris Iesuitas. Imò plerisq; Catholicis Bauaris, maximè autem melioribus & prudentioribus amabiles, & venerationi sunt, propter doctrinam, virtutem, innocentiam, diligentiam, zelum in rebus diuinis, in Sacramentis administrandis solertiam, in animis hominum gubernandis peritiã, ac cætera ornamenta, quæ in Religiosis, homines pij quærunt ac suspiciunt: quæque Bauari fatentur in Iesuitis esse singularia, ac penè diuina.

De Catholicis & Religiosis quibusdam Iesuitarum obrectatoribus.

Quod idem Calumniatori dictum sit atque responsum de cæteris Catholicis, siue Ecclesiasticis, siue alijs; etiam si illis inueniantur, qui maledicant, & obloquantur Societati IESV: aut de ea vel generatim, vel de certis hominibus, referant, quæ aut indigna, vel turpia, vel maleuolentis animi indicia videntur. Illud ego ex mea sententia, & multorum, quos noui, grauissimorum, nobilissimorum, doctissimorum hominum opinione pronunciare possum; neminem, qui Societatis IESV institutum pernouerit ac persequerit; qui que verè ac ex animo Catholicus fuerit, eam odisse. Quod si quis dicat: nonnullos etiam ex pijs & sapientibus inueniri, qui quædam in Societatis IESV hominibus carpant; Ego illud oppono: Neminem ferè esse, non solum ex sapientioribus, sed etiam ex vulgo; qui non plurima etiam in illis admiretur & vehementer commendet. Illud tamen etiam atque etiam considerandum est: in ijs ferè tantum modò rebus, aliorum iudicium à Iesuitis dissentire, in quibus, sine vitio, etiã sapientes & prudentes, aut pij ac sancti

Ati homines dissentire possunt: Fit enim plerumque, ut suo quisque iudicio ac ratione ductus contrariam opinionem non omni modo probare possit. Cum enim (præsertim ex bonis ac sapientibus) quisque se, quod optimum sit, sequi putet; mirum non est, si diuersam viam affectantes, non laudet fortè, aut etiam reprehendat. Sic quædam Patres Societatis agunt, quæ alij horrent & negligunt; è contrario verò interdum vitant, quæ cæteri appetunt & ambiunt. Deinde Societatis IESV studia ac instituta quædam, ideo sunt obtreccationi obnoxia, quòd plerique laborent ignoratione finis atque causarum, ob quas illa sic sunt suscepta. Præterea nonnullos quãdoq; offendit, quòd Patres Societatis IESV, non videantur mediocritate quadam contenti, vel in instituendis, vel in corrigendis moribus; sed absolutam quandam speciem atq; perfectum exemplum omnibus, ad quod properent, proponere. Itaque quidam obloquuntur Societatis Patribus quemadmodum agroti sæpè medicis, cupita negantibus: Quòd si qui etiam ex inuidia aut æmulatione quadam, florenti præsertim nunc Societati, obtreccent, id humanum ac vsitatum est: sed auctoritati ac laudi Societatis nihil detrahit: sicut neque illud; si quis, quod in vno aliquo eius Ordinis homine non probauit, toti Societati, vel ex malitia, vel ex imperitia tribuat. Atq; ex his fieri potest iudicium, de innumeris & turpissimis Polycarpi mēdacijs, quibus fingit Iesuitas omnibus etiam bonis Catholicis, ac Religiosis exosos esse, ut quidam etiam eos armis ac bello ex Orbe Christiano libenter eijcerent. Scilicet quæ vehementer exoptando interdum somniat Polycarpus, ea tanquam vera commemorat. Sic igitur tibi de Obtreccatoribus Societatis IESV responsum sit Polycarpe; Ut nemo malè de se loquatur, Iesuitæ efficere non possunt; ne merito de se malè loquantur, præsertim sapientes ac probi, in eo diligenter & foeliciter elaborant.

Satis arbitror ex his, quæ hætenus à me sunt allata, patere; Historiam Ordinis Iesuitici, librum esse famosum. Tum quia Augustissimum Imperatorem, Serenissimos &

*Hist. or. Ies.
pag. 21. &
alibi.*

*Conclusio
huius Apo-
logie, Hi-
storiam or-
dinis Iesui-
tici esse li-
brum famo-
sum.*

Illustrissimos Principes ac Illustres Ordines tot maledi-
 ctis, improbiſſimisq; calumnijs perstringit: Tum quia lau-
 datissimam Societatem hominum doctissimorum, reli-
 giosissimorum, ac de tota Christiana Republica optimè
 meritorū, tam iniquè, improbè, mendaciter, cōtumeliosè
 infamare conatur. Neq; enim vereor, ne quis putet exiguū
 esse iniuriam, huic sanctissimo Ordini illatam, quòd sint
 Religiosi, hoc est, famæ ac honoris contemptores. Nam
 etsi Societatis IESV Patres verè contumelias & supplicia
 pro Christi nomine libenter subirent; tamen quoniam has
 calumnias eò spectare vident, vt eorum fructus impedian-
 tur, quos ex suis immensis laboribus colligere non tam pro-
 fe, quàm pro gloria DEI & exaltatione nominis IESV cu-
 piunt; ideò dolent, ita se innocentes & immeritos tanta
 inuidia & odio per eiusmodi libros onerari. Quòd si hæc
 Societas etiam ex hominibus viliſſimis & abiectissimis cō-
 staret; si obscuro omnes, ignobiles, pauperes fuissent; ne-
 quaquam tamen ferendum ac tolerandum videretur; tum
 propter Religiosam dignitatem, quæ omnibus ferè hono-
 ribus antecellere debet; tum propter beneficia, quæ in to-
 tam Ecclesiam tanto studio, alacritate & foelicitate conse-
 rant. Nunc cum multi eorum eo loco nati sint, ijsuè naturæ
 ac virtutis studiorumque ornamentis præditi, vt nisi cum
 Christo paupertatem & humilitatem colere, quàm has ho-
 norum & dignitatum vmbas consecrari mallent; inter no-
 biles & claros viros, inter Gubernatores Rerum publicarū
 ac Ecclesiarum, inter homines summa auctoritate, vel vir-
 tutis ac eruditionis laude pollentes numerari possent; me-
 ritò tum ipsorū est habenda ratio, tum etiam fortè eorum,
 qui in varijs Orbis Christiani partibus, atq; intra Imperij fi-
 nes dignitate atq; auctoritate magni, multos ex Iesuitis, san-
 guinis propinquitate attingunt. Constat enim multos in
 hac Societate clarissimis, honestissimisq; natalibus ortos:
 quod tamen ipsi adeò non æstimant, vt neq; audire quidem
 velint patrios titulos, & quæ fortuna magis quam virtus tri-
 buit decora. Quæ quidem eorum animi modestia & demis-
 sio

sio ipsis fraudi esse non debet, sed potius quanto ipsi magis quid de se aestimetur, contemnunt; tanto studiosius eorum nobis est honor atq; laus conseruanda, amplificanda, & defendenda contra nefandos Calumniatores; praesertim tales, quales se declarant huius Historiae auctores, ac inter eos Polycarpus praecipue.

Spero prudētes ac bonos omnes, ex ijs, quæ attuli (quamuis pro numero eorum, quæ omisi, pauca videri possunt) satis cognoscere, totum librum scaterere hæresibus, dogmatibus impijs, blasphemijs inauditis, sarcasmis turpissimis, mendacijs impudentissimis, calumnijs atrocissimis, contumelijs importunissimis; nihil in eo apparere, nisi imprudentiam, temeritatem, audaciam, impudentiam, stultitiam, nequitiam, libidinem, & inexplicabile in Religionem Catholicam, omnesque eius Sectatores, defensores, ipsosque adeo Principes & Magnates, praesertim aut ac potissimum in Iesuitas odium ac inuidiam. Ita scriptum esse, ut nulla vestigia Religionis, Pietatis, obseruationis in DEVM, in res sacras, in Diuos, in viuos aut defunctos extent. Nam irridendo, subsannando maledicendo, execrando, mentiendo, calumniando nemini parcat; Sed furiosi instar in omnes, ut cuiusque memoria occurrebat, feroci impetu incurrit. Atq; hæc quidem omnia ita apertè, ita manifestè, ita frequenter, quasi aliquod præmiū inauditæ maledicentiæ propositum habuisset; aut quasi omnes lectores fungos, fatuos, blennos, bardos, stolidos iudicasset: quasi que solis hæreticis, stultis, calumniatoribus, obrectatoribus, inuidis, inimicis Iesuitarum scripsisset.

Quamquam, neq; ita hic liber scriptus est, ut vel suorum ac Protestantium curam habuisse videatur Auctor illius. Cum enim tam incredibilia, tam absurda, tam vana & futilia sine ordine ac modo memoret atq; confingat; nemo qui videri volet prudentior, fidē habebit: sed pudebit etiam multos Lutheranorū huius Historiæ & talium Historicorum. Nam & prudentes ex Protestantibus, dum vident ita à Principibus Catholicis foueri & amari Iesuitas, eosdemque

à Præ-

*Hif. or. Ies.
quomodo
scripta sit.*

*Auctor Hi-
storia Or-
dinis Iesui-
tici ne suo-
rum quidē
rationem
habuit.*

à Prædicantibus omnibus ita timeri, ab ijsque tanto odio, maledictis que appeti; dumque audiunt de doctrina Iesuitarum, de studio, de labore, de fide, quam præstât in suscipiendis, obcundis, perficiendis, quæ spectât ad Religionem Catholicam; dum cognoscunt, tanta quotidie eos incrementa sumere, tot viros nobiles, graues, doctos, honoratos illis se adiungere; certò statuunt apud animum suum, nihil Historico credendum; præsertim qui tantam animi impotentiam apertè præ se ferat, & sine bile, iracundia ac odio, nec verbum proferre possit. Sanè si quisquam aliquando audacter calumniatus est, ea spe; quòd semper aliquid in animis Auditorum hæreat, id Polycarpus fecit, cum adiutoribus suis (non adeò ignotis quam ipsi fortassis sperant & optant) in sua Historia contexenda. Quod enim nunquam grauissimis calumnijs, si pauca fuissent, efficere potuisset, ne scilicet mentiri videretur; hoc se consecuturum sperauit plaustris contumeliarum, nempe vt aliqua vera esse crederentur; & fieri non posse æstimaretur, vt tot ac tanta, quot quantaque continet liber hic, vnus homo, vel etiã plures comminiscerentur. Hoc tamen est hac sua stultitia assecutus, vt quamuis ipse Calumniatoris nomen apud omnes obtenturus perpetuò sit; neque quisquam tam fatuus futurus, qui omnia credat; tamen etiam multi, nempe vel Polycarpo pares, vel Iesuitis inimiciores aut iniquiores, quadã sint mendacia & calumnias libenter audituri, atque fidem tanquam veris narrationibus adhibaturi, prout quisque, vel de Religione, vel de Iesuitis aliqua opinione praua imbutus est.

Producuntur testes innocentes Societatis lesu, contra Calumniatores & Pseudohistoricū

Verum quæ prudentes ob priuatam suam sententiã probabilia iudicabunt, ea leuicula fortè tantum erunt. Nam quò minus illa grauissima & turpissima flagitia perpetrassent aut tam horrenda conuitia meritos esse Iesuitas credat, obstabit auctoritas & testimonium penè totius orbis Catholici. Nam Societatis IESV Clericorum sapientiam & scientiam rerum diuinarum & humanarum testantur libri, quos ediderunt in omni disciplinarum genere eruditissimi:

Mirari viri qui ex eorum Scholis prodierunt, doctissimi, clarissimi, in amplissimis Regnis, Prouincijs, Rebus publicis honoratissimi, Ecclesiasticis dignitatibus splendidissimi. Eandem testantur tot Scholæ, tot Collegia, tot Academia, tot discipuli, qui ex omni nationum ac hominum genere his Præceptoribus potissimum uti volunt. Ipsi adeò Hæretici, laudem eruditionis admirabilis Iesuitis detrahere non audent, & quanti eam faciant, eorum congressus fugiendo ac timendo ostendunt: Iesuitarum pietatem, puritatem, vitæque innocentiam manifestam reddunt, tot templa, vel ipsorum propria, vel aliena; quæ restaurata, purgata, magnificentissimè exornata sunt: ille ardor & foelicitas, improbos, impudicos, sceleratos à vitijs reuocandi, bonos ac pios ad perfectionem Christianam incitandi; ut ab eorum exortu urbes ac prouinciae bonis ciuibus, templa castis Sacerdotibus, Monasteria Religiosissimis hominibus sint repleta. Quid memorem illum conatum, illumque indefessum laborem, rudes, vilissimos homines, puerosque in doctrina Christiana instituendi; eaque de causa loca asperrima, horrida, barbara peragranda alacritatem & durissima quæque pro Christo patiendi cupiditatem? Quid? Cuiusmodi testes sunt illi, quàm incorrupti, quàm sinceri, qui Christianum nomen nec audiuerunt vnquam? Ad quos cum Patres veniunt, tanquam caelo delapsi honorantur, non alia de causa, quàm ob admirabilem virtutem, sapientiam & vitæ innocentiam. Ipse ille ingens numerus, illa quotidiana incrementa Societatis IESV, cui se non adolecentes tantum optimi, sed viri clarissimi associant, quale quantumque est testimonium? Sed quid opus est multis? Nullus est hominum ordo, aut natio, ad quam Iesuite peruenerint, aut apud quam vixerint; quæ non præclarum & integerrimum testimonium contra pseudo-historiam hanc Societati IESV sit datura. Multi ex illis ipsis, qui quædam in Iesuitis aliquando reprehenderint; aut non optimè de ijs aliquando locuti fuerint, se vera dixisse, aut penitus intellexisse res Societatis negabunt; palamque profitebuntur, hanc Societatem esse planè

Conuitia
Hæreticorū
laus Societatis IESV.

ob ea omnia, quæ in aliquo hominum ordine, ad eitis conseruationem, amplificationemque desiderari possint admirabilem, & à DEO missam atq; institutam Catholicæ rei bono, & remedio calamitosorum horum temporum: sicut alij Sanctissimi Religiosorum hominum Ordines Superioribus seculis ad illorum temporum vtilitatem & salutem extiterunt; vnaq; nūc cum Societatis IESV Patrib. Catholicæ Religionis propagationem egregiè, pariterq; promouent. Sed quid multis? Testes innocentia Iesuitarum, sunt præcipui Christiani orbis Monarchæ, amplissima Regna, nobilissime Prouinciæ, celeberrimæ Vrbes. Et demum omnes homines, qui familiariter eis vtuntur, qui eorum templa adeunt, conciones audiunt, Sacramenta ab eis recipiunt, & quotquot sunt, fuerunt, eruntque eorum discipuli, quorum est multitudo innumerabilis.

*Polycarpi
stultitia &
imprudencia.*

His tutantis & infinitis testibus audes, Polycarpe impudentissime, tuas calumnias & mendacia opponere? Tu solus sapias? Tu solus proditores, impuros, scelestos homines agnoscis & prodis? Nemo haftenus tam inepta, tam horrenda in Iesuitarum vita deprehendere potuit? Plurimi sunt vbiq; gentium, qui cum Iesuitis, & inter eos iisdem legibus aliquot annis vixerunt; qui partim iustissimis de causis & honestissimis, aliud vitæ genus suscipere sunt coacti: partim Eliæ nefandi similes, abiecto religioso viuendi genere, vel ad Hæreticos transfugerunt, vel alioqui solutiorem vitam, in qua liceret, quod liberet, eligere, voluerunt: tot Iesuitis domi, forisq;: ab amicis & inimicis: summis infimisque hominibus structæ sunt insidiæ: tot callidissimos, astutissimosq; exploratores dictorum factorumq; & Observatores à primis exordijs habuerunt: sed nemo ex omnibus eorum criminum & flagitiorum, quorū tu illos reos facis, vestigia inuenire potuit. Quibus ex rebus omnibus, Serenissimi ac Illustrissimi Principes, & Illustres Ordines, prospicientia vestra ac cura, Rempub. Christianā in summa tranquillitate ac pace altissima conseruandi, planè intelligitis, quid aut de illo tanto Calumniatore Ordinis honestissimi & Re-

*Societas
Iesu Poly-*

& Re-

& Religiosissimi, ac de ipsa illa Soc. IESV statuere debeatis. *carpū ind-*
 Mihi quidem dubium nullum est, quin Polycarpus Ley- *cio capitis*
 serus illa lege teneatur, quæ capitalem sententiam, tam in *arcessere*
 eos, qui scribunt, quàm in eos, qui libros famosos spargunt, *potest.*
 decernit. Nam si capitis pœna statuta est in eos, qui de ve- *L. si quis C.*
 ris, sed occultis criminibus, per eiusmodi libros, homines *de fam. lib.*
 honestos infamant, quid censendum est de hoc libro, in *Vide Petrus*
 quo tot & tam atrociam, in vestra etiã dignitatis ac gloria, *à Placati. i.*
 Serenissimi & Illustrissimi Principes & Illustres Ordines, *Epit. deli-*
 maculam ac dedecus confinguntur, & per totum mundum *torum &*
 sparguntur. Nam iniuriam Societati IESV, huius libri edi- *causarum*
 tione, magnam illatam esse, nemo prudens dubitare po- *crimiam.*
 test. Quod si rectè sapientes dixerunt; non esse negligendam *cap. i. n. 3.*
 famam, nec mediocre telum, ad res gerendas existimare co-
 portere benevolentiam civium, non possunt sanè Patres
 optimi, qui tanta munera pro communi Christianitatis bo-
 no sponte suscipiunt, & perfecerunt iam, & adhuc perfectu-
 ri sunt, negligere tantas calumnias: quibus toti mundo tan-
 quam pestes humani generis, & omnibus execrandis rebus
 detestabiliores mendacissimè & iniquissimè ostentantur.
 Quod si mihi accusatio magis quàm defensio Societatis IESV
 proposita esset, facilè efficerem, Serenissimi & Illustrissimi
 Principes, & Illustres Ordines, vt animi vestri iusta ira ex-
 candelcerent, & ad puniendum pro merito post homines
 natos Calumniatorem impudentissimū, statim vos accin-
 geretis. Verùm habenda mihi ratio est finis ac propositi
 mei: tum etiã vestra sapientiã, qua quod optimum erit,
 sine dubio perficietis.

At quicquid de Calumniatore sit, ego vos, Serenissimos *Quanto sta-*
 & Illustrissimos Principes, Illustres Ordines, atque omnes *dio & qua-*
 sapientes ac bonos viros, oro obtestorque, vt illud saltem *re Societas*
 beneficiū tribuatis honestissimo ordini Societatis IESV, *magnopere*
 quod ipsa nondum petijt; ego autem (qui eius innocentiam, *si defen-*
 fidem, probitatē cum alijs grauiissimis viris, iusto tem- *denda.*
 poris spacio habeo perspectam & optimè cognitam) eius
 nomine vehementer exposco. Nolite, si tanta iniuria nihil

commotos Societatis IESV Patres aspexistis, si constanter, si fortiter sapienterque, si cōscientia tantum fretos sua, has tantas in se calumnias & narrari & legi & spargi & cantari toto orbe tollerare videtis, hoc minus eorum innocentiam defendere: atque haud scio, an multò etiam sit acrius contra improborum spem atq; audaciam protegenda. Etenim hac ipsa animi fortitudine & constantia testatam reddunt, iniuria ac calumniarum, quibus premuntur, magnitudinem & vanitatem. Ita quidem Iesuitæ affecti sunt, ut si ab eorum abitu & discessu salus ac tranquillitas Germaniæ & Imperij penderet; aut si suam in Catholica fide tuendam operam, vel superfluum, vel non necessariam viderent, sponte essent ex Germania ad ultimas terras, in quibus speciem præbent nascentis Christi Ecclesiæ migraturi: imò etiam si pax atque concordia, fideique Catholice Christianæ unitas, eorum morte redimi possent, libentissimis animis proprium sanguinem potius effusuri, quàm passuri essent, propter eos, quicquam Germania detrimenti perciperet: Huius suæ voluntatis & amoris in Rempub. testes & obsides dederunt, multis in locis fortissimos & cōstantissimos Martires. Et verò quid in vita sua, moribus, functionibus aliud agunt, quàm quòd testentur voluntatem iuvandæ patriæ & unitatis Catholice reducendæ? Cur Patriam, Parentes, amplas hæreditates, honores, dignitates, amicitias, splendidas; & cætera, quæ magni vulgò fiunt, deseruerunt? & vsurerum necessario contenti, non quæ volunt, sed quæ dantur, iubentur; accipiunt, peragunt? Et quæ sunt eorum studia, nisi Reipub. utilissima, à vitio deterrere, ad virtutem permovere hominum animos: mœstis solamen, afflictis auxilium, perditis salutem afferre; vix inter summos ac infimos discrimen agnoscere, sed ut restulerit, pari charitate, contentione, ardore, illorum aut horum utilitati ac saluti inservire; coniunctis precibus, studijs, viribus animi laborare, ut Catholica fides propagetur; hæreses, doctrinæ solùm gravitate, & exemplis innocentiae euellantur ac extinguantur? Quod cum foeliciter & magno incremento

Rei Catholicæ faciant quid est, quòd tanto furore & infamia impudentes Calumniatores eos adoriantur? Quin ipsi si possint similem Lutheranam, Calvinianam aut Protestantium Societatem instituunt: & cum hac coniunctis animis, non armis, non calumnijs, non mendacijs, sed beneficijs, sed virtute ac innocentia pugnant: neque Iesuitarum, neque Catholicorum, neque quisquam prudens repugnabit, si Prædicantes inter se Societatem instituant, in qua non proprijs bonis, ac quæstui, vel voluptati, sed vtilitati tantum suorum Protestantium insistant. Splendorem Collegiorum, redditus amplos, & honores, quos tunc consequi poterunt, non inuidebimus; dummodò id seruent, vt nihil proprium habeant, alieno imperio subiaceant, castè viuant, & omnia in suorum vtilitatem referant. Sed fieri non potest, vt Euangelica Societas, aut Prædicantium vnquam vllò tempore coeat. Vnitas atque concordia fidei Catholicæ per vniuersum orbem sparsa, in hac Societate IESV elucescit etiam maximè. Ob quæ omnia cum ab omnibus sapientibus ac pijs viris, tum maximè à Serenissimis & Illustrissimis Principibus & Magistratibus est amanda, fouenda, & ab hostium calumnijs vindicanda, præsertim cum totius Reipub. Christianæ plurimum intersit, ne tanta mentiendi & calumniandi licentia toleretur. Verùm ob seipsam quoque hæc est omnibus bonis tuenda Societas, cum eius maxima sint in Orbem Christianum merita: Quare si eam conseruauerint, & benevolentia sua perpetuò deinceps quoque ornauerint, tanti quæ Calumniatoris machinis nihil motos, aut alienatos ab hac Societate se ostenderint, DEO imprimis gratissimam, Societati debitam præstabit operam; Illa enim tantis beneficijs ac benignitate excitata, multò etiam magis pro salute tum omnium tum singulorum laborabit; & seipsam quodammodò benè de vniuersis merendo superare conabitur: Erunt quæ hi homines vobis, Serenissimi & Illustrissimi Principes, Illustres ordines omnibusque; Catholicis, in aduersis Consolutores, in prosperis animorū Moderatores; liberis vestris, sapientiæ, pietatis

Est hereticis & protestantibus impossibile, vt in aliquâ Societatem coalescant, in qua sicut religiosi apud Catholicos, viuât.

tis & virtutis Ductores atque Doctores, fidei Catholicae acerrimi Propugnatores, pro felicitate, saluteque vestra exoratores. Atque hic sit finis defensionis meae, cui si quid vel in Calumniatore confutando; vel cuiusquam dignitate ac Societatis honore tuendo & amplificando defuit, id vestra Serenissimi & Illustrissimi Principes, & Illustres Ordines sapientia corrigetur; eritque tantò illustrius innocentiae testimonium, quantò manifestius ex hac Oratione mea apparebit, nullis vos verborum aut sententiarum lenocinijs ac fucis, sed sola veritate permotos, Societatem IESV retinendam, amandam, ornandam, defendendam suscepisse.

AMICO LECTORI.

VOD sapius in hac Apologia professus sum, neque omnes, neque precipuas tantum Calumnias & mendacia in Societatem IESV me persecutum esse; sed illa tantum quae mihi in his temporum angustijs & occupationibus meis, Pseudohistoriam peruolantem, haeserunt in memoria: de eo nunc quoque Lectorem meum admoneo, sicut etiam de illo: nullam ex omnibus à me confutatis calumnijs, non pluribus etiam locis repetitam esse à calumniatore. Videant qui sapiunt, quid in ceteris à me praetermissis credendum sit Polycarpo, quem nemo vnquam hominem esse probare poterit tot argumentis, quot ego eum induijs ac testimonijs mendacissimum esse calumniatorem conuicti. Quamquam quae à me omissa sunt ab alijs viris grauibus & doctis, qui nuper etiam in simili causa Societatem IESV egregie publiceque dilaudarunt ac defenderunt, peti possent; & breui, quemadmodum audio, prodibunt in lucem totius Pseudohistoriae confutatio, in qua omnium minimarum maximarumque, euentuarum calumniarum coarguetur Pseudohistoricus. Interea Lector hac nostra Apologia, quam officio, fide, pietate & veritatis testantur studio adductus conscripsi, fruere.

PRAE